

تاریخ آزمون

جمعه ۱۴۰۳/۰۵/۱۹

سؤالات آزمون دفترچه شماره (۱) دوره دوم متوسطه پایه دوازدهم تجربی

شماره داوطلبی:	نام و نام خانوادگی:
مدت پاسخگویی: ۵۰ دقیقه	تعداد سؤال: ۵۰

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم تجربی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

مدت پاسخگویی	شماره سؤال		وضعیت پاسخگویی	تعداد سؤال	مواد امتحانی	ردیف
	از	تا				
۵۰ دقیقه	۱	۲۰	اجباری	۲۰	زیت شناسی (۲)	۱
	۲۱	۴۰		۲۰	زیت شناسی (۱)	
	۴۱	۵۰	اختیاری	۱۰	زیت شناسی (۳)	

- ۱- چند مورد، تنها در ارتباط با گروهی از پروتئین‌های انقباضی موجود در یک سارکومر ماهیچه اسکلتی انسان سالم و بالغ درست است؟
 الف) از طریق سر خود به پروتئین دیگر متصل شده و هر مولکول آن به صورت یک رشته پروتئینی در وسط سارکومر قرار دارد.
 ب) از کنار هم قرارگیری زیرواحدهای کروی تشکیل شده و از یک سمت خود به خط Z متصل می‌باشد.
 ج) در ساختارش دارای عنصری می‌باشد که در فسفولپیدها و نوکلئیک اسیدها به صورت مشترک وجود دارد.
 د) به دنبال تحریک ماهیچه و خروج یون کلسیم از شبکه آندوپلاسمی با انتقال فعال، به سمت وسط سارکومر کشیده می‌شود.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

- ۲- کدام عبارت در ارتباط با هر هورمون مترشحه از ناحیه گردن که برای ساخت آن وجود ید نیاز نیست، به درستی بیان شده است؟

۱) در کاهش فاصله بین دو خط Z در یاخته‌های ماهیچه‌ای ابتدای مری نقش دارد.

۲) تنظیم ترشح آن به کمک هیپوتالاموس و بدون دخالت تنظیم بازخوردی است.

۳) ترشح بیش از اندازه آن می‌تواند باعث سختی استخوان‌های فرد شود.

۴) به کمک نوعی ویتامین و تغییر شکل آن، جذب کلسیم را زیاد می‌کند.

- ۳- کدام گزینه در ارتباط با پیک‌های شیمیایی در بدن انسان به نادرستی بیان شده است؟

۱) گیرنده مربوط به آن‌ها ممکن است درون یاخته و یا در سطح آن باشد.

۲) یاخته ترشح‌کننده و یاخته هدف یک پیک شیمیایی ممکن است در یک اندام قرار داشته باشند.

۳) یاخته‌هایی از یک بافت با توانایی تولید انواعی از پیک‌های شیمیایی دوربرد و کوتاه‌برد، قطعاً در بافتی قرار دارد که همه یاخته‌های موجود در آن عملکرد مشابهی دارند.

۴) پیک کوتاه‌برد همانند پیک دوربرد می‌تواند وارد فضای بین یاخته‌ای شود.

- ۴- کدام گزینه، عبارت زیر را به طور مناسب کامل نمی‌کند؟

«به دنبال ..... غده ..... در انسان، می‌توان پیامدی مشابه ..... غده ..... را مشاهده کرد.»

۱) کم‌کاری - اپی‌فیز - اختلال در - هیپوتالاموس بر سیکل خواب

۲) ترشح بیش از حد - تیروئید - کم‌کاری - پاراتیروئید بر استخوان

۳) اختلال در - فوق‌کلیه - اختلال در فعالیت - جنسی تخمدان بر رحم

۴) کم‌کاری - هیپوفیز پسین - افزایش فعالیت بخش قشری - فوق‌کلیه بر حجم خون

- ۵- کدام گزینه برای تکمیل عبارت زیر مناسب است؟

«هر هورمونی در بدن یک انسان سالم که ..... ، لزوماً .....»

۱) باعث تجزیه نوعی کربوهیدرات می‌شود - از بخش درون ریز لوزالمعده ترشح شده است.

۲) باعث افزایش قند خون می‌شود - از یک یاخته غیرعصبی ترشح می‌شود.

۳) باعث افزایش بازجذب سدیم می‌شود - احتمال ابتلا به خیز را زیاد می‌کند.

۴) روی کلیه‌ها گیرنده دارد - مقدار بازجذب را تغییر می‌دهد.

- ۶- چند مورد برای تکمیل عبارت زیر نامناسب است؟

«در انسان، ..... غیرطبیعی هورمون ..... ، می‌تواند سبب ..... شود.»

الف) کاهش - انسولین - افزایش ترشح H^+ به درون نفرون‌ها

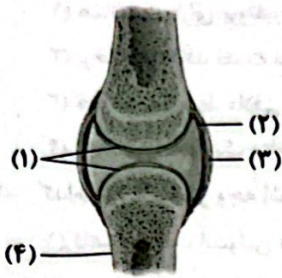
ب) کاهش - کلسی‌تونین - کاهش برداشت کلسیم از استخوان‌ها

ج) افزایش - کورتیزول - کاهش بهبودی بیماری‌های خودایمنی

د) افزایش - آلدوسترون - کاهش مقدار سدیم در ادرار

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۷- کدام گزینه در ارتباط با شکل زیر نادرست می‌باشد؟

- (۱) بخش (۱) همانند بخش (۲) به کاهش اصطکاک میان استخوان‌ها کمک می‌کند.
- (۲) بخش (۳) همراه با انواعی از بافت‌های پیوندی رشته‌ای به در کنار هم ماندن استخوان‌ها کمک می‌کنند.
- (۳) اگر سرعت تخریب بخش (۱) بیش از ترمیم آن باشد، می‌تواند به بیماری منجر شود.
- (۴) کاهش تراکم بخش (۴) با افزایش سن از ۲۰ تا ۵۰ سالگی در زنان بیشتر از مردان است.

۸- کدام گزینه، عبارت زیر را به طور مناسب تکمیل می‌کند؟

«در انسان، شکستگی‌های میکروسکوپی استخوان ..... شکستگی‌های دیگر، .....»

- (۱) همانند - فقط ناشی از ضربه یا برخورد به وجود می‌آیند.
- (۲) برخلاف - در شرایط بی‌وزنی به مقدار کم‌تری رخ می‌دهند.
- (۳) همانند - ممکن است در اثر اختلال در ترشح برخی هورمون‌ها بیشتر شود.
- (۴) برخلاف - منجر به ایجاد یاخته‌های جدید استخوانی در محل آسیب می‌شوند.

۹- کدام گزینه در ارتباط با ساختار واحدهای انقباضی موجود در ماهیچه موجود در بندارهٔ خارجی میزراه به درستی بیان شده است؟

- (۱) پروتئین‌های انقباضی متصل به خط Z در زمان انقباض ماهیچه‌ها، فاقد تماس با یون کلسیم هستند.
- (۲) پروتئین‌های انقباضی ضمیمه‌تر در ساختار سارکومر، تنها در نوارهای تیرهٔ ساختار سارکومر دیده می‌شوند.
- (۳) فراوان‌ترین نوع پروتئین انقباضی، با تغییر شکل بخشی از ساختار خود باعث تشکیل پل‌های اتصالی می‌شود.
- (۴) در زمان انقباض ماهیچه، پروتئین‌های انقباضی موجود در نوار روشن سارکومر، طول خود را کاهش می‌دهند.

۱۰- در بدن انسان، ..... و غدهٔ ..... از لحاظ ..... شباهت دارند و از لحاظ ..... متفاوت با هم هستند.

- (۱) کبد - فوق‌کلیه - ترشح هورمونی با قابلیت تغییر هماتوکریت - عضویت در دستگاه گوارش
- (۲) هیپوتالاموس - هیپوفیز - قرارگیری در استخوان کف جمجمه - قرار گرفتن در سطح پایین‌تری نسبت به تالاموس
- (۳) تیروئید - تیموس - قرار گرفتن در سطح بالاتری نسبت به استخوان ترقوه - اندازه
- (۴) هیپوفیز پسین - فوق‌کلیه - ترشح هورمون‌هایی که در کلیه دارای گیرنده هستند - پاسخ به محرک‌های درونی و بیرونی

۱۱- وجه مشترک تمامی هورمون‌های مترشحه از هیپوفیز پیشین کدام است؟

- (۱) با اثر بر روی سایر غدد درون‌ریز بدن، نقش مهمی در تنظیم و کنترل فعالیت آن‌ها دارند.
- (۲) در جسم یاخته‌ای یاخته‌های عصبی تولید شده و از پایانه‌های آکسونی آن‌ها به خون آزاد می‌شوند.
- (۳) بر روی فعالیت یاخته‌هایی اثر می‌گذارند که توانایی تولید رایج‌ترین منبع تأمین انرژی در یاخته‌ها را دارند.
- (۴) برای تولید شدن، بایستی هورمون‌های آزادکننده از طریق بخش عصبی ساقهٔ ارتباطی با هیپوتالاموس، ترشح شود.

۱۲- کدام گزینه، عبارت زیر را به نادرستی تکمیل می‌کند؟

«انرژی که برای لغزیدن اکتین و میوزین در مجاورت هم نیاز است از مولکولی تأمین می‌گردد که .....»

- (۱) توسط برخی پروتئین‌های غشای یاختهٔ ماهیچه‌ای مصرف می‌شود.
- (۲) برای خروج یون‌های کلسیم از شبکهٔ آندوپلاسمی نیاز است.
- (۳) همانند برخی از مولکول‌های درون هسته‌ها دارای عنصر فسفر است.
- (۴) طی چند دقیقه در حضور اکسیژن از گلوکز ساخته می‌شود.

۱۳- کدام گزینه، عبارت زیر را به طور صحیح کامل نمی‌کند؟

«در نوعی بیماری که ..... در آن دیده می‌شود، ..... مشاهده کرد.»

- (۱) کم‌کاری تیروئید - می‌توان افزایش حجم حفرات استخوانی را برخلاف تعداد آن‌ها
- (۲) پرکاری فوق‌کلیه - در شرایطی می‌توان افزایش فعالیت لنف را نیز
- (۳) کم‌کاری پانکراس - می‌توان اثراتی مشابه با فعالیت غددی در تنش‌های طولانی مدت را
- (۴) پرکاری بخش پسین هیپوفیز - می‌توان کاهش حجم ادرار و کاهش احتمال خیز (ادم) را

۱۴- تارهای ماهیچه اسکلتی ..... تارچه‌ها، .....

- (۱) همانند - دارای پروتئین‌های هیدرولیزکننده انرژی زیستی رایج هستند.
- (۲) برخلاف - فاقد قدرت ساخت انرژی زیستی هستند.
- (۳) همانند - توسط غلافی از بافت پیوندی احاطه شده‌اند.
- (۴) برخلاف - تنها یک ساختار دوغشایی حاوی ژنوم اصلی یافته دارند.

۱۵- کدام گزینه بیانگر وجه اشتراک بیماری دیابت نوع ۱ و ۲ در انسان است؟

- (۱) کاهش غلظت انسولین در خون اتفاق می‌افتد.
- (۲) نوعی بیماری خودایمنی محسوب می‌شود.
- (۳) می‌تواند باعث تجزیه مولکول‌هایی شود که از واحدهای آمینواسیدی ساخته شده‌اند.
- (۴) در نتیجه چاقی و عدم تحرک در افرادی که زمینه بیماری را دارند، ظاهر می‌شود.

۱۶- کدام گزینه، عبارت زیر را به طور مناسب کامل می‌کند؟

«هر تار ماهیچه اسکلتی که .....»

- (۱) زمان دو اتصال متوالی اکتین و میوزین در آن کم‌تر است، تنها توانایی تنفس به شکل بی‌هوازی را دارد.
- (۲) دارای اندامک دوغشایی بیشتری می‌باشد، به دنبال فعالیت ورزشی در فرد، تعدادشان افزایش می‌یابد.
- (۳) دارای نوعی پروتئین ذخیره‌کننده اکسیژن می‌باشد، ظاهری تیره‌تر نسبت به نوع دیگر دارد.
- (۴) آزادسازی کلسیم از شبکه آندوپلاسمی آن سریع‌تر صورت می‌گیرد، برای حرکات استقامتی ویژه شده است.

۱۷- در ارتباط با انقباض ماهیچه اسکلتی ابتدای مری، .....

- (۱) با کاهش فاصله بین خطوط Z، رشته‌های نازک سارکومر کوتاه می‌شوند.
- (۲) برای لیز خوردن میوزین و اکتین مجاور هم، قطعاً مصرف انرژی زیستی نیاز است.
- (۳) قبل از کاهش طول نوار تیره سارکومر، بخش‌های روشن دچار کاهش طول شده‌اند.
- (۴) ایجاد موج تحریکی در طول غشای یاخته، مستلزم اتصال ناقل به گیرنده درون‌یاخته‌ای است.

۱۸- کدام گزینه، عبارت زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

«تارهای ماهیچه‌ای که در دوندگان دوی ماراتن ویژه شده‌اند، ..... تارهای ماهیچه‌ای که در دوندگان دوی صد متر به تعداد بیشتری وجود دارند، .....

- (۱) نسبت به - تعداد اندامک‌های دوغشایی کم‌تری دارند.
- (۲) برخلاف - در بسیاری از ماهیچه‌های بدن وجود دارند.
- (۳) نسبت به - مدت زمان بیشتری به فعالیت خود ادامه می‌دهند.
- (۴) همانند - دارای پروتئین‌هایی با قابلیت ذخیره انواعی از گازهای تنفسی هستند.

۱۹- چند مورد، عبارت زیر را قطعاً به نادرستی تکمیل می‌کند؟

«با ترشح هورمون (های) ..... از ..... ، میزان فعالیت ..... افزایش و ..... می‌تواند کاهش یابد.»

الف) پاراتیروئیدی - غدد متصل به پشت سپردیس - یاخته‌های ریزپرزدار - نسبت غلظت کلسیم شبکه آندوپلاسمی صاف یاخته‌های ماهیچه‌ای به غلظت این عنصر در خوناب

ب) افزایش دهنده غلظت گلوکز خوناب - غدد قرارگرفته بر روی کلیه - شبکه هادی قلب - زمان رسیدن پیام عصبی به گره دهلیزی، بطنی

ج) محرک تیروئیدی - غده هیپوفیز پیشین - یاخته‌های درون ریز غده قرارگرفته در جلوی نای - غلظت گلوکز یاخته برخلاف انرژی در دسترس یاخته‌های بدن

۳ (۴)

۲ (۳)

۱ (۲)

۱ صفر

۲۰- کدام گزینه در رابطه با ساختار یا عملکرد ماهیچه روی بازو نادرست است؟

- (۱) بافت احاطه‌کننده بیرونی‌ترین دسته‌تارهای ماهیچه‌ای در آن، می‌تواند در تماس با بافتی مشابه خود باشد.
- (۲) تراکم یاخته‌های موجود در دسته‌تارهای احاطه‌شده توسط بافت پیوندی رشته‌ای در دوران جنینی نسبت به نوزادی بیشتر است.
- (۳) با ایجاد پل‌های اتصال بین رشته‌های اکتین و میوزین در آن، دو استخوان متصل به ماهیچه به یک‌دیگر نزدیک شده و استخوان بازو به سمت جلو و بالا حرکت می‌کند.
- (۴) دم رشته‌های پروتئینی ضخیم موجود در واحدهای تکراری تارچه‌های آن، پس از در تماس قرار گرفتن با یون کلسیم برخلاف رشته‌های اکتین به سمت مرکز سارکومر حرکت نمی‌کنند.

زیست‌شناسی (۱)

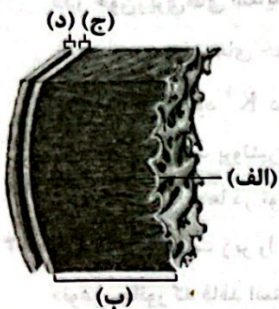
۲۱- در دم عادی ..... بازدم ..... امکان‌پذیر .....
 (۱) همانند - عادی، کوتاه شدن طول عضلات بین دنده‌ای خارجی - است. (۲) همانند - عمیق، کاهش طول عضله میان‌بند - نیست.
 (۳) برخلاف - عادی، مسطح شدن عضله دیافراگم - است. (۴) برخلاف - عمیق، انقباض گروهی از عضلات بین دنده‌ای - نیست.

۲۲- در دوره قلبی مربوط به یک فرد سالم و بالغ، ..... از زمانی که ..... دور از انتظار است.
 (۱) کمی قبل - حداکثر مقدار خون در بطن‌ها وجود دارد، استراحت یاخته‌های مخطط و منشعب بطنی
 (۲) بلافاصله بعد - حداقل مقدار خون در دهلیزها وجود دارد، انقباض یاخته‌های مخطط و منشعب دهلیزی
 (۳) کمی قبل - حداکثر مقدار خون در دهلیزها وجود دارد، ثبت موج T روی نوار قلب
 (۴) بلافاصله بعد - حداقل مقدار خون در بطن‌ها وجود دارد، ورود خون از دهلیزها به بطن‌ها

۲۳- در ارتباط با انسان، کدام گزینه، مشخص‌کننده عبارت‌هایی است که به ترتیب مناسب و نامناسب است؟
 الف) لنف خروجی از کولون پایین‌رو، به نوعی مجرای لنفی می‌ریزد که نسبت به مجرای لنفی دیگر، قوس بیشتری برای ورود به سیاهرگ زیرترقوه‌ای می‌زند.
 ب) نزدیک‌ترین اندام لنفی به قلب، حاوی دو قسمت است که با یک‌دیگر از نظر اندازه برابر نیستند.
 ج) سرخرگ مرتبط با طحال نسبت به سیاهرگ مرتبط با آن، فاصله بیشتری تا نوک قلب دارد.
 د) تراکم گره‌های لنفی، در ناحیه مج فردی سالم و بالغ، بیشتر از تراکم این گره‌ها در ناحیه گردن است.

(۱) «ج» و «ب» (۲) «الف» و «ب» (۳) «ب» و «د» (۴) «ج» و «د»

۲۴- مطابق با شکل زیر، کدام گزینه به درستی بیان شده است؟
 (۱) غشای پایه مستقیماً بخش (الف) را به بخش (ب) متصل می‌کند.
 (۲) بخش (ج) برخلاف بخش (د) دارای انواعی از رشته‌های پروتئینی است.
 (۳) بخش (د) روی خود برمی‌گردد و بخش (ج) را می‌سازد.
 (۴) بسیاری از یاخته‌های منقبض‌شونده بخش (ب) به رشته‌هایی ساخته‌شده از آمینواسیدها اتصال دارند.

۲۵- در یک انسان سالم، می‌توان گفت در ابتدای سرخرگی یک مویرگ خونی منفذدار ..... بخش سیاهرگی آن، .....
 (۱) همانند - فشار اسمزی بدون تغییر باقی می‌ماند.
 (۲) برخلاف - مواد دفعی یاخته‌ها وارد مویرگ می‌شوند.
 (۳) همانند - فشار تراوشی بیشتر از فشار اسمزی است.
 (۴) برخلاف - مولکول‌هایی مانند آلبومین به مقدار زیاد وارد فضای بین یاخته‌ای می‌شوند.

۲۶- کدام گزینه در ارتباط با عواملی که به جریان خون درون سیاهرگ‌ها کمک می‌کنند، به نادرستی بیان شده است؟
 (۱) حرکت خون در سیاهرگ‌های دست و پا، به مقدار زیادی به انقباض ماهیچه‌های اسکلتی وابسته است.
 (۲) در هنگام انقباض هر ماهیچه در سیاهرگ مجاور آن، دریچه‌های پایین باز و دریچه‌های بالایی، بسته می‌شوند.
 (۳) فشار مکشی قفسه سینه باعث برداشته شدن فشار از روی سیاهرگ‌های نزدیک به قلب می‌شود.
 (۴) باقی‌مانده فشار سرخرگی باعث ادامه جریان خون در سیاهرگ‌ها می‌شود.

۲۷- همه یاخته‌های خونی که ..... دارند، .....
 (۱) دانه‌های روشن در سیتوپلاسم - برخلاف اصلی‌ترین یاخته ایمنی، دارای هسته‌ای دو قسمتی هستند.
 (۲) دانه‌های تیره در سیتوپلاسم - برخلاف یاخته خونی که دارای بیشترین زوائد سیتوپلاسمی است، در بافت‌های مختلف حضور دارند.
 (۳) هسته‌ای تکی - همانند یاخته‌ای که دارای هسته دمبلی‌شکل است، سیتوپلاسم با دانه‌های ریز دارند.
 (۴) هسته‌ای چند قسمتی - همانند یاخته‌ای که دارای هسته لوبیایی‌شکل است، به واسطه نوعی ساختار بدون غشا، واحدهای آمینواسیدی را تبدیل به نوعی مولکول زیستی می‌کند.

۲۸- در یک انسان سالم، در فاصله بین صدای ..... قلب، ..... قابل انتظار .....

(۱) اول و دوم - خروج خون از بطن چپ به سرخرگ ششی - است.

(۲) دوم و اول - افزایش حجم خون درون بطن راست - نیست.

(۳) اول و دوم - ورود خون از سیاهرگ‌های ششی به دهلیز چپ - است.

(۴) دوم و اول - ورود خون از بزرگ‌سیاهرگ‌های زیرین به دهلیز راست - است.

۲۹- چند مورد، جزو اعتقادات ارسطو در ارتباط با تنفس نیست؟

(الف) هوای دمی و بازدمی از نظر ترکیب شیمیایی یکسان هستند.

(ب) هوا مخلوطی از چند نوع گاز است.

(ج) نفس کشیدن باعث کاهش حرارت قلب می‌شود.

(د) در شش‌ها، خون، کربن دی‌اکسید از دست می‌دهد و از هوا اکسیژن می‌گیرد و به خون روشن تبدیل می‌شود.

۱ (۱)

۲ (۲)

۳ (۳)

۴ (۴)

۳۰- در انسان هنگامی که درون سیاهرگ‌ها فشار مکنشی ایجاد می‌شود، لزوماً .....

(۱) فشار هوای درون شش‌ها افزایش می‌یابد.

(۲) ماهیچه‌های بین دنده‌ای داخلی در وضعیت انقباض قرار دارند.

(۳) فاصله دنده‌ها و پرده دیافراگم (میان‌بند) افزایش یافته است.

(۴) از طرف مرکز تنفس در پل مغزی پیامی به ماهیچه‌های بین دنده‌ای خارجی ارسال می‌شود.

۳۱- کدام گزینه، عبارت زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

«در خون‌ریزی‌های شدید، ..... خون‌ریزی‌های محدود، .....»

(۱) همانند - یاخته‌های خونی حاصل از قطعه‌قطعه شدن یاخته‌ای بزرگ شرکت می‌کنند.

(۲) برخلاف - وجود K^+ در روند انعقاد خون و تشکیل لخته، ضروری است.

(۳) همانند - وجود پروتئین‌های خوناب برای انجام فرایند، ضروری است.

(۴) برخلاف - گرده‌ها در تولید لخته خون، نقش اصلی را ایفا می‌کنند.

۳۲- چند مورد، عبارت زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

«نوعی جانور که فاقد استخوان در پیکر خود است، ممکن نیست دارای ..... باشد.»

(الف) شش

(ب) شبکه مویرگی

(ج) سامانه گردش بسته

(د) غضروف

۱ (۱) صفر

۱ (۲)

۲ (۳)

۳ (۴)

۳۳- کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

(۱) به بزرگ‌ترین حفره قلب، دو سرخرگ ششی متصل است.

(۲) در یک انسان سالم، قطر نخستین انشعابات سرخرگ ششی از سیاهرگ‌های ششی بیشتر است.

(۳) به کوچک‌ترین حفره قلب، فقط خون تیره وارد می‌شود.

(۴) ضخامت دیواره دو دهلیز قلب انسان همانند دو بطن یکسان است.

۳۴- در ارتباط با فرایندهای تهویه ششی انسان، کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

(۱) هر زمان انقباض ماهیچه دیافراگم مشاهده شود، می‌توان انقباض ماهیچه‌های ناحیه گردن را نیز مشاهده کرد.

(۲) هر زمان که دور شدن جناغ از قلب دیده می‌شود، می‌توان کوتاه شدن طول هر ماهیچه بین دنده‌ای را مشاهده کرد.

(۳) هر زمان که کاهش فاصله بین دیافراگم و محل دو شاخه شدن نای دیده می‌شود، مقدار هوایی به اندازه ظرفیت حیاتی از شش‌ها خارج می‌شود.

(۴) هر زمان که انقباض ماهیچه شکمی دیده می‌شود، نمی‌توان مسطح شدن پرده ماهیچه‌ای زیر شش‌ها را مشاهده کرد.

۳۵- چند مورد برای تکمیل عبارت زیر مناسب است؟

«در ابتدای ..... مرحله از چرخه قلبی انسان، دریچه‌هایی با ..... به سمت ..... می‌شوند.»

(الف) اولین - قطعات لبه‌دار - پایین، بسته

(ب) آخرین - قطعات آویخته - بالا، بسته

(ج) کوتاه‌ترین - اتصال به دیواره میانی قلب - بالا، باز

(د) طولانی‌ترین - اتصال به طناب‌های ارتجاعی - پایین، باز

۱ (۱)

۲ (۲)

۳ (۳)

۴ (۴)

۳۶- با توجه به ساختار بافتی قلب یک انسان سالم و بالغ، کدام گزینه تکمیل‌کننده مناسبی برای عبارت زیر است؟

«لایه‌ای از دیواره قلب که ..... ، به طور حتم .....»

(۱) در تماس با مایع حفاظت‌کننده از قلب قرار دارد - تنها از یاخته‌های بافت پیوندی تشکیل شده است.

(۲) در ساختمان دریچه‌های قلبی شرکت می‌کند - واجد یاخته‌هایی با توانایی تولید پتانسیل عمل است.

(۳) در مقایسه با سایر لایه‌ها، بیشترین ضخامت را دارد - فقط از یاخته‌هایی با ظاهر سنگفرشی تشکیل شده است.

(۴) بیشتر آن از یاخته‌هایی با ظاهر استوانه‌ای و منشعب تشکیل شده است - در استحکام دریچه‌های قلبی شرکت می‌کند.

۳۷- در دستگاه تنفس یک بانوی ۳۵ ساله و سالم، بخشی از مجاری تنفسی که بلافاصله ..... از نایزک‌های انتهایی قرار گرفته است .....

(۱) قبل - همانند اولین بخش مجاری تنفسی، می‌تواند باعث گرم کردن هوای دمی شود.

(۲) بعد - برخلاف حبابک‌های ششی در دیواره خود دارای غضروف است.

(۳) قبل - همانند نایزه‌های اصلی، می‌تواند در تماس با هوای باقی‌مانده باشد.

(۴) بعد - برخلاف نایزه‌های اصلی، جزو بخش مبادله‌ای دستگاه تنفس محسوب می‌شود.

۳۸- در بخش ..... دستگاه تنفس انسان، ..... دور از انتظار است.

(۱) هادی - حضور یاخته‌های مژک‌دار فراوان

(۲) مبادله‌ای - تشکیل غشای پایه مشترک بین دو یاخته سنگ‌فرشی

(۳) هادی - پایان مخاط مژک‌دار

(۴) مبادله‌ای - حضور یاخته‌هایی با توانایی بیگانه‌خواری

۳۹- در ساختار شبکه هادی قلب، گره سینوسی - دهلیزی در ..... قرار دارد که .....

(۱) دیواره پستی دهلیزی - خونی با غلظت O_2 زیاد را دریافت می‌کند.

(۲) زیر منفذ سیاهرگی - محتویات لنفی را به طور مستقیم دریافت می‌کند.

(۳) دیواره پستی دهلیزی - نمی‌تواند هم‌زمان با دهلیز دیگر منقبض شود.

(۴) زیر منفذ سیاهرگی - خون خروجی از بصل‌النخاع از طریق آن به قلب وارد می‌شود.

۴۰- چند مورد، عبارت زیر را به نادرستی تکمیل می‌کند؟

«در دوره قلبی مربوط به یک فرد سالم و بالغ، هرگاه دریچه .....»

(الف) سینی، آنورتی باز شود در ادامه خون وارد دهلیزها می‌شود.

(ب) دولختی بسته باشد، دهلیزها در وضعیت استراحت قرار دارند.

(ج) سینی سرخرگ ششی بسته شود، دهلیزها به حالت استراحت درمی‌آیند.

(د) سه‌لختی باز شود در ادامه فشار بیشتر در آنورت به ثبت می‌رسد.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

توجه: داوطلب گرامی می‌توانید به سوالات ۴۱ تا ۵۰ درس زیست‌شناسی (۳) به صورت اختیاری پاسخ دهید.

زیست‌شناسی (۲)

۴۱- کدام گزینه، عبارت زیر را به نادرستی تکمیل می‌کند؟

«در جاندارانی که عامل اصلی انتقال صفات وراثتی در آن‌ها به غشای یاخته متصل ..... وجود دارد.»

(۱) است، در بعضی موارد قطعاتی از مولکول دنا با اطلاعات مربوط به افزایش مقاومت در برابر آنتی‌بیوتیک

(۲) نیست، در دو انتهای هر یک از رشته‌های این عامل، ترکیبات متفاوتی

(۳) است، تغییر در تعداد نقاط آغاز همانندسازی بسته به مراحل رشد و نمو

(۴) نیست، مقدار زیادی دنا در چندین فام‌تن (کروموزوم)

۴۲- کدام یک از گزینه‌های زیر به ترتیب به شباهت و تفاوت فرایند همانندسازی در استرپتوکوکوس نومونیا و پارامسی اشاره می‌کند؟

(۱) احتمال حضور بیش از یک آنزیم هلیکاز در جایگاه آغاز همانندسازی - توانایی تغییر تعداد جایگاه‌های آغاز همانندسازی

(۲) جدا شدن هیستون‌ها از دنا توسط آنزیمی به غیر از هلیکاز - ایجاد پیوند اشتراکی توسط دنابسپاراز

(۳) شکسته شدن پیوندهای هیدروژنی بین دو رشته توسط هلیکاز - احتمال وقوع فرایند ویرایش توسط آنزیم دنابسپاراز

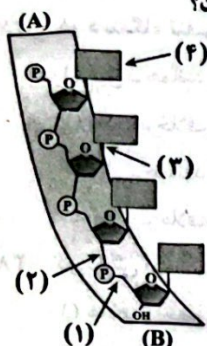
(۴) احتمال فعالیت نوکلئازی دنابسپاراز - احتمال انجام شدن همانندسازی به صورت دوجهته

۴۳- کدام گزینه، عبارت زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

«نوکلئوتیدی که ..... قطعاً .....»

- (۱) باز آلی آدنین دارد - در ساختار نوعی بسیار هم وجود دارد.
- (۲) باز آلی یوراسیل دارد - دارای قندی است که یک اکسیژن بیشتر از دئوکسی ریبوز دارد.
- (۳) می‌تواند باز آلی پورین داشته باشد - در عملکرد پمپ سدیم پتاسیم بی‌تأثیر است.
- (۴) دو نوع پیوند اشتراکی در بین گروه‌های خود دارد - دارای سه گروه فسفات است.

۴۴- با توجه به شکل زیر که یک رشته نوکلئیک اسید در یاخته زنده را نشان می‌دهد، چند مورد به درستی بیان شده است؟

- (الف) در صورت نیاز، بلند شدن این رشته از بخش (B) برخلاف بخش (A) می‌تواند صورت گیرد.
- (ب) نوکلئاز می‌تواند پیوند شماره (۳) را برخلاف پیوند شماره (۲) بشکند.
- (ج) بخش شماره (۲) برخلاف شماره (۱) توسط نوعی آنزیم با قابلیت بسپارازی تولید شده است.
- (د) بخش (۴)، قطعاً از سمت حلقه شش ضلعی خود با پیوند اشتراکی به قند پنج‌کربنی متصل است.

(۱) ۱   (۲) ۲   (۳) ۳   (۴) ۴

۴۵- در رابطه با نوعی از مولکول دنا که در پروکاریوت‌ها وجود ..... می‌توان گفت که .....

- (۱) ندارد - در آن تعداد نوکلئوتیدها یک عدد بیشتر از پیوندهای فسفو دی‌استر است.
- (۲) ندارد - در شرایطی ممکن است دو نوکلئوتید دارای باز آلی دوحلقه‌ای در مقابل هم قرار بگیرند.
- (۳) دارد - در این مولکول تعداد پیوندهای فسفو دی‌استر از تعداد نوکلئوتیدها کم‌تر است.
- (۴) دارد - قطعاً ممکن نیست اطلاعات موجود در آن توسط جاندار دیگری از همان گونه مورد استفاده قرار بگیرد.

۴۶- کدام گزینه در رابطه با آزمایش مزلسون و استال به نادرستی بیان شده است؟

- (۱) اگر در این آزمایش، باکتری‌ها را ابتدا وارد محیط کشت ^{14}N و سپس محیط کشت ^{15}N می‌کردند، بعد از ۴۰ دقیقه باز هم دو نوار تشکیل می‌شد.
- (۲) اگر آزمایش ادامه پیدا می‌کرد در نسل‌های بعد نیز همواره دو نوار در میانه و بالای لوله تشکیل می‌شد.
- (۳) DNA باکتری‌ها را در شبی از محلول سدیم کلرید با غلظت‌های متفاوت و در سرعتی بسیار بالا گریز دادند.
- (۴) پس از ۲۰ دقیقه، طرح حفاظتی رد و بعد از ۴۰ دقیقه، طرح نیمه‌حفاظتی تأیید شد.

۴۷- همه ..... که در ..... وجود دارند، قطعاً .....

- (۱) نوکلئیک اسیدهایی - مکان حضور هیستون‌ها - دارای دو رشته با دو انتهای متفاوت هستند.
- (۲) انواع پیوندهایی - بین نوکلئوتیدهای مولکول دنا - در فرایند ویرایش توسط آنزیم دنباسپاراز شکسته می‌شوند.
- (۳) نوکلئوتیدهایی - هر نوکلئیک اسید گلبول قرمز درون مغز استخوان - دارای قندی هستند که یک اتم کربن کم‌تر از گلوکز دارد.
- (۴) اتم‌های کربنی - قند انرژی رایج یاخته - در یکی از رؤس حلقه پنج‌ضلعی قند قرار دارند.

۴۸- چه تعداد از عبارتهای زیر، در رابطه با فرایند همانندسازی دنا ی خطی موجود در هسته یک یاخته لنفوسیت T خاطره در انسان به درستی بیان شده است؟

(الف) هلیکازهای موجود در هر دوراهی همانندسازی باعث شکستن پیوند هیدروژنی بین دو رشته دنا می‌شوند.

(ب) آنزیم دنباسپاراز، پس از تک‌فسفاته کردن نوکلئوتیدهای آزاد هسته، آن‌ها را در ساختار رشته در حال ساخت قرار می‌دهد.

(ج) آنزیم هلیکاز، پس از جدا کردن هیستون‌ها از اطراف دنا، ماریچ دنا را به تدریج باز می‌کند.

(۱) ۱   (۲) ۲   (۳) ۳   (۴) صفر

۴۹- کدام گزینه، عبارت زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

«هر نوع نوکلئیک اسید درون ..... یک یاخته پوششی پرز روده باریک، .....»

- (۱) هسته - در ساختار آن، نسبت تعداد بازهای آلی از قانون حاصل از پژوهش‌های چارگاف پیروی می‌کند.
- (۲) ماده زمینه‌ای سیتوپلاسم - تکرارهای بوده و در سراسر طول خود، قطر یکسانی دارد.
- (۳) هسته - در ساختار آن ممکن است هر نوع باز آلی نیتروژن دار دوحلقه‌ای را مشاهده کرد.
- (۴) ماده زمینه‌ای سیتوپلاسم - بین جفت‌بازهای مکمل خود، می‌تواند پیوند هیدروژنی تشکیل دهد.

۵۰- کدام گزینه ویژگی مربوط به همه جاندارانی است که ماده وراثتی آن‌ها در تماس با ماده زمینه‌ای میان‌یاخته (سیتوپلاسم) قرار گرفته است؟

(۱) دارای پوشینه هستند.

(۲) در ساختار فام‌تن خود، فاقد پروتئین‌های هیستونی هستند.

(۳) فقط یک جایگاه آغاز همانندسازی در دنا خود دارند.

(۴) دارای ژن مقاومت در برابر آنتی‌بیوتیک‌ها هستند.

تاریخ آزمون

جمعه ۱۹/۰۵/۱۴۰۳

سوالات آزمون دفترچه شماره (۲) دوره دوم متوسطه پایه دوازدهم تجربی

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۸۰	مدت پاسخگویی: ۹۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم تجربی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	وضعیت پاسخگویی	شماره سؤال		مدت پاسخگویی
				از	تا	
۱	فیزیک	۱۵	اجباری	۵۱	۶۵	۵۰ دقیقه
				۶۶	۸۰	
				۸۱	۹۰	
۲	شیمی	۱۵	اجباری	۹۱	۱۰۵	۴۰ دقیقه
				۱۰۶	۱۲۰	
				۱۲۱	۱۳۰	

فیزیک

فیزیک (۲)

۵۱- با توجه به این که اندازه بار الکتریکی هر الکترون برابر با $1/6 \times 10^{-19} \text{ C}$ است، وقتی شدت جریان ۱۰ آمپری از مدار می‌گذرد، در هر ثانیه چند الکترون از یک مقطع این مدار عبور می‌کنند؟

- (۱) $6/25 \times 10^{19}$ (۲) $6/25 \times 10^{18}$ (۳) $1/6 \times 10^{19}$ (۴) $1/6 \times 10^{18}$

۵۲- جو زمین توسط پرتوهای کیهانی بمباران می‌شود. اگر به طور متوسط در هر دقیقه 9×10^4 پرتو کیهانی به هر متر مربع از سطح زمین برخورد کند، در هر دقیقه جریان الکتریکی که به زمین منتقل می‌شود، تقریباً چند آمپر است؟ ($\pi = 3$)، $e = 1/6 \times 10^{-19} \text{ C}$ ، شعاع کره زمین 6000 km است و فرض کنید هر پرتوی کیهانی، باری معادل یک پروتون داشته باشد.

- (۱) ۱ (۲) ۰/۰۱ (۳) ۰/۱ (۴) ۰/۰۰۱

۵۳- در جریان مستقیم .....

- (۱) جهت جریان با زمان تغییر می‌کند، اما مقدار جریان، ثابت می‌ماند.
 (۲) جهت جریان با زمان تغییر می‌کند و مقدار جریان نیز تغییر می‌کند.
 (۳) جهت جریان با زمان تغییر نمی‌کند و مقدار جریان، ثابت می‌ماند.
 (۴) جهت جریان با زمان تغییر نمی‌کند، اما مقدار جریان، تغییر می‌کند.

۵۴- جریان الکتریکی عبوری از سیم A، ۲ برابر جریان الکتریکی عبوری از سیم B است. مقدار بار شارش یافته در مدت زمان ۲ min از سطح مقطعی مشخص در سیم A چند برابر مقدار بار شارش یافته در مدت زمان ۴ min از سطح مقطعی مشخص در سیم B است؟

- (۱) $\frac{1}{2}$ (۲) ۱ (۳) ۲ (۴) ۴

۵۵- از سیمی که مساحت سطح مقطع آن $2/5 \text{ mm}^2$ است، جریانی به شدت ۴ A عبور می‌کند. اگر در هر یک سانتی‌متر مکعب از این سیم، 5×10^{18} الکترون آزاد وجود داشته باشد، سرعت سوق الکترون‌ها چند سانتی‌متر بر ثانیه است؟ ($e = 1/6 \times 10^{-19} \text{ C}$)

- (۱) ۲ (۲) ۲۰۰ (۳) ۲۰ (۴) 2×10^{-1}

۵۶- اگر سرعت سوق حاملان بار در یک رسانای اهمی در دمای ثابت کاهش یابد، اختلاف پتانسیل الکتریکی دو سر این رسانای اهمی چگونه تغییر می‌کند؟

- (۱) ثابت می‌ماند.
 (۲) افزایش می‌یابد.
 (۳) کاهش می‌یابد.

(۴) بستگی به جنس رسانای اهمی دارد و هر سه گزینه می‌تواند درست باشد.

۵۷- دو رسانای اهمی به مقاومت‌های $R_1 = R$ و $R_2 = 2R$ را به ترتیب به اختلاف پتانسیل‌های الکتریکی $V_1 = V$ و $V_2 = \frac{V}{2}$ وصل می‌کنیم. در

مدت زمانی که از یک سطح مقطع مقاومت R_1 ، 4×10^{20} الکترون می‌گذرد، در یک سطح مقطع مقاومت R_2 چند الکترون شارش پیدا می‌کند؟

- (۱) 10^{20} (۲) 8×10^{20} (۳) 2×10^{20} (۴) $1/6 \times 10^{21}$

۵۸- داده‌های زیر مربوط به تعدادی مقاومت الکتریکی می‌باشد. کدام یک از آن‌ها مقاومت اهمی است؟

$$\begin{array}{c|cc} V(V) & ۲ & ۸ \\ \hline I(A) & ۴ & ۱۶ \end{array}$$

(D)

D و A (۴)

$$\begin{array}{c|cc} V(V) & ۲۴ & ۲۲ \\ \hline I(A) & ۱۱ & ۶ \end{array}$$

(C)

D و C (۳)

$$\begin{array}{c|cc} V(V) & ۴ & ۲ \\ \hline I(A) & ۲۲ & ۱۰ \end{array}$$

(B)

B و A (۲)

$$\begin{array}{c|cc} V(V) & ۱۲ & ۱۸ \\ \hline I(A) & ۲/۴ & ۳/۶ \end{array}$$

(A)

A فقط (۱)

۵۹- در یک میدان الکتریکی یکنواخت، اگر ذره‌ای با بار $۲۰\mu\text{C}$ - از نقطه A تا نقطه B جابه‌جا شود، انرژی پتانسیل الکتریکی آن ۱۵۰mJ کاهش و اگر از نقطه A تا نقطه C جابه‌جا شود، انرژی پتانسیل الکتریکی آن ۲۵۰mJ افزایش می‌یابد. اگر پتانسیل الکتریکی نقطه B، ۲۰ ولت باشد، پتانسیل الکتریکی نقطه C چند ولت است؟

(۴) -۲۰

(۳) -۱۰

(۲) صفر

(۱) ۱۰

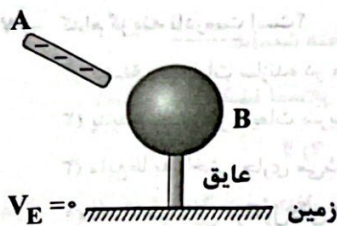
۶۰- مطابق شکل زیر، میله باردار A را به کره رسانای خنثی B نزدیک می‌کنیم. کدام یک از گزینه‌های زیر در مورد پتانسیل الکتریکی این دو جسم درست است؟

(۱) $V_A < V_B < 0$

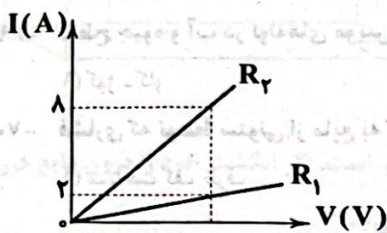
(۲) $V_B > 0$ و $V_A < 0$

(۳) $V_A > V_B > 0$

(۴) $V_A > 0$ و $V_B < 0$

۶۱- نمودار تغییرات شدت جریان برحسب اختلاف پتانسیل دو سر مقاومت‌های $R_1 = 20\Omega$ و R_2 مطابق شکل زیر است. نسبت $\frac{R_2}{R_1}$ در کدام گزینه به درستی آمده است؟

(۱) ۰/۲۵

(۲) ۰/۵

(۳) ۲

(۴) ۴

۶۲- روی یک باتری ۱۲V، مقدار 200mAh نوشته شده است. توسط این باتری یک اسباب‌بازی به مقاومت الکتریکی 1200Ω را روشن می‌کنیم. این باتری اسباب‌بازی را به مدت چند ساعت می‌تواند روشن نگه دارد؟

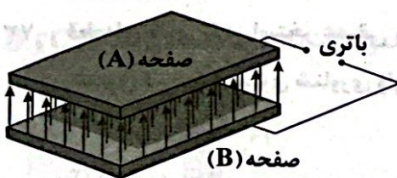
(۴) ۱۲۰

(۳) ۱۵

(۲) ۳۰

(۱) ۲۰

۶۳- مطابق شکل زیر، دو صفحه خازن تختی را با اتصال به یک باتری، باردار می‌کنیم. کدام گزینه در ارتباط با این خازن درست است؟

(۱) $Q_B > 0, Q_A < 0$ و $|Q_A| = |Q_B|$ و میدان الکتریکی بین دو صفحه تخت، صفر است.

(۲) $Q_B > 0, Q_A < 0$ و $|Q_A| = |Q_B|$ و میدان الکتریکی بین دو صفحه تخت، یکنواخت است.

(۳) $Q_B < 0, Q_A > 0$ و $|Q_A| < |Q_B|$ و میدان الکتریکی بین دو صفحه تخت، یکنواخت است.

(۴) $Q_B > 0, Q_A < 0$ و $|Q_A| > |Q_B|$ و میدان الکتریکی بین دو صفحه تخت، یکنواخت است.

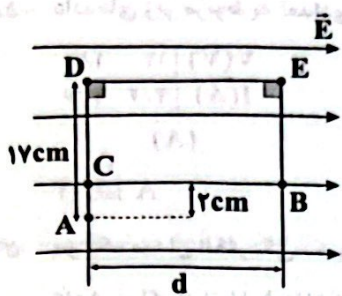
۶۴- ظرفیت خازن تختی برابر با $10\mu\text{F}$ و اختلاف پتانسیل الکتریکی بین دو صفحه آن V است. اگر $4\mu\text{C}$ بار الکتریکی را از صفحه منفی این خازن به صفحه مثبت آن انتقال دهیم، انرژی ذخیره‌شده در آن 20mJ کاهش می‌یابد. اختلاف پتانسیل الکتریکی V چند ولت است؟

(۴) ۱۰/۴

(۳) ۰/۷

(۲) ۲/۶

(۱) ۵/۲

۶۵- مطابق شکل زیر، در میدان الکتریکی یکنواخت $\vec{E}$ به بزرگی $\frac{N}{C} \times 10^7 \times 0.2$ بار الکتریکی نقطه‌ای $q = -4\mu C$ از نقطه A تا نقطه B روی مسیر نشان داده شده، انتقال داده شده است. اگر طول قطر CE برابر با 25cm باشد، طی این انتقال، انرژی پتانسیل الکتریکی این ذره باردار چند میلی ژول و چگونه تغییر کرده است؟

- (۱) 0.8×10^4 و کاهش
 (۲) $1/6 \times 10^4$ و افزایش
 (۳) $1/6 \times 10^4$ و کاهش
 (۴) 0.8×10^4 و افزایش

فیزیک (۱)

۶۶- وقتی مایعی به سرعت سرد شود، معمولاً ..... به وجود می آید که ..... مثالی از این نوع جامد است.

- (۱) جامد بی شکل - یخ (۲) جامد بی شکل - شیشه (۳) جامد بلورین - یخ (۴) جامد بلورین - شیشه

۶۷- کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) فاصله بین ذرات سازنده در مایع و جامد تقریباً یکسان است.
 (۲) پدیدهٔ پخش در مایعات سریع تر از گازها رخ می دهد.
 (۳) مایع ها به راحتی جاری می شوند و به شکل ظرف خود درمی آیند.
 (۴) فاصله میانگین مولکول های گاز در مقایسه با اندازه آن ها، خیلی بیشتر است.

۶۸- علت پدیدهٔ نام برده شده در کدام گزینه با سایر گزینه ها متفاوت است؟

- (۱) قرار گرفتن گیره فلزی روی سطح آب (۲) قطره های شدن جیوه روی سطح شیشه
 (۳) قطره های کروی آب در حال سقوط آزاد (۴) تشکیل حباب های آب و صابون

۶۹- سطح جیوه و آب در لوله های موئین به ترتیب از راست به چپ چگونه است؟

- (۱) کوز - کاو (۲) کاو - کوز (۳) کاو - کاو (۴) کوز - کوز

۷۰- فشاری که توسط ستونی از مایع به کف ظرف (در سطح زمین) وارد می شود به ..... بستگی ندارد.

- (۱) مساحت کف ظرف (۲) چگالی مایع (۳) عمق مایع (۴) شتاب جاذبهٔ زمین

۷۱- فشار حاصل از مایعی به چگالی $\frac{g}{cm^3}$ در عمق ۳/۴ متری از سطح آن چند پاسکال است؟ ($g = 10 \frac{m}{s^2}$)

- (۱) ۱۰۶۸۰۰ (۲) ۳۴۰۰ (۳) ۶۸۰۰ (۴) ۱۰۳۴۰۰

۷۲- فشار در عمق ۱۰ متری و ۵ متری سطح دریاچه ای به ترتیب $1/54 atm$ و $1/02 atm$ است. چگالی آب این دریاچه چند کیلوگرم بر متر مکعب

است؟ ($1 atm = 10^5 Pa, g = 10 \frac{N}{kg}$)

- (۱) ۱۰۰۰ (۲) ۱۱۰۰ (۳) ۱۰۸۰ (۴) ۱۰۴۰

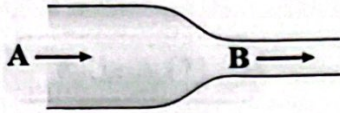
۷۳- قطعه ای فلزی را در استخر عمیقی می اندازیم. وقتی قطعهٔ فلزی به طور کامل وارد آب استخر می شود، با پایین رفتن و ته نشین شدن آن چه تغییری در بزرگی نیروی شناوری وارد بر آن ایجاد می شود؟

- (۱) افزایش می یابد. (۲) ابتدا کاهش و سپس افزایش می یابد.
 (۳) کاهش می یابد. (۴) ثابت می ماند.

۷۴- در بررسی کدام یک از موارد زیر، از اصل برنولی استفاده نمی کنیم؟

- (۱) حرکت کشتی فولادی روی آب (۲) حرکت کات دایر توپ (۳) افشانهٔ عطر (۴) نیروی بالابر وارد بر بال هواپیما

۷۵- در شکل زیر، آب، حجم لوله‌های افقی A و B را پر کرده و به صورت پیوسته و پایدار جاری است. تندی آب در لوله A ..... از تندی آب در لوله B و فشار آب در لوله A ..... از فشار آب در لوله B است. (به ترتیب از راست به چپ)

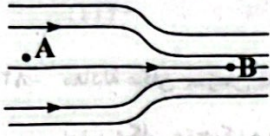
(۲) کم‌تر - بیشتر

(۱) کم‌تر - کم‌تر

(۴) بیشتر - بیشتر

(۳) بیشتر - کم‌تر

۷۶- مطابق شکل زیر، شاره‌ای تراکم‌ناپذیر با جریان لایه‌ای در لوله‌ای با دو سطح مقطع متفاوت، در حرکت است. اگر قطر سطح مقطع قسمت بزرگ لوله، ۳ برابر قطر سطح مقطع قسمت کوچک لوله باشد، تندی حرکت این شاره در نقطه A چند برابر تندی حرکت آن در نقطه B است؟

(۲) $\frac{1}{9}$

(۱) $\frac{1}{3}$

(۴) ۹

(۳) ۳

۷۷- چه تعداد از عبارت‌های زیر در مورد پلاسما درست است؟

(ب) شفق‌های قطبی از پلاسما ساخته شده‌اند.

(الف) حالت چهارم ماده و بخشی از خون انسان است.

(د) اندکی از فضای بین ستاره‌ای از پلاسما تشکیل شده است.

(ج) معمولاً در دماهای خیلی بالا به وجود می‌آید.

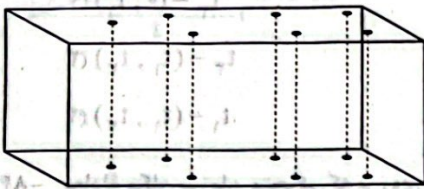
(۴) ۴

(۳) ۳

(۲) ۲

(۱) ۱

۷۸- در ساختار یک قطعه بتن همانند مدل زیر، سوراخ‌های ریز عمودی وجود دارد که تا طرف دیگر بتن ادامه یافته است. کدام گزینه درباره نفوذ آب به این بتن از طریق این سوراخ‌ها صحیح است؟

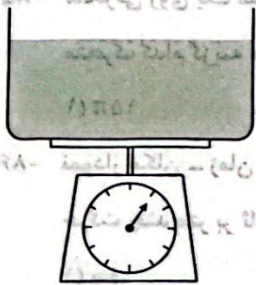
(۱) افزایش دمای آب سبب افزایش نفوذ آب به بتن خواهد شد.

(۲) افزایش دمای بتن سبب افزایش نفوذ آب به بتن خواهد شد.

(۳) هر چه مسیر سوراخ‌ها باریک‌تر باشد، نفوذ آب بیشتر خواهد بود.

(۴) در مکان‌هایی که فشار هوا بیشتر است، نفوذ آب در این بتن بیشتر می‌باشد.

۷۹- مطابق شکل زیر، ظرفی بر روی یک ترازو در حالت تعادل قرار دارد و ظرف پر از مایعی تراکم‌ناپذیر است. اگر انگشت خود را درون مایع فرو ببریم، بدون این‌که به کف ظرف برخورد داشته باشد، عددی که ترازو نشان می‌دهد، چگونه تغییر می‌کند؟

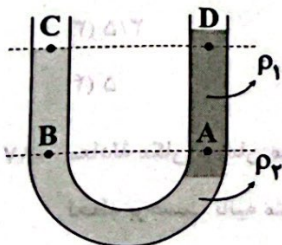
(۱) افزایش می‌یابد.

(۲) کاهش می‌یابد.

(۳) ابتدا افزایش و سپس کاهش می‌یابد.

(۴) ابتدا کاهش و سپس افزایش می‌یابد.

۸۰- در شکل زیر، درون لوله U شکل دو مایع با چگالی‌های ρ_1 و ρ_2 ریخته شده است. کدام گزینه در نقطه‌های A، B، C و D صحیح است؟

(۱) $P_C < P_D, P_A = P_B$

(۲) $P_C < P_D, P_A < P_B$

(۳) $P_C < P_D, P_A > P_B$

(۴) $P_C > P_D, P_A > P_B$

توجه: داوطلب گرامی، می توانید به سوالات ۸۱ تا ۹۰ درس فیزیک (۳) به صورت اختیاری پاسخ دهید.

فیزیک (۲)

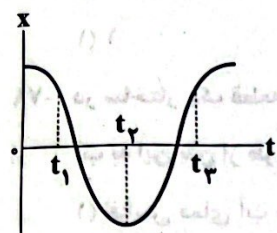
۸۱- معادله حرکت متحرکی که بر روی محور X حرکت می کند، در SI به صورت $x = 4t^2 - 12t + 8$ است. سرعت متوسط این متحرک در ۳ ثانیه دوم حرکتش، چند متر بر ثانیه است؟

(۱) -۴۲ (۲) +۴۲ (۳) -۲۴ (۴) +۲۴

۸۲- معادله مکان - زمان متحرکی که بر روی محور X حرکت می کند، در SI به صورت $x = 2t^2 - 9t + 4$ می باشد. در ۳ ثانیه اول حرکت، چند ثانیه بردار مکان متحرک و سرعت آن در خلاف جهت محور X بوده است؟

(۱) $\frac{4}{7}$ (۲) $\frac{7}{4}$ (۳) $\frac{7}{2}$ (۴) $\frac{2}{7}$

۸۳- نمودار مکان - زمان متحرکی که روی محور X حرکت می کند، مطابق شکل زیر است. به ترتیب اندازه سرعت متوسط متحرک در کدام بازه زمانی بیشتر است و در کدام لحظه، تندی و سرعت لحظه ای متحرک برابر هستند؟

- (۱) $t_1 - (0, t_1)$
- (۲) $t_3 - (0, t_1)$
- (۳) $t_3 - (t_1, t_2)$
- (۴) $t_1 - (t_1, t_2)$

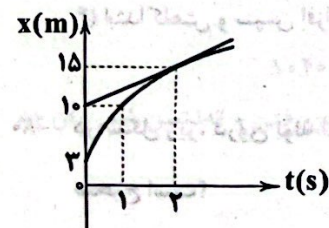
۸۴- معادله مکان - زمان متحرکی که بر روی محور X حرکت می کند، در SI به صورت $x = t^2 - bt + c$ می باشد. اگر مکان این متحرک در لحظات $t = 5s$ و $t = 7s$ با هم برابر باشد، در بازه زمانی نام برده شده در کدام گزینه اندازه سرعت متوسط و تندی متوسط متحرک با هم برابرند؟

(۱) $t = 8s$ و $t = 2s$ (۲) $t = 7s$ و $t = 5s$ (۳) $t = 6s$ و $t = 3s$ (۴) $t = 9s$ و $t = 5s$

۸۵- متحرکی روی یک مسیر دایره ای شکل به شعاع $20m$ در حرکت است. اگر جابه جایی این متحرک $20\sqrt{2}m$ باشد، مسافت طی شده توسط متحرک کدام گزینه می تواند باشد؟

(۱) 15π (۲) 35π (۳) 50π (۴) 62π

۸۶- نمودار مکان - زمان متحرکی که در راستای محور X حرکت می کند، مطابق شکل زیر است. بزرگی سرعت متوسط این متحرک در ثانیه دوم حرکت چند متر بر ثانیه با سرعت لحظه ای آن در لحظه $t = 2s$ اختلاف دارد؟

- (۱) صفر
- (۲) $2/5$
- (۳) $3/5$
- (۴) 5

۸۷- معادله مکان - زمان متحرکی که روی محور X با شتاب ثابت در حال حرکت است، در دستگاه SI به صورت $x = t^2 - 5t + 6$ است. در کدام لحظه بر حسب ثانیه متحرک در جهت محور X در حال حرکت است؟

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) $2/5$ (۴) ۳

۸۸- چه تعداد از عبارتهای زیر درست است؟

- الف) در مسیر مستقیم، سرعت متوسط و تندی متوسط با هم برابر هستند.
- ب) تندی متوسط جسم می تواند صفر باشد.

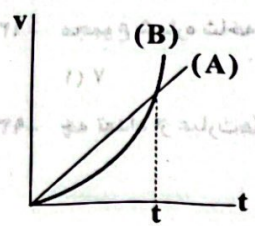
ج) اگر سرعت متوسط حرکت جسمی در یک بازه زمانی به صورت $\vec{v}_{av} = -2\left(\frac{m}{s}\right)\hat{i}$ باشد، جسم همواره در خلاف جهت محور x حرکت می کند.

- ۱) ۱
- ۲) ۲
- ۳) ۳
- ۴) صفر

۸۹- گلوله ای با سرعت $\vec{v}_1 = 3/5\left(\frac{m}{s}\right)\hat{i} - 3/5\left(\frac{m}{s}\right)\hat{j}$ به یک مانع برخورد می کند. اگر شتاب متوسط گلوله در این برخورد به صورت $\vec{a} = 2\left(\frac{m}{s^2}\right)\hat{i} - 2\left(\frac{m}{s^2}\right)\hat{j}$ باشد و مدت زمان تماس گلوله با مانع برابر $0/25s$ باشد، تندی بازگشت گلوله چند متر بر ثانیه است؟

- ۱) ۴
- ۲) $2\sqrt{2}$
- ۳) $4\sqrt{2}$
- ۴) ۲

۹۰- نمودار سرعت - زمان دو متحرک A و B مطابق شکل زیر است. در این صورت کدام گزینه در مورد حرکت این دو متحرک از لحظه شروع حرکت تا لحظه t، نادرست است؟

- ۱) شتاب متوسط دو جسم برابر است.
- ۲) دو جسم در جهت محور x حرکت می کنند.
- ۳) حرکت جسم B ابتدا تندشونده و سپس کندشونده انجام می شود.
- ۴) شتاب حرکت جسم B در حال افزایش است.

۹۱- کدام یک از واکنشهای زیر نادرست است؟

- ۱) $2H_2 + O_2 \rightarrow 2H_2O$
- ۲) $2H_2 + 2O_2 \rightarrow 2H_2O + O_2$
- ۳) $2H_2 + O_2 \rightarrow 2H_2O$
- ۴) $2H_2 + O_2 \rightarrow 2H_2O$

۹۲- کدام یک از واکنشهای زیر نادرست است؟

- ۱) $2H_2 + O_2 \rightarrow 2H_2O$
- ۲) $2H_2 + O_2 \rightarrow 2H_2O$
- ۳) $2H_2 + O_2 \rightarrow 2H_2O$
- ۴) $2H_2 + O_2 \rightarrow 2H_2O$

۹۳- کدام یک از واکنشهای زیر نادرست است؟

- ۱) $2H_2 + O_2 \rightarrow 2H_2O$
- ۲) $2H_2 + O_2 \rightarrow 2H_2O$
- ۳) $2H_2 + O_2 \rightarrow 2H_2O$
- ۴) $2H_2 + O_2 \rightarrow 2H_2O$

- ۱) ۵
- ۲) ۴
- ۳) ۳
- ۴) ۲

شیمی

شیمی (۲)

۹۱- با توجه به شکل های زیر، ظرفیت گرمایی ویژه روغن زیتون چند برابر ظرفیت گرمایی ویژه آب بوده و برای افزایش دمای ۱۰۰ میلی لیتر روغن زیتون از دمای ۳۰°C به ۶۰°C به چند کالری گرما نیاز است؟ (چگالی روغن زیتون را ۰/۸ گرم بر میلی لیتر در نظر بگیرید.)

۲۰۰g روغن زیتون (۲۵°C) $\xrightarrow{19700J}$ ۲۰۰g روغن زیتون (۷۵°C)

۲۰۰g آب (۲۵°C) $\xrightarrow{41800J}$ ۲۰۰g آب (۷۵°C)

۹۸۳, ۰/۴۷ (۴)

۱۱۳۱, ۰/۴۷ (۳)

۹۸۳, ۰/۵۲ (۲)

۱۱۳۱, ۰/۵۲ (۱)

۹۲- مجموع شماره شاخه های فرعی در یک آلکان شاخه دار برابر با ۱۰ است. حداقل شمار اتم های کربن مولکول این آلکان کدام است؟

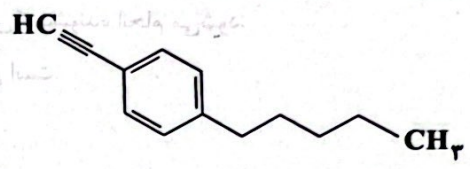
۱۰ (۴)

۹ (۳)

۸ (۲)

۷ (۱)

۹۳- چه تعداد از عبارات های زیر در ارتباط با هیدروکربنی با ساختار مقابل درست است؟

- تفاوت شمار اتم های کربن و هیدروژن مولکول آن، نصف تفاوت شمار اتم های کربن و هیدروژن مولکول سیکلو هگزان است.
- هر مول از آن در واکنش با ۵ مول گاز هیدروژن به یک هیدروکربن سیر شده تبدیل می شود.
- شمار اتم های کربن مولکول آن، نصف شمار اتم های هیدروژن ۳- اتیل، ۲، ۲- دی متیل اوکتان است.
- شمار گروه های CH_3 — مولکول آن برابر با شمار گروه های CH_3 — آلکانی با نام ۳- اتیل - ۴- متیل هپتان است.

۳ (۴)

۴ (۳)

۱ (۲)

۲ (۱)

۹۴- کدام مقایسه در ارتباط با بنزین و زغال سنگ نادرست است؟

- (۱) از سوختن یک گرم بنزین در مقایسه با یک گرم زغال سنگ، گرمای بیشتری تولید می شود.
  - (۲) فراورده های سوختن زغال سنگ در مقایسه با بنزین، متنوع ترند.
  - (۳) استفاده از زغال سنگ به جای بنزین، اثر گلخانه ای را تشدید می کند.
  - (۴) با فرض این که هر کدام از این دو سوخت، انرژی یکسانی تولید کنند، بنزین کربن دی اکسید بیشتری وارد هوا کره می کند.
- چه تعداد از عبارات های زیر در ارتباط با هگزان راست زنجیر و ۱- هگزن درست است؟
- هر دو ترکیب بی رنگ بوده و در دما و فشار اتاق به حالت مایع هستند.
  - برای ترکیبی که برم مایع بر آن اثر می کند می توان ۲ ساختار راست زنجیر دیگر با فرمول مولکولی یکسان در نظر گرفت.
  - درصد جرمی کربن در ۱- هگزن بیشتر از هگزان است.
  - واکنش پذیری ۱- هگزن بیشتر از هگزان است.
  - ۱- هگزن در مجاورت گاز هیدروژن، در دما و فشار اتاق به هگزان تبدیل می شود.

۲ (۴)

۳ (۳)

۴ (۲)

۵ (۱)

۹۶- از واکنش میان گازهای کربن مونوکسید و نیتروژن مونوکسید می توان گازهای کربن دی اکسید و نیتروژن به دست آورد. اگر در این واکنش ۲/۸ لیتر گاز نیتروژن در شرایط STP تولید شود، مقدار گرمای مبادله شده به تقریب چند کیلوژول است؟

پیوند	C=O	C≡O	N≡N	N=O
$\Delta H(kJ.mol^{-1})$	۸۰۰	۱۰۷۰	۹۴۵	۶۰۷

۹۷- تفاوت آنتالپی سوختن یک مول گرافیت و یک مول الماس برابر ۱/۹ کیلوژول است. اگر به ازای سوختن a گرم گرافیت و b گرم الماس به میزان یکسان و معادل ۱۰۰۰ کیلوژول گرما تولید شود، کدام گزینه درست است؟ (آنتالپی سوختن یک مول گرافیت برابر $-۳۹۳/۵$ کیلوژول است.) ($C=۱۲g.mol^{-1}$)

- (۱) $a = ۳۰/۲۵, b > a$ (۲) $a = ۳۰/۲۵, a > b$ (۳) $a = ۳۰/۵, b > a$ (۴) $a = ۳۰/۵, a > b$

۹۸- چند مورد از مطالب زیر درست است؟

(آ) ذره های سازنده همه مواد با یک دیگر بر هم کنش دارند.

(ب) داد و ستد انرژی در واکنش ها تنها به شکل گرما ظاهر می شود.

(پ) همه مواد پیرامون ما در دما و فشار اتاق، آنتالپی معینی دارند.

(ت) برای یک واکنش، اغلب به جای آنتالپی واکنش، واژه تغییر آنتالپی واکنش به کار می رود.

- (۱) «آ»، «ب» (۲) «آ»، «ب» (۳) «ب»، «ت» (۴) «ب»، «ت»

۹۹- برای چه تعداد از پیوندهای موجود در ساختار آلدهید موجود در بادام، به کار بردن واژه «میانگین آنتالپی پیوند» مناسب تر از «آنتالپی پیوند» است؟

- (۱) ۴ (۲) ۱ (۳) ۲ (۴) ۳

۱۰۰- بیشترین و کمترین گرمای آزاد شده در بین واکنش های زیر مربوط به کدام واکنش ها است؟ (گزینه ها را از راست به چپ بخوانید.)

- (۱) d - a (۲) c - a (۳) b - d (۴) a - d

۱۰۱- کدام مطالب زیر درباره نفت خام نادرست هستند؟

(آ) نفت خام مخلوطی از هیدروکربن های گوناگون، برخی نمک ها، اسیدها، آب و ... است.

(ب) مقدار نمک، اسید و آب در نفت خام کم بوده و در نواحی گوناگون متغیر است.

(پ) بخش عمده هیدروکربن های موجود در نفت خام، سیر شده و خطی هستند.

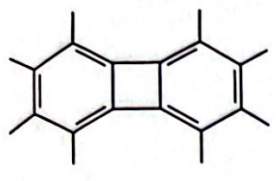
(ت) حدود نیمی از نفتی که از چاه های نفت بیرون کشیده می شود، صرف سوزاندن و تأمین انرژی می شود.

- (۱) «آ»، «ب» (۲) «ب»، «ت» (۳) «ب»، «پ» (۴) «آ»، «ت»

۱۰۲- از سوختن کامل مخلوطی از دو هیدروکربن هپتان و ۳- اتیل اوکتان به جرم ۹۱ گرم مقدار $۱۲۷/۸$ گرم آب تولید می شود. درصد جرمی هپتان در مخلوط کدام است؟ ($C=۱۲, H=۱, O=۱۶:g.mol^{-1}$)

- (۱) ۸۳ (۲) ۷۸ (۳) ۱۷ (۴) ۲۲

۱۰۳- کدام ویژگی آلکان‌ها موجب شده تا بتوان از آن‌ها برای حفاظت از فلزها استفاده کرد؟
 (۱) ناقطبی بودن (۲) واکنش‌پذیری کم (۳) سیر شده بودن (۴) ساختار خطی (زنجیری) آن

۱۰۴- تفاوت شمار اتم‌های کربن و هیدروژن در مولکول هیدروکربنی با ساختار زیر کدام است؟

$C_{10}H_{12}$	$C_{10}H_{14}$	$C_{10}H_{16}$	$C_{10}H_{18}$
۴ (۱)	۸ (۲)	۱۰ (۳)	۶ (۴)

۱۰۵- اگر در فرمول پیوند - خط هیدروکربن‌های بنزن، نفتالن و سیکلوهگزان به ترتیب از a ، b و c خط استفاده شود، کدام یک از روابط زیر درست است؟

$a + c = b$ (۱) $\frac{a^2 + c^2}{8} = b$ (۲) $9b = 4c^2$ (۳) $3\sqrt{a} = 2\sqrt{b}$ (۴)

شیمی (۱)

۱۰۶- چه تعداد از عبارات‌های زیر درست است؟

- مدل اتمی بور فقط طیف نشری خطی عناصر نخستین دوره جدول تناوبی را می‌تواند توجیه کند.
  - رنگ شعله نخستین فلز جدول تناوبی، سرخ است.
  - انرژی لایه‌های الکترونی هر اتم به مجموع شمار ذره‌های زیراتمی هسته آن وابسته است.
  - در طیف نشری خطی هیدروژن با افزایش انرژی نوارهای رنگی، فاصله میان نوارهای رنگی متوالی کاهش می‌یابد.
- (۱) ۴ (۲) ۳ (۳) ۲ (۴) ۱

۱۰۷- چه تعداد از عبارات‌های زیر در ارتباط با مقایسه میان اتم برانگیخته و اتم در حالت پایه درست است؟

- اتم برانگیخته شمار الکترون‌های بیشتری دارد.
  - الکترون‌های اتم برانگیخته در فاصله دورتری نسبت به هسته قرار دارند.
  - اتم‌های برانگیخته پرنرژی و ناپایدارند.
  - منظور از اتم برانگیخته، الکترون‌هایی با $n \geq 2$ و منظور از حالت پایه، الکترون‌هایی با $n = 1$ است.
- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۱۰۸- اگر الکترون در اتم هیدروژن از لایه ششم به لایه اول منتقل شود، امکان تشکیل چند پرتو با طول موج بیشتر از ۷۰۰ نانومتر وجود دارد؟

(۱) ۳ (۲) ۴ (۳) ۶ (۴) ۹

۱۰۹- چه تعداد از عبارات‌های زیر در ارتباط با عنصری که در آرایش الکترونی اتم آن زیرلایه‌ای با $n = 3$ و $l = 2$ نیمه پر می‌باشد، همواره درست است؟

- آرایش الکترونی اتم آن به زیرلایه‌ای با $n = 4$ و $l = 0$ ختم می‌شود.
  - آرایش الکترونی اتم آن از قاعده آفبا پیروی نمی‌کند.
  - در آرایش الکترونی اتم آن، ۷ زیرلایه از الکترون اشغال شده است.
  - شمار الکترون‌های ظرفیتی اتم آن از اتم Sb بیشتر است.
- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۱۱۰- در هر کدام از گزینه‌ها عدد اول (سمت راست) مربوط به مجموع n و l یک زیرلایه و عدد دوم نشان‌دهنده تفاوت n و l همان زیرلایه است.

- مطابق قاعده آفبا کدام زیرلایه سطح انرژی پایین‌تری دارد؟
- (۱) ۶، ۶ (۲) ۱، ۷ (۳) ۴، ۶ (۴) ۳، ۷

- ۱۱۱- تفاوت شمار الکترون‌ها و نوترون‌ها در یون‌های $^{52}\text{A}^{3+}$ و $^{108}\text{M}^{+}$ به ترتیب برابر با ۷ و ۱۵ است. تفاوت شمار الکترون‌های با $I=0$ در اتم A و شمار الکترون‌های با $n=4$ در اتم M کدام است؟
- (۱) ۱۱ (۲) ۱۰ (۳) ۹ (۴) ۸
- ۱۱۲- کدام عدد اتمی مربوط به عنصری است که شمار الکترون‌های جفت‌نشده در آرایش الکترون - نقطه‌ای اتم آن کم‌تر است؟
- (۱) ۳۵ (۲) ۵۰ (۳) ۱۵ (۴) ۳۲
- ۱۱۳- کدام دو عدد اتمی متعلق به عنصرهایی از یک دسته جدول تناوبی بوده، اما حالت فیزیکی آن‌ها در دمای اتاق یکسان نیست؟
- (۱) ۴۸، ۲۴ (۲) ۸۰، ۱۶ (۳) ۳۵، ۹ (۴) ۱۳، ۱۲
- ۱۱۴- کدام یک از مطالب زیر نادرست است؟
- (۱) در دوره چهارم جدول، ۹ عنصر وجود دارد که آخرین زیرلایه اتم آن‌ها شامل ۲ الکترون است.
 (۲) تفاوت عدد اتمی آخرین عنصر دسته f با نخستین عنصر این دسته برابر با ۴۵ است.
 (۳) عنصرهای ^{26}Fe و ^{76}Os در یک گروه از جدول دوره‌ای جای دارند.
 (۴) نخستین لایه‌ای که دارای زیرلایه‌ای با گنجایش ۱۰ الکترون است، لایه سوم می‌باشد.
- ۱۱۵- شمار زیرلایه‌های اشغال‌شده از الکترون در اتم A برابر با ۷ و شمار زیرلایه‌های پرشده از الکترون در اتم X برابر با ۱۱ است. چه تعداد از عبارات‌های زیر در ارتباط با عنصرهای A و X همواره درست است؟
- عنصرهای A و X به ترتیب در دوره‌های چهارم و پنجم جدول جای دارند.
  - تفاوت شماره گروه A و X حداکثر برابر با ۱۴ است.
  - عنصر A در دما و فشار اتاق به حالت جامد است.
  - A و X با هم واکنش شیمیایی نمی‌دهند.
- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴
- ۱۱۶- چه تعداد از موارد پیشنهادشده جمله زیر را به درستی کامل می‌کنند؟
- «اگر تفاوت عدد اتمی دو عنصر برابر ..... باشد، دو عنصر می‌توانند هم ..... باشند.»
- ۲۸، دوره • ۳۲، دوره • ۱۶، گروه • ۳۶، گروه
- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴
- ۱۱۷- چه تعداد از عبارات‌های زیر نادرست است؟
- بسیاری از ترکیب‌های شیمیایی در ساختار خود هیچ یونی ندارند و ذره‌های سازنده آن‌ها، اتم‌ها هستند.
  - هر ترکیب یونی که تنها از دو یون ساخته شده ترکیب یونی دوتایی نامیده می‌شود.
  - هر ترکیب یونی از لحاظ بار الکتریکی خنثی است، زیرا مجموع شمار کاتیون‌ها با مجموع شمار آنیون‌ها برابر است.
  - در نمک خوراکی، هر دو یون سازنده به آرایش الکترونی یک گاز نجیب معین رسیده‌اند.
- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴
- ۱۱۸- در کدام گزینه مجموع الکترون‌های پیوندی دو مولکول، برابر با مجموع الکترون‌های ناپیوندی آن‌ها است؟
- (۱) آمونیاک و هیدروژن کلرید (۲) آب و اکسیژن
 (۳) متان و کلر (۴) نیتروژن و هیدروژن

۱۱۹- چه تعداد از عبارت‌های زیر در ارتباط با دو عنصر A و X که در دوره سوم جدول جای داشته و به ترتیب دارای ۲ و ۷ الکترون ظرفیتی هستند، درست است؟

- مجموع اعداد اتمی آن‌ها برابر با عدد اتمی عنصری است که آرایش الکترونی اتم آن از قاعده آفبا پیروی نمی‌کند.
- در ترکیب یونی حاصل از آن‌ها، مجموع بار الکتریکی کاتیون‌ها بیشتر از مجموع بار الکتریکی آنیون‌ها است.
- تفاوت شماره گروه آن‌ها، برابر با نصف عدد اتمی آخرین عنصر دسته d دوره چهارم جدول است.
- شمار الکترون‌های جفت‌نشده (تکی) در آرایش الکترون نقطه‌ای اتم A بیشتر از اتم X است.

۱۲۰- در آرایش الکترونی فشرده اتم کدام عنصر از شمار بیشتری زیرلایه استفاده می‌شود؟ (منظور از آرایش الکترونی فشرده، استفاده از نماد آخرین گاز نجیب به جای زیرلایه‌های درونی است.)

- ۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)
- ۵۱Sb (۱) ۱۰۱Md (۲) ۸۲Pb (۳) ۵۶Ba (۴)

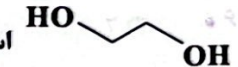
توجه: داوطلب گرامی، می‌توانید به سوالات ۱۲۱ تا ۱۳۰ درس شیمی (۳) به صورت اختیاری پاسخ دهید.

شیمی (۲)

۱۲۱- چه تعداد از عبارت‌های زیر در ارتباط با کلئیدها نادرست است؟

- ذره‌های سازنده کلئیدها، توده‌های مولکولی با اندازه‌های یکسان هستند.
- کلئیدها همانند محلول‌ها، مخلوط‌هایی پایدار هستند.
- کلئیدها همانند سوسپانسیون، جزء مخلوط‌های ناهمگن هستند.
- کلئیدها همانند سوسپانسیون، نور را از خود عبور می‌دهند.
- شیر، ژله، سس مایونز و رنگ‌های پوششی، نمونه‌هایی از کلئیدها هستند.

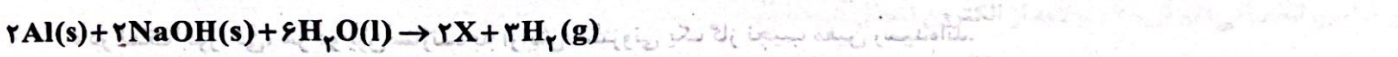
۱۲۲- چه تعداد از عبارت‌های زیر در ارتباط با اتیلن گلیکول درست است؟

- جزء بازهای آرنیوس طبقه‌بندی شده و از انحلال هر مول از آن در آب، ۲ مول یون OH^- تولید می‌شود.
- گروه عاملی موجود در اتیلن گلیکول در عسل نیز وجود دارد.
- انحلال پذیری آن در آب در مقایسه با انحلال پذیری اتانول در آب، کم‌تر است.
- ساختار آن به صورت است.

۱۲۳- تفاوت جرم مولی یک صابون جامد با زنجیر هیدروکربنی سیرشده ۱۷ کربنی و یک پاک‌کننده غیرصابونی با زنجیر هیدروکربنی سیرشده ۱۴ کربنی چند گرم بر مول است؟ (کاتیون پاک‌کننده‌ها یکسان است.) ($\text{C}=12, \text{H}=1, \text{S}=32, \text{O}=16: \text{g}\cdot\text{mol}^{-1}$)

- ۷۰ (۱) ۷۴ (۲) ۸۲ (۳) ۸۶ (۴)

۱۲۴- چه تعداد از عبارت‌های پیشنهاد شده در ارتباط با واکنش زیر درست است؟

- هر واحد فرمولی از ترکیب X شامل ۱۰ اتم است.
- در این واکنش، سطح انرژی فرآورده‌ها پایین‌تر از سطح انرژی واکنش‌دهنده‌ها است.
- ترکیب X محلول در آب است.
- از این واکنش برای باز کردن لوله‌های مسدود شده در برخی دستگاه‌های صنعتی استفاده شده و گاز تولید شده با چربی‌ها واکنش می‌دهد.

- ۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۲۵- پاک‌کننده ..... ، ..... پاک‌کننده با آلاینده‌ها واکنش می‌دهد.

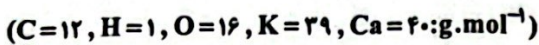
- (۱) سدیم هیدروکسید - همانند - صابونی
 (۲) صابونی - برخلاف - استیک اسید
 (۳) غیرصابونی - همانند - جوهرنمک
 (۴) سفیدکننده - برخلاف - غیرصابونی

۱۲۶- کدام مطالب زیر درست‌اند؟

- (آ) صابون مراغه افزودنی شیمیایی بازی دارد و به دلیل خاصیت بازی مناسب برای موهای چرب استفاده می‌شود.
 (ب) صابون گوگرددار برای از بین بردن جوش صورت استفاده می‌شود.
 (پ) برای از بین بردن قارچ‌های پوستی از صابون‌های شامل نمک‌های فسفات می‌توان استفاده کرد.
 (ت) مصرف زیاد شوینده‌ها و تنفس بخار آن‌ها، عوارض پوستی و بیماری‌های تنفسی ایجاد می‌کند.

- (۱) «آ»، «ب» (۲) «ب»، «پ» (۳) «ب»، «ت» (۴) «آ»، «ب»

۱۲۷- مقداری صابون با فرمول $C_{17}H_{35}COOK$ با نمونه‌ای از آب سخت که شامل یون‌های کلسیم بوده واکنش داده و طی آن $77/7$ گرم رسوب تشکیل شده است. با فرض این‌که فقط 60% صابون با آب سخت واکنش داده باشد، جرم صابون مایع چند گرم بوده است؟

- (۱) ۱۳۹ (۲) ۹۲ (۳) ۱۵۹ (۴) ۱۹۲

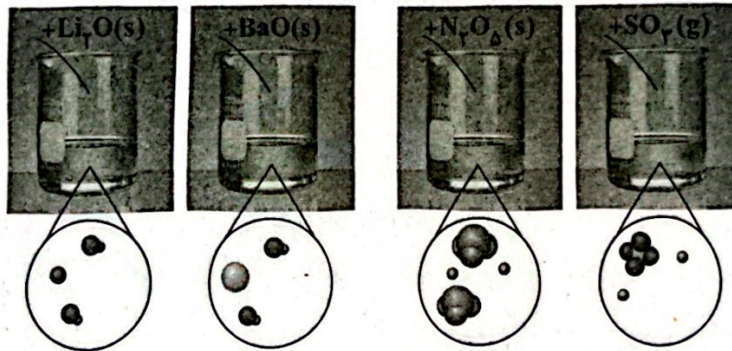
۱۲۸- کدام یک از مطالب زیر نادرست است؟

- (۱) افزودن آنزیم به صابون همانند افزایش دما، قدرت پاک‌کنندگی صابون را افزایش می‌دهد.
 (۲) کاتیون صابون نقشی در پاک‌کنندگی آن ندارد.

(۳) در شرایط یکسان، لکه روی پارچه نخی راحت‌تر از پارچه پلی‌استری توسط صابون پاک می‌شود.

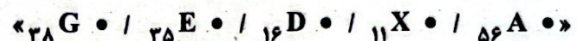
(۴) نقطه ذوب نمک پتاسیم اسید چرب، بالاتر از نمک سدیم همان اسید چرب است.

۱۲۹- هر کدام از شکل‌های زیر نمای ذره‌ای محلول یک اکسید در آب را نشان می‌دهد. چه تعداد از آن‌ها نادرست رسم شده‌اند؟ (مولکول‌های آب نمایش داده نشده‌اند).

- (۱) صفر (۲) ۱ (۳) ۲ (۴) ۳

۱۳۰- با فرض این‌که اکسید هر کدام از عنصرهای زیر در آب حل شده و با آب واکنش شیمیایی دهند، در چند مورد، نسبت غلظت یون هیدروکسید به غلظت یون هیدرونیوم در محلول حاصل، بزرگ‌تر از یک است؟

- (۱) ۴ (۲) ۳ (۳) ۲ (۴) ۱

تاریخ آزمون

جمعه ۱۴۰۳/۰۵/۱۹

سوالات آزمون دفترچه شماره (۳) دوره دوم متوسطه پایه دوازدهم تجربی

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۵۵	مدت پاسخگویی: ۶۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم تجربی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	وضعیت پاسخگویی	شماره سؤال		مدت پاسخگویی
				از	تا	
۱	ریاضی (۲) ریاضی (۱) ریاضی (۳)	۱۵	اجباری	۱۳۱	۱۴۵	۴۵ دقیقه
		۱۵		۱۴۶	۱۶۰	
		۱۰	اختیاری	۱۶۱	۱۷۰	
۲	زمین شناسی	۱۵	اجباری	۱۷۱	۱۸۵	۱۵ دقیقه

ریاضیات

ریاضی (۲)

۱۳۱- اگر تابع f با ضابطه $f(x) = \begin{cases} 3x-k & x < 3 \\ 4x-1 & x \geq 3 \end{cases}$ وارون پذیر باشد، حداقل مقدار k کدام است؟

- (۱) ۲ (۲) -۲ (۳) ۳ (۴) -۳

۱۳۲- با کدام انتقال برد تابع $f(x) = x^2 - 4x + 2$ برابر $(-\infty, 3]$ می شود؟

- (۱) قرینه نسبت به محور x ها و ۳ واحد به بالا
 (۲) قرینه نسبت به محور y ها و ۳ واحد به بالا
 (۳) قرینه نسبت به محور x ها و ۲ واحد به بالا
 (۴) قرینه نسبت به محور y ها و ۲ واحد به بالا

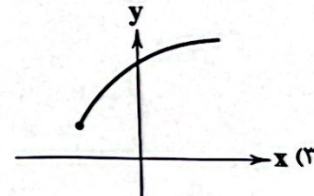
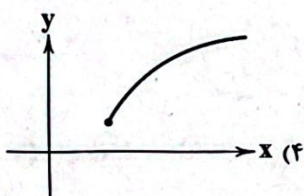
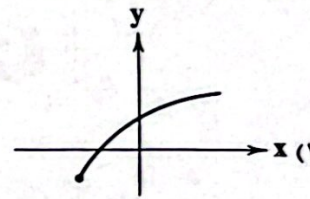
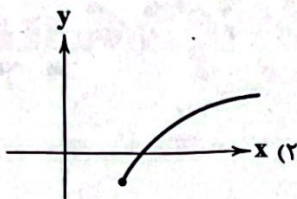
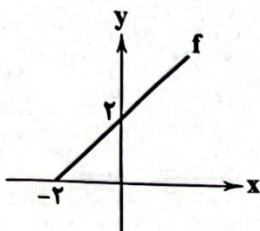
۱۳۳- توابع $f(x) = \sqrt{x+3}$ و $g(x) = x^2 + x - k$ مفروض اند. اگر $(f+g)(-2) = 5$ باشد، آن گاه حاصل $(f \times g)(6)$ کدام است؟

- (۱) ۱۳۲ (۲) ۱۲۶ (۳) ۱۲۰ (۴) ۱۲۸

۱۳۴- اگر $f(x) = 3 + \sqrt{2x-1}$ و نقطه $A'(6, k)$ روی نمودار $f^{-1}(x)$ باشد و A قرینه نقطه A' نسبت به خط $y = x$ باشد، طول پاره خط AA' کدام است؟

- (۱) $\sqrt{3}$ (۲) $2\sqrt{2}$ (۳) $\sqrt{2}$ (۴) $2\sqrt{3}$

۱۳۵- شکل مقابل نمودار تابع f می باشد. نمودار تابع $g(x) = 1 + \sqrt{f(x)}$ در کدام گزینه آمده است؟

۱۳۶- دو زاویه α و β متمم هستند. حاصل $\cos(\frac{5\pi}{4} + 2\alpha)$ کدام است؟

- (۱) $\sin 2\beta$ (۲) $-\sin 2\beta$ (۳) $\cos 2\beta$ (۴) $-\cos 2\beta$

۱۳۷- حاصل عبارت $\frac{1}{1+\tan 2^\circ} + \frac{1}{1+\tan 21^\circ} + \dots + \frac{1}{1+\tan 69^\circ} + \frac{1}{1+\tan 70^\circ}$ کدام است؟

- (۱) ۲۴ (۲) ۲۴/۵ (۳) ۲۵ (۴) ۲۵/۵

۱۳۸- کدام یک از گزینه های زیر مقدار کوچک تری دارد؟

- (۱) $\sin(83^\circ)$ (۲) $\sin(24^\circ)$ (۳) $\sin(255^\circ)$ (۴) $\sin(200^\circ)$

۱۳۹- نقطه $P(1, 0)$ را یک بار تحت زاویه 315° و بار دیگر تحت زاویه $-4/71$ رادیان دوران می دهیم و نقاط حاصل را به ترتیب A و B می نامیم.

پاره خط AB از کدام نواحی مختصاتی عبور می کند؟

- (۱) چهارم (۲) اول و دوم و سوم (۳) اول و چهارم (۴) سوم و چهارم

۱۴۰- دامنه تابع $y = \frac{1-\sqrt{1-x}}{x^2+2x-3}$ شامل چند عدد طبیعی است؟

- (۱) صفر (۲) ۱ (۳) ۲ (۴) بی‌شمار

۱۴۱- اگر A مقدار ماکزیمم و T نقطه تقاطع نمودار تابع $y = 2 - 5 \sin(-3\pi x + \frac{\pi}{6})$ با محور y باشد، $\frac{A}{T}$ کدام است؟

- (۱) ۱۰ (۲) -۱۴ (۳) -۱۰ (۴) ۱۴

۱۴۲- اگر $f(x) = \frac{x}{x-1}$ و $g(x) = (\sqrt{x+1})^{-1}$ باشد، کوچک‌ترین عدد صحیح در دامنه $\frac{g}{f}$ کدام است؟

- (۱) -۱ (۲) صفر (۳) ۱ (۴) ۲

۱۴۳- اگر $f = \{(2, 9), (5, m+1), (2, m^2), (7, 4), (k, -2)\}$ یک تابع وارون‌پذیر باشد، حاصل $m+k$ کدام است؟

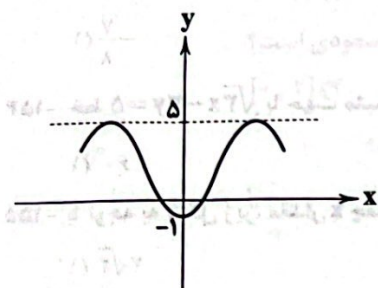
- (۱) ۸ (۲) ۲ (۳) -۲ (۴) -۸

۱۴۴- نمودار دو تابع $y_1 = \sin(\frac{\pi}{4} - x)$ و $y_2 = \cos(\frac{\pi}{4} + x)$ در بازه $(0, 2\pi)$ در چند نقطه متقاطع هستند؟

- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۱۴۵- شکل مقابل قسمتی از نمودار تابع $f(x) = a + b \cos x$ را نمایش می‌دهد. مقدار $f(\frac{14\pi}{3})$ کدام است؟

- (۱) ۳ (۲) ۳/۵ (۳) ۴ (۴) ۴/۵

ریاضی (۱)

۱۴۶- در متوازی‌الاضلاع $ABCD$ ، قطرهای $AC=5$ و $BD=8$ با ضلع BC به ترتیب زوایای 70° و 50° می‌سازند. مساحت متوازی‌الاضلاع چقدر است؟

- (۱) $20\sqrt{3}$ (۲) $5\sqrt{3}$ (۳) $10\sqrt{3}$ (۴) ۱۰

۱۴۷- یک نقاش برای رنگ کردن سقف شیروانی یک خانه از یک نردبان به طول ۱۲ متر کمک گرفته است. اگر او نردبان را با زاویه 30° قرار دهد، به لبه شیروانی می‌رسد و اگر با زاویه 45° تکیه دهد به بالای شیروانی می‌رسد. ارتفاع سقف چه قدر است؟

- (۱) ۱/۴ (۲) ۱/۲ (۳) ۲/۴ (۴) ۲/۶

۱۴۸- نقطه $P(m, \frac{1}{4})$ در ربع دوم دایره مثلثاتی قرار دارد. اگر θ زاویه بین OP و جهت مثبت محور x باشد، حاصل $(\sqrt{3} \cos \theta - 3 \tan \theta)$ کدام است؟

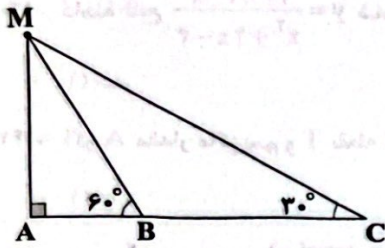
- (۱) $\frac{\sqrt{3}+3}{2}$ (۲) $\frac{\sqrt{3}-3}{2}$ (۳) $\sqrt{3} - \frac{3}{2}$ (۴) $\sqrt{3} + \frac{3}{2}$

۱۴۹- حاصل $\frac{1-\tan^2 \theta}{1+\tan^2 \theta}$ کدام است؟

- (۱) ۱ (۲) $\cos^2 \theta - \sin^2 \theta$ (۳) $\cos \theta - \sin \theta$ (۴) -۱

۱۵۰- در مثلث زیر، اگر $BC=2$ باشد، طول MC چقدر است؟

- (۱) $2\sqrt{2}$
- (۲) $\sqrt{2}$
- (۳) $\frac{2}{\sqrt{2}}$
- (۴) $\frac{2}{\sqrt{3}}$

۱۵۱- در مثلث ABC ، $\hat{A}=60^\circ$ و $BC=4\sqrt{3}$ و $AB=4$ است. مساحت مثلث چقدر است؟

- (۱) $24\sqrt{3}$
- (۲) 12
- (۳) 24
- (۴) $12\sqrt{3}$

۱۵۲- اگر $\cos\theta = \frac{1}{3}$ باشد، حاصل $(1-\sin\theta)(1+\cos\theta \tan\theta) + (1-\frac{1}{\sin^2\theta})$ کدام است؟

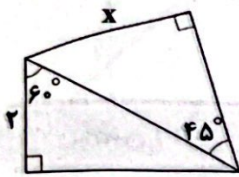
- (۱) $-\frac{1}{\sqrt{2}}$
- (۲) $\frac{1}{\sqrt{2}}$
- (۳) $\frac{\sqrt{11}}{9}$
- (۴) $-\frac{\sqrt{11}}{9}$

۱۵۳- اگر $\cos\theta = \frac{\sqrt{2}}{4}$ باشد، حاصل $\cos^2\theta - \sin^2\theta - \frac{1}{1+\tan^2\theta}$ برابر کدام است؟

- (۱) $-\frac{\sqrt{2}}{8}$
- (۲) $\frac{1}{2}$
- (۳) $-\frac{1}{2}$
- (۴) $\frac{\sqrt{2}}{8}$

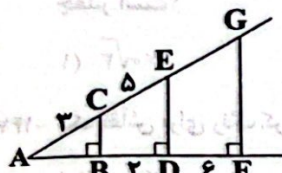
۱۵۴- خط $\sqrt{3}x - 2y = 5$ با جهت مثبت محور x ها چه زاویه ای می سازد؟

- (۱) 60°
- (۲) 45°
- (۳) 90°
- (۴) 30°

۱۵۵- با توجه به شکل زیر، مقدار x چقدر است؟

- (۱) $2\sqrt{2}$
- (۲) $4\sqrt{2}$
- (۳) $\sqrt{2}$
- (۴) 2

۱۵۶- با توجه به شکل مقابل، $\sin \hat{G}$ برابر کدام است؟

- (۱) $\frac{6}{5}$
- (۲) $\frac{3}{2}$
- (۳) $\frac{5}{3}$
- (۴) $\frac{2}{5}$

۱۵۷- حاصل عبارت $\frac{-4\cos^2 45^\circ + \frac{1}{\cos^2 25^\circ} - \tan^2 25^\circ}{\sin^2 30^\circ + \sin^2 60^\circ}$ کدام است؟

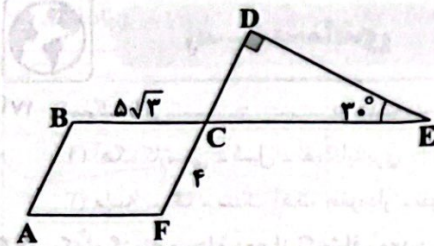
- (۱) صفر
- (۲) 1
- (۳) -1
- (۴) -3

۱۵۸- اگر $\cos\theta = 2\sin\theta$ باشد، مقدار $\sin\theta - \cos\theta$ چقدر است؟

- (۱) $\frac{2\sqrt{10}}{5}$
- (۲) $\frac{\sqrt{10}}{5}$
- (۳) $-\frac{\sqrt{10}}{5}$
- (۴) $-\frac{2\sqrt{10}}{5}$

۱۵۹- اگر $\begin{cases} 2\sin x + \sin x \cos x > 2\tan x + \sin x \\ \cos x + \frac{\cos^3 x}{\sin^2 x} > 0 \end{cases}$ باشد، x در کدام ناحیه مثلثاتی قرار دارد؟

- (۱) اول
- (۲) دوم
- (۳) سوم
- (۴) چهارم

۱۶۰- در شکل زیر مساحت متوازی الاضلاع BCFA چقدر است؟

- ۲۰ (۱)
- ۳۰ (۲)
- ۴۰ (۳)
- ۴۵ (۴)

توجه: داوطلب گرامی، می توانید به سوالات ۱۶۱ تا ۱۷۰ درس ریاضی (۳) به صورت اختیاری پاسخ دهید.

ریاضی (۲)

۱۶۱- اگر تابع $f(x) = \begin{cases} \log x & x \geq 1 \\ x+k & x \leq 0 \end{cases}$ غیر یکنوا باشد، حدود k کدام است؟

- $k < 0$ (۲)
- $k \leq 0$ (۱)
- $k \geq 0$ (۳)
- $k > 0$ (۴)

۱۶۲- اگر بزرگترین درجه چندجمله‌ای $P(x) = (x+1)^n - (x-2)^n + 1$ برابر n و ضریب بزرگترین درجه برابر a باشد، $n+a$ کدام است؟

- ۱۵ (۱)
- ۱۲ (۲)
- ۱۳ (۳)
- ۱۴ (۴)

۱۶۳- اگر $f(x) = 2x - |x-1|$ و $g(x) = |x+2| - 2x$ باشد، تابع $h(x) = f(x) + g(x)$ در کدام فاصله اکیداً صعودی است؟

- $\mathbb{R}$ (۱)
- $[-2, 1]$ (۲)
- $[-2, 2]$ (۳)
- $[0, 2]$ (۴)

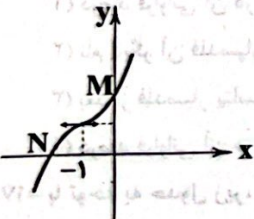
۱۶۴- تابع $f(x) = |8x^2 + 12x - 1|$ در بازه $[a, +\infty)$ صعودی اکید است، حداقل مقدار a کدام است؟

- $\frac{\sqrt{2}-2}{2}$ (۱)
- $\frac{\sqrt{2}+2}{2}$ (۲)
- $\frac{\sqrt{2}-1}{2}$ (۳)
- $\frac{\sqrt{2}+1}{2}$ (۴)

۱۶۵- اگر f تابع همانی و g تابع خطی غیر ثابت باشد، کدام تابع قطعاً غیر یکنواست؟

- $f^2 + 2f$ (۱)
- $f^2 + g^2$ (۲)
- $2f - 2g$ (۳)
- g^3 (۴)

۱۶۶- اگر نمودار زیر مربوط به تابع $y = (x+k)^2 + 1$ باشد، فاصله دو نقطه M و N چقدر است؟

- $\sqrt{2}$ (۱)
- $\sqrt{3}$ (۲)
- $2\sqrt{2}$ (۳)
- $2\sqrt{3}$ (۴)

۱۶۷- دو تابع $f(x) = -x^2 - 2$ و $g(x) = x$ در نقطه‌ای به طول x مشترک‌اند، در چه بازه‌ای قرار دارد؟

- $(0, \sqrt{2})$ (۱)
- $(-\sqrt{2}, 0)$ (۳)
- $(-3, -2)$ (۴)
- $(0, 1)$ (۲)

۱۶۸- اگر تابع $f(x) = \begin{cases} x+2a & x > 1 \\ 3 & -1 < x \leq 1 \\ (a-1)x + x + 3 + a & x \leq -1 \end{cases}$ ثابت باشد، $f(3)$ کدام است؟

- ۱ (۱)
- ۲ (۲)
- ۳ (۳)
- ۱ (۴)

۱۶۹- نمودار تابع $f(x) = (x-1)^2 + k + 2$ فقط از نواحی اول و سوم عبور می‌کند، مقدار k کدام است؟

- ۲ (۲)
- ۱ (۱)
- ۳ (۳)
- ۰ (۴)

۱۷۰- تابع $y = 2 - |x|$ و $y = x^2 |x|$ در چند نقطه متقاطع‌اند؟

- ۱ (۱)
- ۳ (۲)
- ۲ (۳)
- ۴ (۴)

محل انجام محاسبات

زمین‌شناسی

سوال دوازدهم تجربی

۱۷۱- سنگ‌های ..... و ..... به علت ..... می‌توانند پوش‌سنگ، تله نفتی را تشکیل دهند.

- (۱) آهک کارستی - شیل - نفوذناپذیری
- (۲) گچ - شیل - نفوذناپذیری
- (۳) ماسه سنگ - سنگ آهک حفره‌دار - نفوذپذیری
- (۴) گچ - آهک کارستی - نفوذپذیری

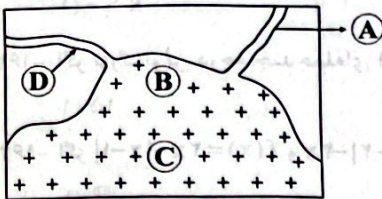
۱۷۲- کدام گزینه مرحله دوم از اکتشاف معدن را معرفی می‌کند؟

- (۱) حفاری و نمونه‌برداری از ماده معدنی
- (۲) بازدید صحرایی از منطقه
- (۳) به‌کارگیری روش‌های ژئوفیزیکی جهت شناسایی ذخایر زیرسطحی
- (۴) تجزیه شیمیایی نمونه‌ها جهت تعیین عیار ماده معدنی

۱۷۳- کدام ویژگی در مورد تورب صحیح است؟

- (۱) دارای درصد کربن زیادی می‌باشد.
- (۲) زغال سنگ پوک و متخلخل است.
- (۳) میزان آب و مواد فرّار کمی دارد.
- (۴) ضخامت آن از سایر زغال‌سنگ‌ها کم‌تر است.

۱۷۴- احتمال یافتن بلورهای بسیار درشت زمرد در کدام منطقه شکل زیر زیاد است؟

- A (۱)
- B (۲)
- C (۳)
- D (۴)

۱۷۵- در یک نمونه سنگ، عناصر زیر، با درصد فراوانی تعیین شده است. طبق غلظت کلارک عناصر، کدام عنصر دارای بی‌هنجاری منفی است؟

- (۱) سیلیسیم ۲۹ درصد
- (۲) آهن ۶ درصد
- (۳) آلومینیم ۷ درصد
- (۴) اکسیژن ۵۰ درصد

۱۷۶- منظور از ذخایر پلاسری کدام است؟

- (۱) کانی‌هایی که در مسیر رودها ته‌نشین می‌شوند.
- (۲) کانی‌های اقتصادی درشت‌بلور در سنگ‌ها
- (۳) عناصر فلزی ته‌نشین‌شده در بخش زیرین ماگما
- (۴) رگه‌های معدنی اطراف ماگما

۱۷۷- کدام جمله در مورد کانی پلاژیوکلاز صحیح است؟

- (۱) درصد فراوانی آن در پوسته زمین حدود ۳۰ درصد است.

(۲) نام دیگر آن فلدسپار پتاسیم است.

(۳) بعد از فلدسپار پتاسیم، فراوان‌ترین کانی سیلیکاتی در پوسته زمین است.

(۴) درصد فراوانی آن در پوسته زمین از مجموع درصد فراوانی کوارتز و پیروکسن بیشتر است.

۱۷۸- با توجه به جدول زیر، نام هر یک از گوه‌های A و B به ترتیب کدام است؟

نام گوه	شرح
A	درخشش رنگین‌کمانی دارد.
B	در مقیاس موهس سختی ۹ دارد.

(۱) تورکوایز - یاقوت

(۲) اپال - یاقوت

(۳) زمرد - اپال

(۴) کریزوبریل - زمرد

۱۷۹- معدن آهن چغارت، در بافق یزد چگونه تشکیل شده است؟

(۱) در مراحل آخر تبلور ماگما با کاهش شدید آب و مواد فرّار به وجود آمده است.

(۲) زمان تبلور ماگما بسیار کند بوده و بلورهای درشت کانسنگ آهن تشکیل شده است.

(۳) هنگام سرد شدن ماگما توسط آب‌های داغ در بخش زیرین ماگما تشکیل شده است.

(۴) در مراحل اولیه سرد شدن ماگما در بخش زیرین آن ته‌نشین شده است.

۱۸۰- کدام گزینه صحیح است؟

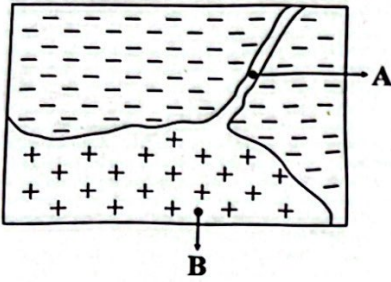
(۱) ذخایر پلاسری در گروه کانسنگ‌های گرمایی قرار دارند.

(۲) ذخایر سرب و روی در گروه کانسنگ‌های گرمایی قرار می‌گیرند.

(۳) سنگ پگماتیت در مراحل اول تبلور ماگما پدید می‌آید.

(۴) رگه‌های معدنی به علت نفوذ ماگما درون شکاف سنگ‌ها به وجود می‌آیند.

۱۸۱- شکل زیر یک ماگمای سرد شده در درون زمین را نشان می‌دهد، در نقاط A و B به ترتیب احتمال یافتن کانسنگ کدام عناصر زیاد است؟

- (۱) پلاتین - مس
- (۲) مس - پلاتین
- (۳) مولیبدن - مس
- (۴) مس - مولیبدن

۱۸۲- نام هر یک از موارد زیر به ترتیب کدام است؟

A: کانه مهم عنصر سرب است.

B: گوهری سیلیکاتی به رنگ سبز زیتونی

(۱) کالکوپیریت - زبرجد

(۳) گالن - گارنت

۱۸۳- فراوری ماده معدنی یعنی .....

(۱) جداسازی فلز از کنسانتره

(۳) تغییرات مختلف بر روی کانه جهت استفاده در صنعت

۱۸۴- با توجه به غلظت کلارک عناصر، فراوانی کدام کانی نسبت به بقیه، کم‌تر است؟

(۱) کَرندوم

(۲) کوارتز

(۳) هماتیت

(۴) گالن

۱۸۵- شرط لازم برای تشکیل قیر طبیعی کدام است؟

(۱) در سنگ مخزن نفت دما بالا باشد.

(۳) در طی مهاجرت ثانویه نفت، عمل اکسایش صورت گیرد.

(۲) جداسازی کانسنگ از سایر سنگ‌ها در معدن

(۴) تفکیک کانه از باطله

(۲) مانعی در مسیر مهاجرت اولیه نفت نباشد.

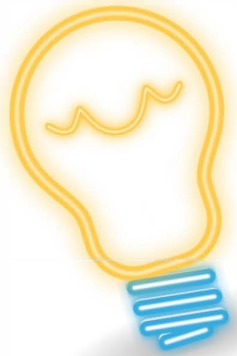
(۴) در سنگ مادر نفت عمل تبخیر انجام شود.

داندود رایگان تمام آزمون های آزمایشی

در کانال تلگرام ما :

آزمونها آزمایشی

t.me/Azmoonha_Azmayeshi

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان سازمان سنجش آموزش کشور

آموذهاک سراسر

join us ...

تاریخ آزمون

جمعه ۱۴۰۳/۰۵/۱۹

پاسخنامه آزمون دفترچه شماره (۴) دوره دوم متوسطه پایه دوازدهم تجربی

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سوال: ۱۸۵	مدت پاسخگویی: ۲۰۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم تجربی، تعداد سوالات و مدت پاسخگویی

مدت پاسخگویی	شماره سوال		وضعیت پاسخگویی	تعداد سوال	مواد امتحانی	ردیف
	از	تا				
۵۰ دقیقه	۲۰	۱	اجباری	۲۰	زیست شناسی (۲)	۱
	۴۰	۲۱		زیست شناسی (۱)		
	۵۰	۴۱		زیست شناسی (۳)		
۵۰ دقیقه	۶۵	۵۱	اجباری	۱۵	فیزیک (۲)	۲
	۸۰	۶۶		فیزیک (۱)		
	۹۰	۸۱		فیزیک (۳)		
۴۰ دقیقه	۱۰۵	۹۱	اجباری	۱۵	شیمی (۲)	۳
	۱۲۰	۱۰۶		شیمی (۱)		
	۱۳۰	۱۲۱		شیمی (۳)		
۴۵ دقیقه	۱۴۵	۱۳۱	اجباری	۱۵	ریاضی (۲)	۴
	۱۶۰	۱۴۶		ریاضی (۱)		
	۱۷۰	۱۶۱		ریاضی (۳)		
۱۵ دقیقه	۱۸۵	۱۷۱	اجباری	۱۵	زمین شناسی	۵

زیست‌شناسی

۱) تنها مورد «ب» درست است. اکتین و میوزین، رشته‌های پروتئینی انقباضی موجود در سارکومر هستند که در میان آن‌ها مولکول اکتین متشکل از اجزای گروهی شکل است که با ایجاد رشته اکتین، به خط Z سارکومر اتصال دارد.

بررسی سایر موارد:

الف) مولکول میوزین از طریق سر خود به اکتین اتصال می‌یابد. توجه کنید که هر مولکول میوزین شامل بیش از یک رشته پروتئینی بوده که در هم تابیده شده‌اند.
ج) منظور عنصر فسفر می‌باشد. در ساختار پروتئین‌ها، عنصر فسفر وجود ندارد.
د) تنها اکتین‌ها به دنبال انقباض و تحریک ماهیچه به سمت وسط سارکومر کشیده می‌شوند، ولی دقت کنید که کلسیم از شبکه آندوپلاسمی به روش انتشار تسهیل شده آزاد می‌شود و نه با انتقال فعال.

۲) کلسی‌تونین و هورمون پاراتیروئیدی از ناحیه گردن ترشح می‌شوند و برای ساخت آن‌ها ید نیاز نیست. این دو هورمون در هم‌ایستایی کلسیم نقش دارند و کلسیم برای انقباض ماهیچه الزامی است، پس این دو هورمون در انقباض ماهیچه مخطط (اسکلتی) ابتدای مری مؤثر هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) تنظیم ترشح این هورمون‌ها توسط تغییرات غلظت یون کلسیم خوناب و با سازوکار تنظیم بازخوردی منفی انجام می‌شود.
۳) این گزینه فقط در مورد کلسی‌تونین درست است که مانع از برداشت کلسیم استخوان می‌شود.

۴) این گزینه فقط در مورد هورمون پاراتیروئیدی و ویتامین D درست است.

۳) یاخته‌های عصبی موجود در هیپوتالاموس می‌توانند انواعی از پیک‌های شیمیایی دوربرد (هورمون‌ها) و کوتاه‌برد (ناقل‌های عصبی) را تولید کنند. یاخته‌های عصبی درون بافت عصبی قرار دارند در بافت عصبی، یاخته‌های عصبی و یاخته‌های پشتیبان قرار دارند و هر کدام عملکردهای متفاوتی دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) گیرنده مربوط به پیک‌های شیمیایی ممکن است درون یاخته و یا در سطح آن باشد.

۲) یاخته ترشح‌کننده و یاخته هدف هورمون‌گاسترین در معده قرار دارد.
۴) پیک کوتاه‌برد به فضای بین یاخته‌ای و پیک دوربرد ابتدا به فضای بین یاخته‌ای و سپس به خون ترشح می‌شود.

۴) کم‌کاری هیپوفیز پسین با کمبود هورمون ضداداری بر حجم ادرار می‌افزاید، ولی افزایش فعالیت بخش قشری فوق‌کلیه، با افزایش آلدوسترون موجب بازجذب آب از ادرار و در نتیجه افزایش حجم خون می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) کم‌کاری ایپی‌فیز، کمبود ملاتونین را به دنبال داشته که همانند اختلال در هیپوتالاموس می‌تواند منجر به اختلال در خواب شود. هیپوتالاموس مرکز عصبی تنظیم خواب است.

۲) پرکاری تیروئید باعث حفظ تراکم استخوان به دنبال افزایش کلسی‌تونین می‌شود و همین‌طور کم‌کاری غده پاراتیروئید نیز عدم برداشت کلسیم از استخوان را به دنبال دارد.

۳) غده فوق‌کلیه نیز در هر دو جنس به ترشح هورمون‌های جنسی می‌پردازد که اختلال در ترشح هورمون‌هایی نظیر استروژن و پروژسترون از آن می‌تواند مشابه اختلال فعالیت تخمدان در یک زن باشد.

۵) هورمون آلدوسترون با افزایش بازجذب سدیم، فشار خون را زیاد می‌کند، بنابراین افزایش نمک و فشار خون، احتمال ابتلا به خیز را افزایش می‌دهد.
بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) هورمون‌های تیروئیدی و گلوکاگون به ترتیب در تجزیه گلوکز و گلیکوژن نقش دارند. هورمون‌های T_3 و T_4 از تیروئید و هورمون گلوکاگون از بخش درون‌ریز لوزالمعده ترشح می‌شود.

۲) هورمون‌های ایپی‌نفرین و نوراپی‌نفرین، کورتیزول و گلوکاگون قند خون را افزایش می‌دهند. هورمون‌های ایپی‌نفرین و نوراپی‌نفرین از یاخته‌های عصبی بخش درون‌ریز غده فوق‌کلیه ترشح می‌شوند.

۴) هورمون‌های ضداداری، آلدوسترون، پاراتیروئیدی و هورمون‌های تیروئیدی در کلیه گیرنده دارند. هورمون‌های T_3 و T_4 در تغییر مقدار بازجذب نقشی ندارند.

۶) موارد «ب» و «ج» عبارت سؤال را به نادرستی تکمیل می‌کنند.
بررسی موارد:

الف) در پی کاهش هورمون انسولین، یاخته‌ها نمی‌توانند گلوکز را از خون بگیرند به همین علت یاخته‌ها مجبورند از چربی‌ها استفاده کنند و محصولات اسیدی در خون تولید می‌شود و در پی آن افزایش ترشح H^+ به درون نفرون‌ها صورت می‌گیرد.
ب) افزایش کلسی‌تونین سبب کاهش برداشت کلسیم از استخوان‌ها می‌شود.

ج) کورتیزول سبب تضعیف دستگاه ایمنی می‌شود، بنابراین می‌تواند سبب افزایش بهبودی بیماری‌های خودایمنی شود.

د) افزایش آلدوسترون بازجذب سدیم را از کلیه افزایش می‌دهد، پس سبب کاهش غلظت سدیم در ادرار می‌شود.

۷) با توجه به شکل سؤال، بخش (۱) ← غضروف، بخش (۲) ← پرده سازنده مایع مفصلی، بخش (۳) ← کپسول مفصلی و بخش (۴) ← استخوان را نشان می‌دهد.

بررسی گزینه‌ها:

۱) غضروف همانند مایع مفصلی به کاهش اصطکاک میان استخوان‌ها کمک می‌کند.
۲) علاوه بر کپسول مفصلی، رباط و زردپی‌ها هم به کنار یک‌دیگر ماندن استخوان‌ها کمک می‌کنند. رباط، بافت پیوندی رشته‌ای محکمی است که استخوان‌ها را به هم متصل می‌کند. زردپی نیز نوعی بافت پیوندی رشته‌ای در انتهای بیشتر ماهیچه‌های اسکلتی می‌باشد که به استخوان در محل مفصل متصل می‌شود.

۳) اگر سرعت تخریب غضروف‌ها بیش از ترمیم آن‌ها باشد، می‌تواند باعث بیماری مفصلی شود.

۴) کاهش تراکم استخوان با افزایش سن از ۲۰ تا ۵۰ سالگی در مردان بیشتر از زنان است (با توجه به جدول میانگین تراکم استخوان در زنان و مردان).

۱۱) هورمون‌های مترشح از هیپوفیز پیشین، عبارتند از: ۴ هورمون محرک (تیروئیدی، فوق کلیه، LH و FSH) به همراه هورمون‌های رشد و پرولاکتین. تمامی این هورمون‌ها، بر روی یاخته‌های زنده اثر می‌گذارند. یاخته‌های زنده توانایی تولید رایج‌ترین منبع تأمین انرژی در یاخته (مولکول ATP) را دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها،

(۱) هورمون‌های رشد و پرولاکتین، چنین نقشی ندارند. این هورمون‌ها به ترتیب با اثر بر روی فعالیت استخوان‌ها و غدد شیری (نوعی غده برون‌ریز)، رشد استخوان‌ها و تولید شیر را کنترل می‌کنند.

(۲) هورمون‌های مترشح از بخش پسین غده هیپوفیز درون جسم یاخته‌ای یاخته‌های عصبی تولید شده و از طریق بخش پسین غده به خون وارد می‌شوند. ساختار بخش پیشین غده هیپوفیز، غیرعصبی است.

(۴) اگرچه برای تولید این هورمون‌ها، ترشح هورمون‌های آزادکننده نیاز است، ولی این هورمون‌ها از طریق بخش خونی ساقه رابط با هیپوتالاموس فرستاده می‌شوند.

۱۲) لغزیدن اکتین و میوزین در مجاورت هم نیاز به مولکول ATP دارد. خروج یون‌های کلسیم از شبکه آندوپلاسمی نیاز به مصرف ATP ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها،

(۱) برخی از پروتئین‌های غشای یاخته ماهیچه‌ای برای انجام انتقال فعال مانند پمپ سدیم - پتاسیم، ATP مصرف می‌کنند.

(۳) نوکلئیک اسیدهای درون هسته همانند مولکول ATP، فسفات‌دار هستند.

(۴) تجزیه گلوکز می‌تواند تا چند دقیقه انرژی لازم برای ساخت ATP را فراهم کند.

۱۳) به دنبال پرکاری بخش پسین هیپوفیز، می‌توان افزایش ترشح هورمون ضدادراری و به دنبال آن افزایش فشار خون را مشاهده کرد (زیرا مقدار آب خون بالا رفته) بنابراین در این شرایط با افزایش نشت پلاسما در مویرگ روبه‌رو خواهیم بود که احتمال خیز (ادم) نیز در این شرایط افزایش می‌یابد.

بررسی سایر گزینه‌ها،

(۱) به دنبال کم‌کاری تیروئید، کاهش ترشح کلسی‌تونین دیده شده که باعث کاهش کلسیم در استخوان می‌شود که می‌تواند پوکی استخوان را به دنبال داشته باشد و در این حالت، حجم حفرات استخوانی افزایش می‌یابد در حالی که تعداد آن‌ها کم می‌شود.

(۲) در صورت افزایش ترشح آلدوسترون از بخش قشری غده فوق کلیه، بازجذب نمک (Na^+) و در پی آن بازجذب اسمزی آب از نفرون به خون افزایش می‌یابد و باعث افزایش فشار خون می‌شود، در نتیجه می‌توان نشت پلاسما از مویرگ را بیشتر در نظر گرفت که در این حالت فعالیت لنف جهت بازگرداندن مواد به مویرگ افزایش می‌یابد.

(۳) در صورت کم‌کاری پانکراس، ترشح انسولین کاهش می‌یابد که مشابه حالتی است که به هنگام دیابت نوع یک صورت می‌گیرد و منجر به تجزیه پروتئین‌ها و کاهش مقاومت بدن می‌شود. این حالت در تنش‌های طولانی‌مدت نیز با ترشح کورتیزول از غدد فوق کلیوی رخ می‌دهد و سیستم ایمنی سرکوب می‌شود.

۸) اختلال در ترشح برخی هورمون‌ها باعث کاهش تراکم استخوان‌ها می‌شود، بنابراین احتمال بروز هر نوع شکستگی استخوانی را افزایش می‌دهد.

بررسی سایر گزینه‌ها،

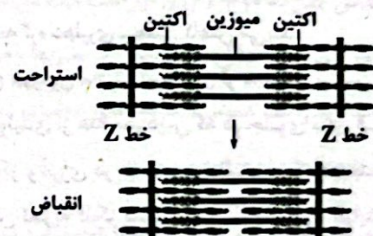
(۱) شکستگی‌های میکروسکوپی در اثر حرکات معمول بدن نیز رخ می‌دهند.
(۲) در شرایط بی‌وزنی، تراکم استخوانی کاهش می‌یابد، بنابراین احتمال بروز هر نوع شکستگی استخوانی نیز افزایش می‌یابد.
(۴) همه شکستگی‌های استخوانی می‌توانند منجر به ایجاد یاخته‌های جدید استخوانی در محل آسیب شوند.

۹) رشته‌های پروتئینی ضخیم ساختار سارکومر، پروتئین‌های میوزین هستند. این پروتئین‌ها تنها در نوار تیره سارکومر دیده می‌شوند.

بررسی سایر گزینه‌ها،

(۱) پروتئین‌های اکتین به خط Z اتصال دارند. هم پروتئین‌های اکتین و هم پروتئین‌های میوزین در زمان انقباض ماهیچه با یون کلسیم در تماس هستند، زیرا در زمان انقباض، یون کلسیم از شبکه آندوپلاسمی وارد سارکومر شده است و با خطوط Z نیز در تماس قرار می‌گیرند.

(۳) فراوان‌ترین پروتئین‌های انقباضی سارکومر، اکتین‌ها هستند. در زمان انقباض ماهیچه‌ها، همان‌طور که در شکل مشخص است، این پروتئین‌های میوزین هستند که شکل ظاهری خود را تغییر می‌دهند.

(۴) در زمان انقباض ماهیچه‌ها، هیچ‌یک از انواع پروتئین‌های انقباضی، طول خود را کاهش نمی‌دهند و در واقع میزان هم‌پوشانی این پروتئین‌هاست که افزایش پیدا می‌کند.

۱۰) کبد با ترشح هورمون اریتروپوئین که باعث افزایش تعداد گویچه‌های قرمز خون می‌شود و غده فوق کلیه با ترشح هورمون آلدوسترون و افزایش میزان بازجذب سدیم و آب از کلیه به خون و افزایش حجم خوناب در تغییر هماتوکریت (نسبت حجم گویچه‌های قرمز خون به حجم خون) نقش دارند. کبد برخلاف غده فوق کلیه عضو دستگاه گوارش است.

بررسی سایر گزینه‌ها،

(۲) هیپوفیز برخلاف هیپوتالاموس در استخوانی از کف جمجمه جای دارد و هر دو نسبت به تالاموس در سطح پایین‌تری قرار دارند.

(۳) غده تیروئید در سطح بالاتر و غده تیموس در سطح پایین‌تری نسبت به استخوان ترقوه قرار دارد. اندازه غده تیموس نیز بزرگ‌تر از تیروئید است.

(۴) غده هیپوفیز پسین و غده فوق کلیه به ترتیب هورمون‌های ضدادراری و آلدوسترون را ترشح می‌کنند که هر دو در کلیه گیرنده دارند. توانایی پاسخ به محرک‌های بیرونی و درونی ویژگی هر دو غده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) همان‌طور که گفته شد، تعداد میتوکندری‌های تارهای کند از تند بیشتر است.
- ۲) در بسیاری از ماهیچه‌های بدن، هر دو نوع تارهای تند و کند وجود دارند.
- ۴) در هر دو نوع تارهای تند و کند، مقداری رنگ‌دانه قرمز به نام میوگلوبین (شبه هموگلوبین) وجود دارد که می‌تواند مقداری اکسیژن (نه انواعی از گازهای تنفسی) را ذخیره کند.

۱۹ فقط مورد «ب» عبارت سؤال را قطعاً به نادرستی تکمیل می‌کند.

بررسی موارد:

الف) غدد پارائریوئیدی با ترشح هورمون پارائریوئیدی، بازجذب کلسیم از کلیه را افزایش می‌دهند به محض ورود مواد تراوش‌شده به لوله پیچ‌خورده نزدیک، بازجذب آغاز می‌گردد. دیواره لوله پیچ‌خورده نزدیک از یک لایه بافت پوششی مکعبی تشکیل شده است که ریزپرز دارند. با بازجذب کلسیم از یاخته‌های کلیه، میزان کلسیم خوناب افزایش می‌یابد و نسبت کلسیم ماهیچه به خوناب کاهش می‌یابد.

ب) هورمون‌های ایپی‌نفرین و نوراپی‌نفرین و کورتیزول و هم‌چنین گلوکاکورون، گلوکوکورتیکوئیدها را افزایش می‌دهند که از این میان، هورمون‌های ایپی‌نفرین، نوراپی‌نفرین و کورتیزول از غدد فوق‌کلیه که بر روی کلیه قرار دارند، ترشح می‌شوند. دقت داشته باشید با ترشح هورمون‌های ایپی‌نفرین و نوراپی‌نفرین، ضربان قلب افزایش می‌یابد. شبکه هادی قلب، ویژگی‌هایی دارند که آن‌ها را برای تحریک طبیعی قلب، اختصاصی کرده است. فعالیت این یاخته‌ها با ترشح هورمون‌های ذکرشده افزایش می‌یابد، اما دقت داشته باشید، نه فقط شبکه هادی قلب، بلکه فعالیت همه یاخته‌های ماهیچه‌ای افزایش می‌یابد. علاوه بر آن زمان رسیدن پیام الکتریکی (نه پیام عصبی) به گره دهلیزی - بطنی کاهش می‌یابد.

ج) پس از ترشح هورمون محرک تیروئیدی از هیپوفیز پیشین و افزایش ترشح هورمون‌های تیروئیدی از غده سپردیس که در جلوی پای قرار گرفته است، میزان تجزیه گلوکز و انرژی در دسترس تنظیم می‌گردد؛ بنابراین این غده می‌تواند با افزایش تجزیه گلوکز سبب کاهش غلظت آن و افزایش میزان انرژی ATP در دسترس یاخته‌ها شود.

۲۰ منظور صورت سؤال، ماهیچه جلوی بازو می‌باشد. در پی انقباض

ماهیچه دوسر بازو (که با ایجاد پل‌های اتصال بین رشته‌های اکتین و میوزین همراه است)، استخوان ساعد (نه بازو) به سمت جلو و بالا حرکت می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) دسته‌تارهای ماهیچه‌ای با غلافی از بافت پیوندی رشته‌ای محکم احاطه شده است. با در نظر گرفتن بیرونی‌ترین دسته‌تارهای ماهیچه‌ای موجود در غلافی از بافت پیوندی رشته‌ای که هر کدام نیز توسط بافت پیوندی رشته‌ای جدایی پوشانده شده‌اند، می‌توان گفت دو بافت پیوندی رشته‌ای در تماس با یک‌دیگر قرار دارند.

۲) در انسان بعد از تولد، هر یاخته ماهیچه‌ای از به هم پیوستن چند یاخته در دوران جنینی ایجاد می‌گردد و به همین علت چند هسته دارند، بنابراین می‌توان گفت با توجه به این‌که تعداد یاخته‌های ماهیچه‌ای در دوران جنینی بیشتر است، تراکم آن‌ها نیز در دوران جنینی نسبت به دوران نوزادی بیشتر است.

۴) رشته‌های پروتئینی میوزین که ضخیم و دارای دم و سر هستند، طبق شکل ۱۵ صفحه ۴۹ کتاب زیست‌شناسی (۲)، پس از قرار گرفتن در معرض یون‌های کلسیم (که به معنی انقباض ماهیچه است) برخلاف رشته‌های اکتین تغییر مکان، جهت و طول نمی‌دهند. این تغییرات در جهت و طول می‌تواند منجر به حرکت کرده و

۱۴ در تار ماهیچه‌ای به عنوان یک یاخته در نقاط مختلفی از

جمله شبکه آندوپلاسمی، آنزیم پروتئینی تجزیه‌کننده ATP وجود دارد (این پروتئین در پایان انقباض، یون کلسیم را با انتقال فعال به شبکه آندوپلاسمی برمی‌گرداند) در تارچه نیز پروتئین موجود در سرهای میوزین می‌تواند ATP را تجزیه (هیدرولیز) نموده و با اتصال به اکتین، آن را به حرکت برآورد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) تار یاخته است و برخلاف تارچه توانایی تولید انرژی ATP را دارد.

۳) غلافی از بافت پیوندی، تارهای ماهیچه‌ای موجود در یک دسته تار را احاطه می‌کند. تارچه‌ها درون سیتوپلاسم یاخته ماهیچه‌ای قرار دارند.

۴) یاخته‌های ماهیچه‌ای اسکلتی (تارها) حاوی چند هسته در خود هستند.

۱۵ در هر دو بیماری، تجزیه پروتئین‌ها اتفاق می‌افتد. پروتئین‌ها

از واحدهای آمینواسیدی ساخته شده‌اند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ و ۲) فقط در ارتباط با دیابت نوع ۱ درست است.

۴) فقط در ارتباط با دیابت نوع ۲ درست است.

۱۶ تار ماهیچه‌ای کند دارای میتوکندری (نوعی اندامک دوغشایی)

بیشتری نسبت به تار ماهیچه‌ای تند است. تارهای ماهیچه‌ای تند در اثر ورزش به تارهای ماهیچه‌ای کند تبدیل می‌شوند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) منظور این گزینه تارهای ماهیچه‌ای تند است، زیرا به علت انقباضات سریع، اتصال اکتین و میوزین نیز سریع‌تر و در نتیجه در مدت زمان کم‌تری صورت می‌گیرد. دقت کنید که تار ماهیچه‌ای تند نیز تنفس هوازی دارد، ولی بیشتر از تار ماهیچه‌ای کند به تنفس بی‌هوازی می‌پردازد.

۳) هر دو نوع تار ماهیچه‌ای، دارای میوگلوبین (نوعی پروتئین ذخیره‌کننده اکسیژن) هستند. در حالی‌که عبارت این گزینه تنها در رابطه با تار ماهیچه‌ای کند صدق می‌کند.

۴) کلسیم در تارهای ماهیچه‌ای تند سریع‌تر آزاد می‌گردد. در حالی‌که تارهای ماهیچه‌ای کند برای حرکات استقامتی ویژه شده‌اند.

۱۷ ماهیچه ابتدای مری از نوع ماهیچه مخطط با اسکلتی است.

لغزیدن میوزین و اکتین کنار هم به انرژی نیاز دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) رشته‌های نازک (اکتین) و قطور میوزین دچار کاهش طول نمی‌شوند.

۳) طول نوار تیره سارکومر تغییری نمی‌کند.

۴) دقت کنید گیرنده ناقل در سطح یاخته قرار دارد.

۱۸ تارهای ماهیچه‌ای که در دوندگان دوی ماراتن ویژه شده‌اند:

تارهای کند

تارهای ماهیچه‌ای که در دوندگان دوی صد متر به تعداد بیشتری هستند:

تارهای تند

تار ماهیچه‌ای نوع کند برای حرکات استقامتی مانند شنا کردن ویژه شده‌اند و نسبت به تارهای تند به تعداد بیشتری، دارای میتوکندری، (اندامک دوغشایی) هستند. پس مدت

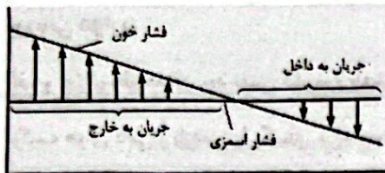
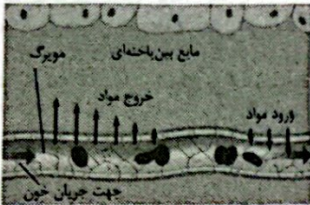
بررسی سایر گزینه‌ها،

(۱) درون شامه توسط نوعی بافت پیوندی به ماهیچه قلب متصل می‌شود، نه غشای پایه.

(۲) پیراشامه و برون‌شامه هر دو دارای بافت پیوندی متراکم (متشکل از انواعی از رشته‌های پروتئینی) هستند.

(۳) برون‌شامه روی خود برمی‌گردد و پیراشامه را به وجود می‌آورد.

۲۵ | ۱ فشار اسمزی در طول مویرگ خونی ثابت باقی می‌ماند.

بررسی سایر گزینه‌ها،

(۲) در انتهای سیاهرگی، مواد دفعی یاخته‌ها وارد مویرگ می‌شود.

(۳) در انتهای سیاهرگی برخلاف ابتدای سرخرگی، فشار اسمزی بیشتر از فشار تراوشی است.

(۴) آلبومین نوعی پروتئین است که در خون حضور دارد و در حفظ و ایجاد فشار اسمزی خون نقش دارد. در مویرگ‌های منفذدار عبور مولکول‌های درشت، مانند پروتئین‌ها محدود می‌شود.

۲۶ | ۲ با توجه به شکل ۱۴ صفحه ۵۹ کتاب زیست‌شناسی (۱)، در

هنگام انقباض هر ماهیچه در سیاهرگ مجاور آن، دریچه‌های بالایی باز و دریچه‌هایی پایین، بسته می‌شوند. سایر گزینه‌ها طبق متن کتاب زیست‌شناسی (۱)، به درستی بیان شده است.

۲۷ | ۴ نوتروفیل‌ها هسته چندقسمتی و مونوسیت‌ها هسته

لوبیایی شکل دارند و هر دو می‌توانند به واسطه رناتن‌ها، پروتئین (متشکل از واحدهای آمینواسیدی) بسازند.

بررسی سایر گزینه‌ها،

(۱) یاخته‌هایی که دانه روشن دارند، شامل اتوزینوفیل و نوتروفیل هستند که نوتروفیل دارای هسته چندقسمتی است.

(۲) همه یاخته‌های شامل دانه تیره، بازوفیل‌ها را شامل می‌شوند. یاخته خونی که بیشترین زوائد سیتوپلاسمی را دارد، مونوسیت‌ها هستند. ویژگی مشترک همه

گویچه‌های سفید این است که ضمن گردش در خون در بافت‌ها نیز حضور دارند.

(۳) یاخته‌هایی که هسته تکی دارند، شامل لنفوسیت و مونوسیت هستند. این یاخته‌ها در سیتوپلاسم خود دانه ندارند.

۲۱ | ۳ در دم عادی برخلاف بازدم عادی، عضله دیافراگم منقبض و

سطح می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها،

(۱) در دم عادی با انقباض عضلات بین دنده‌های خارجی، طول آن‌ها کاهش می‌یابد، اما طی بازدم عادی، عضلات بین دنده‌های خارجی به استراحت درمی‌آیند و دچار افزایش طول می‌شوند.

(۲) طی دم، چه عادی و چه عمیق، عضله میان‌بند به انقباض درمی‌آید.

(۴) هم در دم عادی و هم در بازدم عمیق، گروهی از عضلات بین دنده‌ای در حال انقباض نیستند و گروهی دیگر در حال انقباض است. در دم عادی، ماهیچه‌های بین دنده‌های خارجی و در بازدم عمیق، ماهیچه‌های بین دنده‌های داخلی منقبض می‌شوند.

۲۲ | ۲ در پایان انقباض دهلیزها، حداقل مقدار خون در آن‌ها وجود

دارد، بلافاصله بعد از این زمان، انقباض بطن‌ها (استراحت دهلیزها) است.

بررسی سایر گزینه‌ها،

(۱) در پایان انقباض دهلیزها، حداکثر مقدار خون در بطن‌ها وجود دارد. بلافاصله قبل از این زمان، بطن‌ها در حالت استراحت قرار دارند.

(۳) در پایان انقباض بطن‌ها، حداکثر مقدار خون در دهلیزها وجود دارد. اندکی پیش از پایان انقباض بطن‌ها، موج T روی نوار قلب ثبت می‌شود.

(۴) در پایان انقباض بطن‌ها، حداقل مقدار خون در بطن‌ها وجود دارد. بعد از این زمان (در مرحله استراحت عمومی)، دریچه‌های دهلیزی - بطنی باز هستند و ورود خون از دهلیزها به بطن‌ها انجام می‌شود.

۲۳ | ۳ موارد «الف» و «ب» درست هستند و موارد «ج» و «د»

نادرست می‌باشند.

بررسی موارد:

(الف) لنف اندام‌های موجود در حفره شکمی، مطابق شکل ۱۵ صفحه ۶۰ کتاب زیست‌شناسی (۱) به مجرای لنفی چپ می‌ریزد که برای ورود به سیاهرگ زیرترقوهای، مطابق شکل گفته‌شده، قوس بیشتری نسبت به مجرای لنفی راست می‌زند.

(ب) تیموس نزدیک‌ترین اندام لنفی به قلب می‌باشد. تیموس شامل دو قسمت می‌باشد که مطابق شکل گفته‌شده، اندازه برابر ندارند.

(ج) سرخرگ مرتبط با طحال، مطابق شکل گفته‌شده، بالاتر از سیاهرگ مرتبط با آن می‌باشد، بنابراین فاصله کم‌تری تا نوک قلب دارد.

(د) این جمله با توجه به شکل گفته‌شده نادرست است.

۲۴ | ۴ با توجه به شکل سؤال، بخش (الف) ← درون شامه، بخش

(ب) ← ماهیچه قلب، بخش (ج) ← برون‌شامه و بخش (د) ← پیراشامه را

نشان می‌دهد. در لایه ماهیچه‌ای قلب بسیاری از یاخته‌های ماهیچه‌ای (منقبض‌شونده) به رشته‌های پروتئینی کلازن متصل هستند.

۳۲ ۱ در میان جانوران، همه بی‌مهرگان و ماهی‌های غضروفی فاقد

استخوان هستند.

بررسی موارد:

(الف) برخی بی‌مهرگان مانند حلزون‌ها، شش دارند.

(ب) برخی بی‌مهرگان مانند کرم خاکی دارای شبکه مویرگی هستند.

(ج) برخی بی‌مهرگان مانند کرم خاکی، سامانه گردش بسته دارند.

(د) در ارتباط با ماهی‌های غضروفی به درستی بیان نشده است.

۳۳ ۲ با توجه به شکل ۱ صفحه ۴۸ کتاب زیست‌شناسی (۱)،

سرخرگ‌های ششی چپ و راست که از انشعابات سرخرگ ششی می‌باشند، از سیاهرگ‌های ششی، قطر بیشتری دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) بطن راست، بزرگ‌ترین حفره قلب است که به آن یک سرخرگ ششی متصل است. این سرخرگ بعداً دو شاخه می‌شود و سرخرگ‌های ششی چپ و راست را به وجود می‌آورد.

(۳) دهلیز چپ، کوچک‌ترین حفره قلب انسان است که توسط چهار سیاهرگ ششی، به آن خون روشن وارد می‌شود.

(۴) ضخامت دیواره قلب در قسمت‌های مختلف، متفاوت است. برای مثال، ضخامت دیواره بطن چپ از ضخامت دیواره بطن راست، بیشتر است.

۳۴ ۴ ماهیچه‌های شکمی به هنگام بازدم عمیق منقبض می‌شوند.

دقت کنید که در این زمان، امکان انقباض و مسطح شدن دیافراگم وجود ندارد. در بازدم، دیافراگم در حال استراحت و گنبدی شکل است. دیافراگم پرده‌ای ماهیچه‌ای در زیر شش‌هاست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) انقباض ماهیچه‌های گردن به هنگام دم عادی رخ نمی‌دهد، در حالی‌که دیافراگم در هر دو نوع دم منقبض می‌شود.

(۲) هنگام دم، جناغ به جلو رانده می‌شود و از قلب فاصله می‌گیرد. ماهیچه بین دنده‌ای داخلی تنها در بازدم عمیق منقبض می‌شود.

(۳) در هر دو نوع بازدم، دیافراگم گنبدی شده و به سمت بالا حرکت می‌کند. تنها در بازدم عمیق (نه بازدم معمولی) به اندازه ظرفیت حیاتی از شش‌ها می‌توان هوا خارج کرد.

۳۵ ۳ موارد «الف»، «ب» و «د» عبارت سؤال را به درستی

تکمیل می‌کنند.

اولین و طولانی‌ترین مرحله چرخه قلبی ← استراحت عمومی

آخرین مرحله چرخه قلبی ← انقباض بطن‌ها

کوتاه‌ترین مرحله چرخه قلبی ← انقباض دهلیزها

دریچه‌هایی با قطعات آویخته و متصل به طناب‌های ارتجاعی ← دریچه‌های دولختی و سه‌لختی

دریچه‌هایی با قطعات لبه‌دار و متصل به لایه میانی قلب ← دریچه‌های سینی ششی و آئورتی

۲۸ ۳ در فاصله بین صدای اول و دوم قلب، انقباض بطن‌ها در حال

انجام است و در این مرحله، خون وارد شده به دهلیزها در آن‌ها تجمع می‌یابد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در فاصله بین صدای اول و دوم قلب، خون از بطن چپ خارج می‌شود، اما این خون وارد سرخرگ آئورت می‌شود، نه سرخرگ ششی.

(۲) در فاصله بین صدای دوم تا اول قلب، مراحل استراحت عمومی و انقباض دهلیزها رخ می‌دهد که طی این مراحل، خون داخل بطن‌ها تجمع می‌یابد و حجم خون داخل بطن‌ها افزایش می‌یابد.

(۴) در بدن انسان، یک بزرگ‌سیاهرگ زیرین وجود دارد و اصطلاح بزرگ‌سیاهرگ‌های زیرین، نادرست است.

۲۹ ۲ موارد «ب» و «د» جزو اعتقادات ارسطو نیست.

بررسی موارد:

(الف و ج) ارسطو معتقد بود نفس کشیدن باعث خنک شدن قلب می‌شود و ترکیب هوای دمی و بازدمی را یکسان می‌دانست.

(ب) در واقع ارسطو نمی‌دانست که هوا مخلوطی از چند نوع گاز است.

(د) ارسطو از ارتباط بین دستگاه تنفس و دستگاه گردش خون اطلاعی نداشت.

۳۰ ۳ در زمان دم، فشار مکشی درون قفسه سینه ایجاد می‌شود. در

زمان دم، فاصله بین دنده‌ها و پرده دیافراگم افزایش می‌یابد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در زمان دم، فشار هوای درون شش‌ها کاهش می‌یابد.

(۲) ماهیچه‌های بین دنده‌ای داخلی در زمان بازدم عمیق منقبض می‌شوند.

(۴) در زمان دم از طرف مرکز تنفس در بصل‌النخاع پیامی به ماهیچه‌های دمی (مانند ماهیچه‌های بین دنده‌ای خارجی) ارسال می‌شود.

۳۱ ۴ در خون‌ریزی‌های شدید، لخته ایجاد می‌شود، برخلاف

خون‌ریزی‌های محدود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) درست است که در هر دو نوع خون‌ریزی، پلاکت‌ها شرکت می‌کنند؛ اما پلاکت‌ها یاخته نیستند، بلکه قطعات یاخته‌ای هستند که از قطعه‌قطعه شدن سیتوپلاسم یاخته‌های بزرگ به نام مگاکاریوسیت ایجاد می‌شوند.

نکته: مگاکاریوسیت‌ها در خون دیده نمی‌شوند. این یاخته‌ها سیتوپلاسمشان قبل از ورود به خون، قطعه‌قطعه شده و به پلاکت تبدیل می‌شوند و این پلاکت‌ها هستند که وارد جریان خون می‌شوند.

(۲) همه‌جای این گزینه به ظاهر درست است؛ اما توجه داشته باشید که ویتامین K در انعقاد خون نقش دارد، نه K^+ یا همان یون پتاسیم.

(۳) در خون‌ریزی‌های محدود، فقط پلاکت‌ها نقش ایفا می‌کنند و پروتئین‌های خوناب نقشی ندارند. پروتئین‌های خوناب فقط در خون‌ریزی شدید نقش دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) لایه‌های پیراشامه و برون‌شامه قلب، در تماس با مایع حفاظت‌کننده قلب قرار دارند. این لایه‌ها، از بافت‌های پوششی و پیوندی تشکیل شده‌اند.
 (۲) لایه درونی قلب یا درون‌شامه به همراه بافت پیوندی موجود در لایه ماهیچه‌ای قلب، در ساختار دریچه‌های قلبی شرکت می‌کنند. تنها یاخته‌های ماهیچه‌ای قلبی، توانایی تولید پتانسیل عمل را دارند. در ساختار دریچه‌ها، یاخته ماهیچه‌ای و یا عصبی وجود ندارند.

(۳) لایه ماهیچه‌ای بیشترین ضخامت را در بین سایر لایه‌ها دارد. در این بافت، بیشتر، بافت ماهیچه‌ای و سپس بافت پیوندی وجود دارد و یاخته‌های سنگفرشی تنها در مویرگ‌های خونی موجود در این بخش می‌تواند دیده شود.

۳۷ ۴ بخشی از مجاری تنفسی که بعد از نایزک‌های انتهایی قرار گرفته

است، نایزک‌های مبادله‌ای هستند که جزو بخش مبادله‌ای دستگاه تنفس هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) با توجه به مطالب کتاب زیست‌شناسی (۱)، تنها بخشی از مجاری تنفسی که در گرم کردن هوای دمی نقش دارد، فقط بینی است.

(۲) در دیواره حبابک‌ها همانند دیواره نایزک‌ها، غضروف وجود ندارد.

(۳) هوای باقی‌مانده، درون حبابک‌ها حضور دارد و نمی‌تواند درون نایزک‌های اصلی یافت شود.

۳۸ ۳ مخاط مرکزدار در طول نایزک مبادله‌ای که بعد از بخش هادی

قرار دارد، به پایان می‌رسد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در بخش هادی دستگاه تنفس، یاخته‌های مرکزدار فراوان یافت می‌شوند.

(۲) در بخش مبادله‌ای دستگاه تنفس، غشای پایه مشترک بین یاخته‌های نوع اول دیواره حبابک و یاخته‌های دیواره مویرگ ایجاد می‌شود.

(۴) حبابک‌ها محل حضور ماکروفاژها (یاخته‌هایی با توانایی بیگانه‌خواری) هستند.

۳۹ ۴ گره سینوسی - دهلیزی در دیواره پشتی دهلیز راست و زیر

منفذ بزرگ‌سیاهرگ زبرین قرار دارد. خون خروجی از مفز توسط بزرگ‌سیاهرگ زبرین به قلب وارد می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) دهلیز راست خون تیره (با غلظت O_2 اندک) را دریافت می‌کند.

(۲) محتویات لنفی ابتدا به سیاهرگ زیرترقوه‌ای وارد می‌شوند.

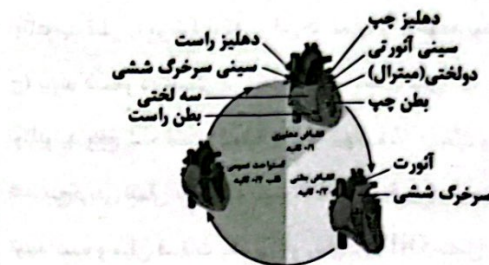
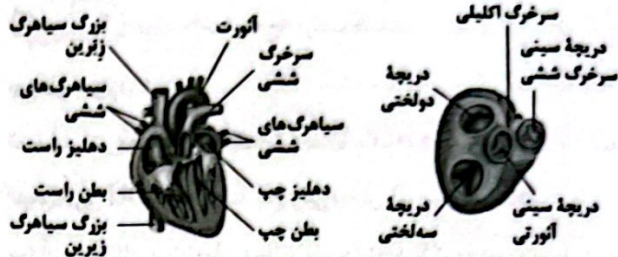
(۳) انقباض دهلیز راست و چپ هم‌زمان انجام می‌شود.

۴۰ ۲ موارد «ج» و «د»، عبارت سؤال را به نادرستی تکمیل می‌کنند.

بررسی موارد:

(الف) در ابتدای انقباض بطن‌ها، دریچه‌های سینی باز می‌شوند. در این حالت دهلیزها در حال استراحت هستند و در ادامه، خون وارد دهلیزها می‌شود.

(ب) در مرحله انقباض بطن‌ها، دریچه‌های دولختی و سه‌لختی بسته هستند. در این مرحله، دهلیزها در وضعیت استراحت می‌باشند.

درگ بهتر:

زمانی که در متن کتاب زیست‌شناسی (۱) برای یک موضوع، ترتیب وقایع یا شماره‌گذاری مشاهده کردید، پس بدانید که یکی از بهترین موضوعات برای طرح تست مرحله‌ای است.

بررسی موارد:

(الف) با شروع استراحت عمومی، برای جلوگیری از بازگشت خون سرخرگ‌های آئورت و ششی به درون بطن‌ها، دریچه‌های سینی به سمت پایین بسته می‌شوند. این اتفاق همراه با تولید صدای دوم قلبی است.

(ب) با شروع انقباض بطن، برای جلوگیری از بازگشت خون بطن به درون دهلیزها، دریچه‌های دولختی و سه‌لختی به سمت بالا بسته می‌شوند. این فرایند با ایجاد صدای اول قلبی همراه است.

(ج) با شروع انقباض دهلیزها، دریچه‌های سینی هم‌چنان بسته هستند. همه دریچه‌های قلبی به کمک بافت پیوندی رشته‌ای لایه میانی قلب مستحکم شده‌اند.
 (د) با شروع استراحت عمومی، دریچه‌های دولختی و سه‌لختی که در مرحله انقباض بطن‌ها بسته بودند، برای خروج خون از دهلیزها به بطن‌ها باز می‌شوند. درگ بهتر: دریچه‌های سینی اتصالی با طناب‌های ارتجاعی ندارند.

زمان و وضعیت دریچه‌ها در چرخه قلبی:

دریچه‌های دولختی و سه‌لختی:

در ابتدای مرحله اول باز می‌شوند.
 در مرحله دوم بسته هستند.
 در ابتدای مرحله سوم بسته می‌شوند.

دریچه‌های سینی:

در ابتدای مرحله اول بسته می‌شوند.
 در مرحله دوم بسته هستند.
 در ابتدای مرحله سوم باز می‌شوند.

۳۶ ۴ لایه ماهیچه‌ای قلب، از یاخته‌های ماهیچه‌ای قلبی تشکیل شده

است. این یاخته‌ها، واجد ظاهری استوانه‌ای و منشعب می‌باشند. بین این یاخته‌ها، بافت پیوندی متراکم نیز قرار دارد. بسیاری از یاخته‌های ماهیچه‌ای قلب به رشته‌های کلاژن موجود در این بافت پیوندی متصل هستند. بافت پیوندی متراکم موجود در لایه ماهیچه‌ای باعث استحکام دریچه‌های قلبی می‌شود.

۴۴) موارد «الف» و «ج» درست هستند

بررسی موارد:

الف) بلند شدن هر رشته نوکلئیک اسید (دنا یا رنا) با اضافه شدن نوکلئوتید جدید به انتهای دارای OH متصل به قند پنج‌کربنی (بخش B) صورت می‌گیرد.

ب) آنزیم نوکلئاز، پیوند میان فسفات یک نوکلئوتید با گروه هیدروکسیل قند نوکلئوتید قبلی را می‌شکند که در این جا شماره (۲) خواهد بود.

ج) پیوند فسفو دی‌استر، دو بخش دارد. یک بخش که در ساختار خود نوکلئوتید واقع شده است (شماره ۱) که پیوند میان فسفات و کربن شماره ۵ قند پنج‌کربنی همان نوکلئوتید است) و بخش دیگری که توسط آنزیم بسیاراز تولید شده و میان فسفات یک نوکلئوتید و گروه OH متصل به قند نوکلئوتید قبلی واقع شده است. آنزیم بسیاراز این بخش دوم را (که در این جا با شماره (۲) نام‌گذاری شده) ایجاد می‌کند.

د) بخش شماره (۴) باز آلی نیتروژن دار است که اگر دو حلقه (پورین) باشد از حلقه پنج‌ضلعی، ولی اگر تک حلقه (پیریمیدین) باشد توسط حلقه شش‌ضلعی به قند پنج‌کربنی متصل است.

۴۵) نوعی از مولکول دنا که در پروکاریوت‌ها مشاهده نمی‌شود، همان دنا ی خطی است. در صورتی که اشتباهی در همانندسازی رخ بدهد و ویرایش در آن صورت نگیرد، امکان پذیر است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) مولکول دنا ی خطی در پروکاریوت‌ها وجود ندارد. در این مولکول تعداد نوکلئوتیدها به تعداد دو عدد بیشتر از پیوندهای فسفو دی‌استر است.

۳) نوعی از مولکول دنا که در پروکاریوت‌ها وجود دارد، دنا ی حلقوی است. در دنا ی حلقوی تعداد پیوندهای فسفو دی‌استر و تعداد نوکلئوتیدها برابر است.

۴) به عنوان مثال در آزمایش گرفتیت دنا ی باکتری پوشینه‌دار کشته شده با گرما به باکتری بدون پوشینه از همان گونه منتقل شد و اطلاعات موجود در آن مورد استفاده قرار گرفت.

۴۶) بررسی گزینه‌ها:

۱) در آزمایش مزلسون و استال، اگر همانندسازی دور دوم در محیط کشت N^{15} انجام شود، بعد از دور دوم همانندسازی (۴۰ دقیقه) دو نوار تشکیل می‌شود، یکی در میانه و دیگری در پایین لوله.

۲) براساس طرح نیمه‌حفاظتی، همواره یک نوار در میانه و یک نوار در بالای لوله تشکیل خواهند شد.

۳) سزیم کلرید، نه سدیم کلرید.

۴) پس از یک دور همانندسازی، طرح حفاظتی رد و بعد از دور دوم همانندسازی، طرح غیرحفاظتی رد شد. پس در دور دوم، طرح نیمه‌حفاظتی

ج) در شروع استراحت عمومی، درجه‌های سینی بسته می‌شوند در استراحت عمومی همانند مرحله قبل (تقباض بطن‌ها) دهلیزها در حالت استراحت باقی می‌مانند. در درجه‌های سه‌لختی و دولختی در ابتدای استراحت عمومی باز می‌شوند. در زمان استراحت عمومی، فشار کمینه در آنورت ثبت می‌شود.

۴۱) در پروکاریوت‌ها مولکول‌های وراثتی آن‌ها در غشا محصور نشده و فام‌تن اصلی به صورت یک مولکول دنا ی حلقوی است که در سیتوپلاسم قرار دارد و به غشای پلاسمایی یاخته متصل است.

بررسی گزینه‌ها:

۱) در بعضی پروکاریوت‌ها ممکن است مولکول‌هایی از دنا ی دیگر به نام دیسک (پلازمید) وجود داشته باشد اطلاعات این مولکول‌ها می‌تواند ویژگی‌های دیگری را به باکتری بدهد مانند افزایش مقاومت باکتری در برابر آنتی‌بیوتیک‌ها.

۲) منظور مولکول دنا ی خطی در یوکاریوت‌ها است که در دو انتهای هر یک از رشته‌های آن ترکیبات متفاوتی دیده می‌شود (گروه فسفات در یک انتها و گروه هیدروکسیل در انتهای دیگر).

۳) تعداد نقطه‌های آغاز همانندسازی در یوکاریوت‌ها می‌تواند بسته به مراحل رشد و نمو تنظیم شود، نه در پروکاریوت‌ها.

۴) در یوکاریوت‌ها مقدار زیادی دنا در چندین فام‌تن (کروموزوم) در درون هسته وجود دارد.

۴۲) استرپتوکوکوس نومونیا یک پروکاریوت و پارامسی یک یوکاریوت است. حضور بیش از یک آنزیم هلیکاز در جایگاه آغاز همانندسازی، به معنی همانندسازی دوجهتی است که هم در پروکاریوت‌ها و هم در یوکاریوت‌ها قابل مشاهده است. توانایی تغییر تعداد جایگاه‌های آغاز، فقط در یوکاریوت‌ها وجود دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) در باکتری‌ها هیستون وجود ندارد.

۳) فرایند ویرایش، هم در یوکاریوت‌ها و هم در پروکاریوت‌ها قابل مشاهده است.

۴) هم در یوکاریوت‌ها و هم در پروکاریوت‌ها، همانندسازی دوجهته مشاهده می‌شود.

۴۳) بررسی گزینه‌ها:

۱) ATP نوعی نوکلئوتید آدنین دار است که به عنوان منبع انرژی یاخته استفاده می‌شود و در ساختار بسیار (پلیمر) وجود ندارد، اما ATP به هنگام رونویسی برای تولید رنا شرکت می‌کند، ولی بعد از جدا شدن دو فسفات از آن به صورت یک فسفات در رنا قرار می‌گیرد.

۲) باز یوراسیل فقط در ساختار ریبونوکلئوتیدها (نوکلئوتیدهای رنا) شرکت می‌کند. قند رنا ریبوز است.

نکته: دئوکسی ریبوز (قند دنا) یک اکسیژن کم‌تر از ریبوز دارد.

۳) بازهای آلی نیتروژن دار پورین شامل آدنین و گوانین هستند برخی از نوکلئوتیدهای آدنین دار (مانند ATP) در عملکرد پمپ سدیم - پتاسیم (انتقال فعال) نقش دارند.

۴) نوکلئوتیدهایی که فقط یک گروه فسفات دارند، دارای دو نوع پیوند اشتراکی بین گروه‌های خود می‌باشند: ۱- پیوند باز آلی به قند، ۲- پیوند قند به فسفات، اما نوکلئوتیدهایی که دو و یا سه گروه فسفات دارند، سه نوع پیوند اشتراکی بین گروه‌های خود دارند، زیرا دارای پیوند فسفات به فسفات نیز می‌باشند.

فیزیک

۵۱ مقدار بار الکتریکی عبوری از هر مقطع این مدار در هر ثانیه برابر است با:

$$I = \frac{q}{\Delta t} \Rightarrow q = I \Delta t = 10 \times 1 = 10 \text{ C}$$

$$q = ne \Rightarrow n = \frac{q}{e} = \frac{10}{1.6 \times 10^{-19}} = 6.25 \times 10^{19}$$

۵۲ ابتدا مساحت کره زمین را بر حسب m^2 محاسبه می‌کنیم:

$$A = 4\pi r^2 = 4 \times 3.14 \times (6.37 \times 10^6)^2 = 1.27 \times 10^{14} \text{ m}^2$$

حال تعداد پروتون‌های رسیده به کل سطح کره زمین در مدت زمان یک دقیقه را به دست می‌آوریم:

$$n = 9 \times 10^4 \times 1.27 \times 10^{14} = 1.14 \times 10^{19}$$

با کمک رابطه $q = ne$ ، بار الکتریکی که در این مدت به زمین منتقل می‌شود را محاسبه می‌کنیم:

$$q = ne = 1.14 \times 10^{19} \times 1.6 \times 10^{-19} = 1.82 \text{ C}$$

با استفاده از رابطه $I = \frac{q}{\Delta t}$ شدت جریان الکتریکی را به دست می‌آوریم:

$$I = \frac{1.82}{60} = 0.03 \text{ A}$$

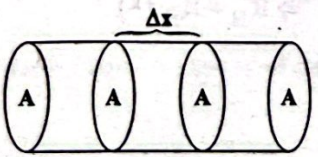
۵۳ در جریان مستقیم، جهت جریان با زمان تغییر نمی‌کند و مقدار جریان، ثابت می‌ماند.

۵۴ از رابطه جریان و بار الکتریکی داریم:

$$I = \frac{\Delta q}{\Delta t} \Rightarrow \frac{I_A}{I_B} = \frac{\Delta q_A}{\Delta q_B} \times \frac{\Delta t_B}{\Delta t_A} \Rightarrow \frac{I_A}{I_B} = \frac{\Delta q_A}{\Delta q_B} \times \frac{2\Delta t_A}{\Delta t_A} \Rightarrow \frac{I_A}{I_B} = 2 \frac{\Delta q_A}{\Delta q_B}$$

$$\Rightarrow \frac{\Delta q_A}{\Delta q_B} = 1$$

۵۵ فرض می‌کنیم در مدت زمان Δt ، جابه‌جایی الکترون‌های آزاد در سیم برابر Δx باشد، بنابراین:

$$A = 2/5 \times 10^{-2} \text{ cm}^2$$

$$\text{حجم: } V = A \times \Delta x = 2/5 \times 10^{-2} \times \Delta x$$

محاسبه می‌کنیم که در این حجم چه تعداد الکترون آزاد وجود دارد:

$$\frac{V n}{\text{حجم}} = \frac{2/5 \times 10^{-2} \times \Delta x \times n}{2/5 \times 10^{-2} \times \Delta x} = 10^{18} \Rightarrow n = 10^{18} \times \Delta x$$

با استفاده از رابطه $q = ne$ بار الکتریکی عبوری را محاسبه می‌کنیم:

$$q = ne = 10^{18} \times \Delta x \times 1.6 \times 10^{-19} = 0.16 \times \Delta x$$

$$\Rightarrow q = 0.16 \times \Delta x$$

۳ گزینه‌ها

۱) درون هسته یاخته یوکاریوتی، مولکول‌های رنا و دنا یافت می‌شود. مولکول‌های دنا، دورشته‌ای و مولکول‌های رنا، تک‌رشته‌ای هستند.

۲) بین نوکلئوتیدهای مولکول دنا دو نوع پیوند مشاهده می‌شود. پیوند هیدروژنی و پیوند فسفو دی‌استر. پیوند فسفو دی‌استر برخلاف پیوند هیدروژنی، توسط آنزیم دنابسپاراز شکسته می‌شود.

۳) همه نوکلئوتیدها قند پنج‌کربنی دارند که نسبت به گلوکز شش‌کربنی یک اتم کربن کم‌تر دارد.

۴) انرژی رایج یاخته ATP می‌باشد. یکی از رئوس حلقه پنج‌ضلعی قند پنج‌کربنه توسط اتم اکسیژن اشغال شده است. پس یکی از اتم‌های کربن قند ریبوز در رئوس پنج‌ضلعی قرار نگرفته است.

۴۸ فقط مورد «ب» به درستی بیان شده است.

بررسی موارد:

الف و ج) در هر دوراهی همانندسازی فقط یک آنزیم هلیکاز وجود دارد که جدا کردن هیستون‌ها نیز توسط این آنزیم انجام نمی‌شود.

ب) نوکلئوتیدهای قرارگرفته در ساختار رشته در حال ساخت، ابتدا باید به صورت تک‌فسفاته درآیند.

۳ گزینه‌ها

۱) در هسته یاخته‌های یوکاریوتی هم کروموزوم‌ها (دناها) و هم رناهای در حال رونویسی از روی آن‌ها وجود دارند. در یک مولکول دنا، قانون چارگاف صدق می‌کند. ولی این قانون برای رنا صادق نیست.

۲) در ماده زمینه‌ای سیتوپلاسم، مولکول دنا وجود ندارد. مولکول رنا تک‌رشته‌ای است، ولی به علت تعداد حلقه‌های متفاوت بازهای آلی، در سراسر طول خود قطر یکسانی ندارد.

۳) بازهای آلی نیتروژن‌دار دوحلقه‌ای، بازهای پورینی (آدنین و گوانین) هستند. هم در ساختار دنا و هم رنا این امکان وجود دارد که هر دو نوع باز آلی آدنین و گوانین یافت شود.

۴) بعضی از مولکول‌های رنا نمی‌توانند بین جفت‌بازهای مکمل خود پیوند هیدروژنی برقرار کنند.

۲

در باکتری‌ها (پروکاریوت‌ها)، ساختارهای غشادار درونی (اندامک) وجود ندارد، بنابراین این جانداران هسته ندارند و ماده وراثتی آن‌ها در تماس با ماده زمینه‌ای میان‌یاخته (سیتوپلاسم) قرار گرفته است.

بررسی گزینه‌ها:

۱) همه باکتری‌ها لزوماً پوشینه ندارند.

۲) باکتری‌ها هیستون ندارند.

۳) اغلب (نه همه) پروکاریوت‌ها فقط یک جایگاه آغاز همانندسازی در دناهای خود دارند.

۴) بعضی (نه همه) از پروکاریوت‌ها علاوه بر دنا اصلی، مولکول‌هایی از دناهای دیگر به نام دیسک (پلازمید) دارند که می‌توانند ویژگی‌های دیگری مانند

۵۹ ۲ ذره از نقطه A تا نقطه B جابه‌جا شده و انرژی پتانسیل الکتریکی آن $150 \mu\text{J}$ کاهش می‌یابد، یعنی:

$$\Delta U_{BA} = U_B - U_A = -150 \mu\text{J}$$

در ادامه ذره از نقطه A تا نقطه C جابه‌جا شده و انرژی پتانسیل الکتریکی آن $250 \mu\text{J}$ افزایش می‌یابد، یعنی:

$$\Delta U_{CA} = U_C - U_A = 250 \mu\text{J}$$

در ادامه $\Delta U_{CA} - \Delta U_{BA}$ را محاسبه می‌کنیم تا رابطه بین B و C را به دست بیاوریم:

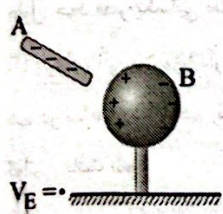
$$\Delta U_{CA} - \Delta U_{BA} = (U_C - U_A) - (U_B - U_A) \\ \Rightarrow 250 - (-150) = U_C - U_A - U_B + U_A \Rightarrow U_C - U_B = 400 \mu\text{J}$$

در ادامه به کمک رابطه $\Delta U = q\Delta V$ ، پتانسیل الکتریکی نقطه C را حساب می‌کنیم:

$$\Delta U_E = U_C - U_B = q(V_C - V_B) \\ \Rightarrow 400 \times 10^{-6} = (-20 \times 10^{-6}) \times (V_C - 20) \Rightarrow V_C - 20 = \frac{400}{-20} \\ \Rightarrow V_C = -20 + 20 = 0$$

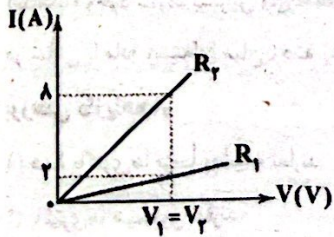
۶۰ ۱ با نزدیک شدن میله و القای الکتریکی انجام شده می‌توان شکل زیر را رسم کرد. اکنون اگر میله A را به وسیله سیم رسانایی به زمین وصل کنیم، الکترون‌ها به سمت زمین حرکت می‌کنند. در نتیجه $V_A < 0$ است. با وصل کره رسانای B به وسیله یک سیم رسانا به زمین نیز، الکترون‌ها از آن به سمت زمین حرکت می‌کنند. در نتیجه $V_B < 0$ است.

اگر میله A را به کره B وصل کنیم، الکترون‌ها از میله A به سمت کره B حرکت می‌کنند، یعنی پتانسیل الکتریکی میله A کم‌تر از کره B است.

۶۱ ۱ برای مقاومت R_1 داریم:

$$R_1 = \frac{V_1}{I_1} \Rightarrow V_1 = R_1 \times I_1 = 20 \times 2 = 40 \text{ V}$$

$$R_T = \frac{V_T}{I_T} \xrightarrow{V_1 = V_T = 40 \text{ V}} R_T = \frac{40}{8} = 5 \Omega$$

بنابراین نسبت خواسته شده برابر است با:

$$\frac{R_T}{R_1} = \frac{5}{20} = \frac{1}{4} = 0.25$$

باکم روابط $q = I\Delta t$ و $v_{av} = \frac{\Delta x}{\Delta t}$ ، سرعت سوق الکترون‌ها را به دست می‌آوریم:

$$q = I\Delta t \Rightarrow 2 \times 10^{-2} \Delta x = 2 \Delta t \\ \Rightarrow \Delta x = \frac{2 \Delta t}{2 \times 10^{-2}} = 200 \Delta t$$

بنابراین:

$$v_{av} = \frac{\Delta x}{\Delta t} = \frac{200 \Delta t}{\Delta t} = 200 \frac{\text{cm}}{\text{s}}$$

۵۶ ۳ کاهش سرعت سوق الکترون‌ها بدین معنی است که نیروی کمتری به الکترون‌ها وارد شده که این، نتیجه کاهش میدان الکتریکی داخلی رسانا و اختلاف پتانسیل الکتریکی دو سر رسانا است.

۵۷ ۱ با استفاده از قانون اهم می‌توان نوشت:

$$I = \frac{V}{R} \Rightarrow \frac{I_T}{I_1} = \frac{V_T}{V_1} \times \frac{R_1}{R_T} \Rightarrow \frac{I_T}{I_1} = \frac{V}{V} \times \frac{R}{2R} \Rightarrow \frac{I_T}{I_1} = \frac{1}{4}$$

حال می‌دانیم جریان از رابطه $I = \frac{ne}{\Delta t}$ قابل محاسبه است. بنابراین:

$$\frac{I_T}{I_1} = \frac{n_T}{n_1} \Rightarrow \frac{1}{4} = \frac{n_T}{4 \times 10^{20}} \Rightarrow n_T = 10^{20}$$

۵۸ ۴ می‌دانیم مقاومتی اهمی است که در ولتاژهای مختلف، مقاومتش ثابت است.

حال مقاومت هر کدام را در ولتاژهای مختلف به دست می‌آوریم:

$$\text{مقاومت A: } \begin{cases} R_A = \frac{V_A}{I_A} = \frac{12}{2/4} = 24 \Omega \\ R'_A = \frac{V'_A}{I'_A} = \frac{18}{3/6} = 36 \Omega \end{cases} \Rightarrow R_A = R'_A (\checkmark)$$

$$\text{مقاومت B: } \begin{cases} R_B = \frac{V_B}{I_B} = \frac{4}{22} = \frac{2}{11} \Omega \\ R'_B = \frac{V'_B}{I'_B} = \frac{2}{10} = \frac{1}{5} \Omega \end{cases} \Rightarrow R_B \neq R'_B (*)$$

$$\text{مقاومت C: } \begin{cases} R_C = \frac{V_C}{I_C} = \frac{24}{11} \Omega \\ R'_C = \frac{V'_C}{I'_C} = \frac{22}{6} = \frac{11}{3} \Omega \end{cases} \Rightarrow R_C \neq R'_C (*)$$

$$\text{مقاومت D: } \begin{cases} R_D = \frac{V_D}{I_D} = \frac{2}{4} = \frac{1}{2} \Omega \\ R'_D = \frac{V'_D}{I'_D} = \frac{8}{16} = \frac{1}{2} \Omega \end{cases} \Rightarrow R_D = R'_D (\checkmark)$$

بنابراین مقاومت‌های A و D، مقاومت‌های اهمی هستند.

۶۶ ۲ وقتی مایعی به سرعت سرد شود، معمولاً جامد بی‌شکل به

وجود می‌آید که شیشه مثالی از این نوع جامد است.

۶۷ ۲ پدیدهٔ پخش در گازها سریع‌تر از مایعات رخ می‌دهد.

۶۸ ۲ علت سه پدیده‌های ذکرشده در گزینه‌های (۱)، (۳) و (۴)

نیروی کشش سطحی است، اما قطره‌ای شدن جیوه روی سطح شیشه به دلیل غلبهٔ نیروی هم‌چسبی بین مولکول‌های جیوه بر نیروی دگرچسبی بین مولکول‌های جیوه و شیشه است.

۶۹ ۱ سطح جیوه در لولهٔ مویین به صورت برآمده (کوژ) و سطح

آب در لولهٔ مویین به صورت فرورفته (کاو) است.

۷۰ ۱ از رابطهٔ فشار مایع $P = \rho gh$ می‌بینیم که فشار مایع به

چگالی مایع، عمق مایع و هم‌چنین به شتاب جاذبهٔ زمین وابسته است، اما به مساحت کف ظرف بستگی ندارد.

۷۱ ۳ برای محاسبهٔ فشار مایع از رابطهٔ $P = \rho gh$ استفاده می‌کنیم.

در این صورت می‌توان نوشت:

$$P = (3/4 \times 10^3) \times (10) \times (0/2) = 6/8 \times 10^4 = 6800 \text{ Pa}$$

۷۲ ۴ رابطهٔ فشار کل را برای هر یک از نقاط موردنظر می‌نویسیم:

$$\begin{cases} P_1 = P_0 + \rho gh_1 \\ P_2 = P_0 + \rho gh_2 \end{cases} \Rightarrow P_2 - P_1 = (P_0 + \rho gh_2) - (P_0 + \rho gh_1)$$

$$\Rightarrow \Delta P = \rho g \Delta h$$

با توجه به رابطهٔ محاسبهٔ اختلاف فشار بین دو نقطه می‌توان نوشت:

$$\Delta P = \rho g \Delta h \Rightarrow (1/54 - 1/02) \times 10^5 = \rho \times 10 \times 5$$

$$\Rightarrow 154000 - 102000 = 50\rho \Rightarrow 52000 = 50\rho \Rightarrow \rho = 1040 \frac{\text{kg}}{\text{m}^3}$$

۷۳ ۴ چون حجم قطعهٔ فلزی و در نتیجه حجم آب جابه‌جاشده در

عمق‌های مختلف، ثابت است، بنابراین اندازهٔ نیروی شناوری در حرکت قطعهٔ فلزی رو به پایین، تغییر نمی‌کند و ثابت می‌ماند.

۷۴ ۱ حرکت کشتی فولادی روی آب مربوط به نیروی شناوری

است نه اصل برنولی.

۷۵ ۲ با استفاده از معادلهٔ پیوستگی داریم:

$$A_A v_A = A_B v_B \xrightarrow{A_A > A_B} v_A < v_B$$

از طرف دیگر طبق اصل برنولی، هرچه تندتری شاره (آب) بیشتر باشد، فشار آن کم‌تر است، پس:

$$v_A < v_B \Rightarrow P_A > P_B$$

در نتیجه تندتری آب در لولهٔ A کم‌تر از تندتری آب در لولهٔ B و فشار آب در لولهٔ A بیشتر از فشار آب در لولهٔ B است.

۶۲ ۱ جریان الکتریکی عبوری از مدار مورد نظر به صورت زیر به

دست می‌آید:

$$I = \frac{V}{R} = \frac{12}{1200} = 0/01 \text{ A} = 10 \text{ mA}$$

و مدت‌زمانی که باتری می‌تواند جریان 0/01 A را تأمین کند، برابر است با:

$$I = \frac{\Delta q}{\Delta t} \Rightarrow 10 = \frac{200}{\Delta t} \Rightarrow \Delta t = 20 \text{ h}$$

۶۳ ۲ بار از طریق سیم‌های رسانا جریان یافته و این شارش تا

لحظه‌ای ادامه پیدا می‌کند که اختلاف پتانسیل الکتریکی میان دو صفحهٔ خازن با اختلاف پتانسیل الکتریکی میان دو پایانهٔ باتری، یکسان شود. با باردار شدن خازن، صفحه‌ها دارای بارهایی با بزرگی یکسان ($|Q_A| = |Q_B|$) ولی با علامت‌های مخالف خواهند شد.

از طرفی اگر به جهت خطوط میدان توجه کنید، متوجه دو نکته می‌شوید: (۱) خطوط همگی در یک جهت هستند، پس میدان الکتریکی بین دو صفحهٔ تخت، یکنواخت است.

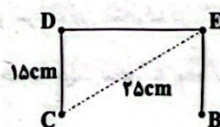
(۲) خطوط میدان الکتریکی همیشه از بار مثبت ($Q_B > 0$) خارج و به بار منفی ($Q_A < 0$) وارد می‌شوند.

۶۴ ۱ با توجه به رابطهٔ انرژی ذخیره‌شده در خازن داریم:

$$\begin{aligned} U &= \frac{Q^2}{2C} \Rightarrow \Delta U = \frac{Q_2^2}{2C} - \frac{Q_1^2}{2C} \Rightarrow -20 = \frac{(Q_1 - 4)^2}{2 \times 10} - \frac{Q_1^2}{2 \times 10} \\ \Rightarrow -20 \times 20 &= (Q_1 - 4)^2 - Q_1^2 \Rightarrow -400 = Q_1^2 + 16 - 8Q_1 - Q_1^2 \\ \Rightarrow -8Q_1 &= -416 \Rightarrow Q_1 = 52 \mu\text{C} \end{aligned}$$

با توجه به رابطهٔ ظرفیت خازن داریم: $C = \frac{Q}{V} \Rightarrow V = \frac{Q_1}{C} = \frac{52}{10} = 5/2 \text{ V}$

۶۵ ۲ طول مسیر AB برابر است با:

$$CD = 17 - 2 = 15 \text{ cm}$$

$$CB = DE \Rightarrow CE = \sqrt{CD^2 + DE^2} \Rightarrow 25 = \sqrt{15^2 + DE^2} \Rightarrow DE = 20 \text{ cm}$$

مسیرهای AC، CD و EB عمود بر خطوط میدان الکتریکی هستند، پس داریم:

$$\begin{cases} \theta = 90^\circ \Rightarrow \cos 90^\circ = 0 \\ \Delta U_E = -E|q|d \cos \theta \end{cases} \Rightarrow \Delta U_{EAC} = \Delta U_{ECD} = \Delta U_{EEB} = 0$$

تنها مسیر باقیمانده DE (هم راستای خطوط میدان الکتریکی $\vec{E}$) می‌باشد، پس داریم:

$$\Delta U_{ECB} = -E|q|d \cos \theta \xrightarrow{\theta = 180^\circ} \Delta U_{ECB} = -(2 \times 10^4) \times (4 \times 10^{-6}) \times (0/2) \times (-1) = 16 \text{ J}$$

$$\Rightarrow \Delta U_{ECB} = 16 \times 10^3 \text{ mJ} \Rightarrow \Delta U_{CB} = 1/6 \times 10^4 \text{ mJ}$$

علامت مثبت نشان‌دهندهٔ افزایش انرژی پتانسیل الکتریکی بار است.

۸۱) ۴) سرعت متوسط از رابطه $\bar{v}_{av} = \frac{\Delta \bar{x}}{\Delta t}$ به دست می‌آید. بازه

زمانی مورد نظر ۳ ثانیه دوم حرکت است، یعنی از لحظه $t_1 = 2s$ تا لحظه $t_2 = 6s$. پس کفایت مکان جسم در لحظات t_1 و t_2 را با استفاده از معادله مکان - زمان به دست آوریم، بنابراین:

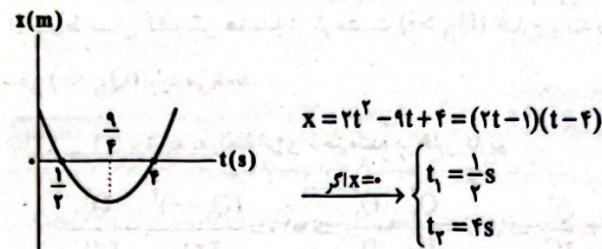
$$x = 4t^2 - 12t + 8 = 4(t-2)(t-1) \Rightarrow \begin{cases} t_1 = 2s \Rightarrow x_1 = 8m \\ t_2 = 6s \Rightarrow x_2 = 80m \end{cases}$$

بنابراین سرعت متوسط متحرک در این بازه زمانی برابر است با:

$$\bar{v}_{av} = \frac{\Delta \bar{x}}{\Delta t} = \frac{\bar{x}_2 - \bar{x}_1}{t_2 - t_1} = \frac{80 - 8}{6 - 2} = \frac{72}{4} = 18 \frac{m}{s}$$

۸۲) ۲) هنگامی که بردار مکان متحرک در خلاف جهت محور X است.

علامت X منفی است از طرفی می‌دانیم که شیب خط مماس بر نمودار مکان - زمان همان سرعت جسم است. زمانی که شیب خط مماس بر نمودار، منفی باشد یعنی سرعت متحرک در خلاف جهت محور X است. پس بهتر است نمودار $x = 2t^2 - 9t + 4$ را رسم کنیم. این معادله را می‌توان به صورت زیر ساده کرد:

همان‌طور که از شکل بالا مشخص است، در بازه زمانی $\frac{1}{2}s \leq t \leq 4s$ متحرک در Xهای منفی قرار دارد، ولی به دنبال بازه زمانی هستیم که سرعت متحرک نیز منفی باشد. سرعت متحرک در بازه زمانی $0 \leq t \leq \frac{1}{2}s$ در خلاف جهت محور Xها است (شیب خط مماس بر نمودار، منفی است)، بنابراین بردار مکان و سرعت این متحرک در ۳ ثانیه اول حرکت در بازه زمانی $\frac{1}{2}s \leq t \leq 4s$ در خلاف جهت محور X بوده است، بنابراین:

$$\frac{1}{2} - \frac{1}{2} = \frac{1}{2}s$$

۸۳) ۳) در نمودار مکان - زمان، شیب

خط واصل بین دو لحظه برابر با سرعت متوسط متحرک در آن بازه زمانی است. همان‌طور که از شکل پیداست، شیب خط واصل در بازه زمانی $t_1 \leq t \leq t_2$ بیشتر است، بنابراین اندازه سرعت متوسط متحرک در این بازه زمانی بیشتر است.

توجه داشته باشید تندی متحرک همواره مثبت است، اما برای علامت سرعت باید علامت شیب خط مماس را در نظر بگیریم.

در لحظه t_1 شیب خط مماس بر منحنی، منفی است، یعنی سرعت متحرک، منفی است. در لحظه t_2 شیب خط مماس بر منحنی، صفر است، بنابراین سرعت متحرک صفر است. در لحظه t_3 شیب خط مماس بر منحنی، مثبت است، بنابراین سرعت متحرک مثبت است.

۷۶) ۲) با توجه به معادله پیوستگی می‌توان نوشت:

$$\begin{cases} A_A v_A = A_B v_B \\ A \propto D^2 \Rightarrow (rD_B)^2 v_A = D_B^2 v_B \\ D_A = rD_B \end{cases}$$

$$\Rightarrow 9v_A = v_B \Rightarrow \frac{v_A}{v_B} = \frac{1}{9}$$

۷۷) ۲) عبارت‌های «ب» و «ج» درست هستند.

بررسی عبارت‌های نادرست.

الف) چرا که پلاسمایی که حالت چهارم ماده است، هیچ ارتباطی به پلاسمای خون ندارد.

د) بیشتر فضای بین ستاره‌ای از پلاسمای تشکیل شده است.

۷۸) ۳) بررسی گزینه‌ها:

۱ و ۲) سوراخ‌های ریز درون بتن، نقش لوله موئین را دارند و نفوذ آب درون این سوراخ‌ها از طریق موئینگی می‌باشد. افزایش دما سبب کاهش نیروی هم‌چسبی و دگرچسبی می‌شود، در نتیجه موئینگی کم‌تری رخ خواهد داد. (X)

۳) از طرفی هر چه قطر لوله موئین کم‌تر باشد ارتفاع آب درون لوله موئین بیشتر خواهد بود، یعنی نفوذ آب بیشتری رخ خواهد داد. (✓)

۴) فشار هوا نیز تأثیری بر موئینگی ندارد، زیرا نیروهای بین‌مولکولی (دگرچسبی) سبب ایجاد موئینگی می‌شوند و فشار هوا بر نیروهای بین‌مولکولی تأثیری ندارد. (X)

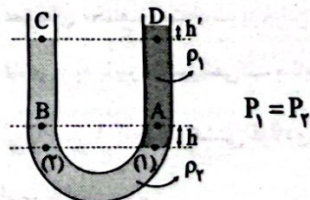
۷۹) ۱) با فرو بردن انگشت در داخل ظرفه از طرف مایع به انگشت نیرویی

به سمت بالا وارد می‌شود. مطلق قانون سوم نیوتون، عکس‌العمل این نیرو به خود آب به سمت پایین وارد می‌شود و از طریق مولکول‌های آب این نیرو به کف ظرف منتقل می‌شود، بنابراین عددی که ترازو نشان می‌دهد افزایش می‌یابد.

۸۰) ۳) با توجه به شکل داده‌شده در سؤال، مایعی که در کف ظرف

U شکل قرار می‌گیرد، چگالی بیشتری دارد، بنابراین: $P_2 > P_1$

هم‌چنین مطلق شکل زیر، نقاط (۱) و (۲) هم‌تراز بوده و دارای فشارهای برابر هستند.

وقتی از نقطه (۱) به سمت بالا حرکت می‌کنیم و به نقطه A می‌رسیم، فشار به اندازه $\rho_1 gh$ کاهش می‌یابد و وقتی از نقطه (۲) به سمت بالا حرکت می‌کنیم و به نقطه B می‌رسیم، فشار به اندازه $\rho_2 gh$ کاهش می‌یابد، بنابراین:

$$\begin{cases} P_A = P_1 - \rho_1 gh \\ P_B = P_2 - \rho_2 gh \end{cases} \xrightarrow{P_1 = P_2, P_2 > P_1} P_B < P_A$$

از طرفی برای نقاط C و D داریم:

$$\begin{cases} P_D = P_1 + \rho_1 gh' \\ P_C = P_2 \end{cases} \Rightarrow P_D > P_C$$

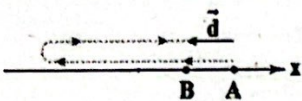
۱ ۸۸ تنها عبارت «ب» درست است.

بررسی عبارت‌ها،

الف) اگر در مسیر مستقیم، جهت حرکت جسم تغییر نکند، مسافت و جابه‌جایی جسم با هم برابر هستند. در این صورت تندی متوسط و سرعت متوسط نیز با هم برابر هستند. در عبارت داده‌شده، تغییر جهت حرکت جسم بررسی نشده است.

ب) اگر جسم حرکت کند، همواره تندی متوسط جسم مخالف صفر است. در صورتی که جسم ساکن باشد، تندی متوسط آن برابر صفر است.

ج) سرعت متوسط جسم با جابه‌جایی آن هم‌جهت است. یعنی جسم در خلاف جهت محور X جابه‌جا شده است. اما نمی‌توان مشخص کرد که آیا جسم همواره در جهت منفی محور X حرکت می‌کند یا خیر. به شکل زیر دقت کنید:

۳ ۸۹ با توجه به رابطه شتاب متوسط می‌توان نوشت:

$$\bar{a}_{av} = \frac{\Delta \bar{v}}{\Delta t} \Rightarrow 2\bar{i} - 2\bar{j} = \frac{\Delta \bar{v}}{0.75} \Rightarrow \Delta \bar{v} = 0.5\bar{i} - 0.5\bar{j} \left(\frac{m}{s}\right)$$

$$\Rightarrow \bar{v}_2 - \bar{v}_1 = 0.5\bar{i} - 0.5\bar{j}$$

$$\Rightarrow \bar{v}_2 = (0.5\bar{i} - 0.5\bar{j}) + (2/5\bar{i} - 3/5\bar{j})$$

$$\Rightarrow \bar{v}_2 = 4\bar{i} - 4\bar{j} \Rightarrow v_2 = \sqrt{(4)^2 + (-4)^2} = 4\sqrt{2} \frac{m}{s}$$

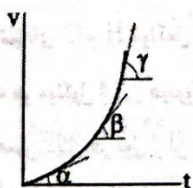
۳ ۹۰ بررسی گزینه‌ها،

۱) شتاب متوسط یعنی شیب خط واصل بین دو نقطه روی نمودار سرعت - زمان که با توجه به نمودار، برای دو جسم این کمیت یکسان است. (✓)

۲) از ابتدای حرکت ($t=0$) تا لحظه t ، علامت سرعت جسم‌ها مثبت است، یعنی دو جسم در جهت محور X حرکت می‌کنند. (✓)

۳) تندی حرکت جسم B از لحظه شروع حرکت ($t=0$) تا لحظه t در حال افزایش است. یعنی حرکت آن به صورت تندشونده انجام می‌شود. (✗)

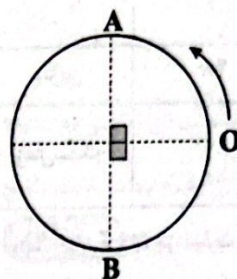
۴) شیب خط مماس بر نمودار سرعت - زمان با شتاب لحظه‌ای برابر است. برای متحرک B، این شیب تا لحظه t در حال افزایش است. یعنی شتاب حرکت جسم B از لحظه $t=0$ تا لحظه t در حال افزایش است. (✓)

۳ ۸۴ با توجه به این که مکان جسم در لحظات $t=5s$ و $t=7s$ با هم برابر است، در وسط این بازه زمانی، جهت حرکت تغییر کرده است. به عبارتی:

$$t_{تغییرجهت} = \frac{5+7}{2} = 6s$$

شرط برابر بودن تندی و سرعت متوسط، عدم تغییر جهت حرکت جسم در بازه زمانی موردنظر است که تنها در گزینه (۳) این اتفاق افتاده است.

۳ ۸۵ جابه‌جایی متحرک از رابطه

زیر محاسبه می‌شود:

$$d = 2r \sin \frac{\alpha}{2}$$

با جای‌گذاری مقدار جابه‌جایی در رابطه بالا زاویه چرخش متحرک به دست می‌آید:

$$2 \cdot \sqrt{2} = 2 \times 2 \cdot \sin \frac{\alpha}{2} \Rightarrow \sin \frac{\alpha}{2} = \frac{\sqrt{2}}{2} \Rightarrow \alpha = 90^\circ$$

بنابراین جسم از نقطه O به یکی از نقاط A و B می‌تواند رفته باشد.

اگر جسم به نقطه A رفته باشد، مسافت طی شده توسط رابطه زیر محاسبه می‌شود. در رابطه زیر، n تعداد دور کامل است:

$$l = n \times 2\pi r + \frac{2\pi r}{4} = 40n\pi + 10\pi \Rightarrow 50\pi, 90\pi, 130\pi$$

اگر جسم به نقطه B رفته باشد، مسافت طی شده توسط رابطه زیر محاسبه می‌شود:

$$l = n \times 2\pi r + \frac{3 \times 2\pi r}{4} = 40n\pi + 30\pi \Rightarrow 70\pi, 110\pi, 150\pi$$

پس فقط گزینه (۳) می‌تواند مسافت طی شده باشد.

۲ ۸۶ ابتدا با استفاده از رابطه زیر، سرعت متوسط متحرک در بازه

زمانی $t_1=1s$ تا $t_2=2s$ را به دست می‌آوریم:

$$v_{av} = \frac{\Delta x}{\Delta t} = \frac{15-10}{2-1} = 5 \frac{m}{s}$$

سرعت لحظه‌ای متحرک در لحظه $t=2s$ برابر با شیب خط مماس بر نمودار در این نقطه است، بنابراین:

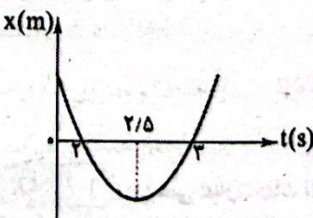
$$v_{(t=2s)} = \text{شیب} = \frac{\text{تغییرات عمودی}}{\text{تغییرات افقی}} = \frac{15-10}{2-0} = 2.5 \frac{m}{s}$$

$$|v_{av} - v_{(t=2s)}| = |5 - 2.5| = 2.5 \frac{m}{s}$$

بنابراین:

۴ ۸۷ ابتدا نمودار مکان بر حسب زمان این متحرک را رسم می‌کنیم:

$$x = t^2 - 5t + 6 = 0 \Rightarrow (t-2)(t-3) = 0 \Rightarrow \begin{cases} t=2s \\ t=3s \end{cases}$$

در لحظه $t=2/5s$ تندی حرکت متحرک صفر شده و در لحظه $t=3s$ شیب خط مماس بر نمودار مثبت است.

۹۴ با فرض اینکه بنزین و زغال سنگ انرژی یکسانی تولید کنند بنزین، کربن دی‌اکسید کم‌تری وارد هوا کرده می‌کند:

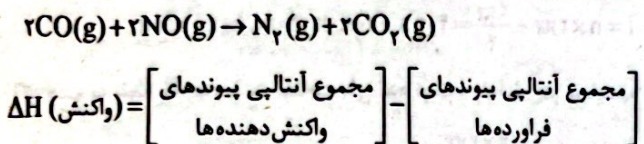
مقدار کربن دی‌اکسید به ازای هر کیلوژول انرژی تولید شده (g)	فرآورده‌های سوختن	گرمای آزاد شده (kJ/g)	نام سوخت
۰/۰۶۵	CO ₂ , CO, H ₂ O	۴۸	بنزین
۰/۱۰۴	SO ₂ , CO ₂ , NO ₂ , CO, H ₂ O	۳۰	زغال سنگ

۹۵ به جز عبارت آخر، سایر عبارات درست هستند.

فرمول مولکولی هگزان و ۱- هگزن به ترتیب C₆H₁₄ و C₆H₁₂ است.

- بر روی ۱- هگزن سیر نشده برخلاف هگزان سیر شده، برم اثر می‌کند دو ترکیب ۲- هگزن و ۳- هگزن همانند ۱- هگزن، راست‌زنجیر هستند.
- ۱- هگزن در مجاورت گاز هیدروژن و کاتالیزگر نیکل به هگزان تبدیل می‌شود.

۹۶ معادله واکنش موردنظر به صورت زیر است:

$$\Delta H(\text{واکنش}) = [2\Delta H(C \equiv O) + 2\Delta H(N = O)]$$

$$-[\Delta H(N \equiv N) + 4\Delta H(C = O)]$$

$$= [2(1070) + 2(607)] - [945 + 4(800)] = -791 \text{ kJ}$$

$$? \text{ kJ} = 2/8L N_2 \times \frac{1 \text{ mol } N_2}{22/4L N_2} \times \frac{791 \text{ kJ}}{1 \text{ mol } N_2} = 99 \text{ kJ}$$

۹۷ گرافیت از الماس پایدارتر بوده و مقدار عددی ΔH سوختن آن، کم‌تر از سوختن الماس است.

$$\Delta H(\text{سوختن گرافیت}) = -393/5 \text{ kJ}$$

$$\Delta H(\text{سوختن الماس}) = -393/5 - 1/9 = -395/4 \text{ kJ}$$

برای پیدا کردن a به صورت زیر عمل می‌کنیم:

$$\begin{bmatrix} \text{گرم گرافیت} & \text{kJ} \\ 12 & 393/5 \\ a & 1000 \end{bmatrix} \Rightarrow a = 30/50 \text{ g}$$

برای پیدا کردن b نیز خواهیم داشت:

$$\begin{bmatrix} \text{گرم الماس} & \text{kJ} \\ 12 & 395/4 \\ b & 1000 \end{bmatrix} \Rightarrow b = 30/35 \text{ g}$$

۹۸ بررسی عبارت‌های نادرست:

(ب) داد و ستد انرژی در واکنش‌ها اغلب به شکل گرما ظاهر می‌شود.

(ت) برای یک واکنش به جای تغییر آنتالپی واکنش، واژه آنتالپی واکنش به کار می‌رود.

۹۱ $Q = mc\Delta\theta$ روغن زیتون

$$19700 \text{ J} = 200 \text{ g} \times c_{\text{Oil}} \times (75 - 25)^\circ \text{C} \Rightarrow c_{\text{Oil}} = 1/97$$

اب: $Q = mc\Delta\theta$

$$41800 \text{ J} = 200 \times c_{\text{H}_2\text{O}} \times (75 - 25)^\circ \text{C} \Rightarrow c_{\text{H}_2\text{O}} = 4/18$$

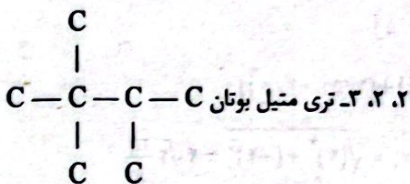
$$\frac{c_{\text{Oil}}}{c_{\text{H}_2\text{O}}} = \frac{1/97}{4/18} = 0/47$$

$$Q = mc\Delta\theta \Rightarrow Q = (100 \text{ mL} \times 0/8 \frac{\text{g}}{\text{mL}}) \times 1/97 \frac{\text{J}}{\text{g} \cdot ^\circ \text{C}}$$

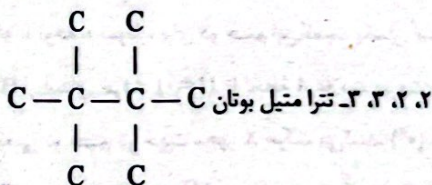
$$\times (60 - 30)^\circ \text{C} = 4728 \text{ J}$$

$$? \text{ cal} = 4728 \text{ J} \times \frac{1 \text{ cal}}{4/18 \text{ J}} = 113 \text{ cal}$$

۹۲ • برای آلکانی با ۷ اتم کربن، مجموع شماره شاخه‌های فرعی نمی‌تواند بیشتر از ۷ باشد:

• برای آلکانی با ۸ اتم کربن و چهار شاخه فرعی، مجموع شماره شاخه‌های فرعی برابر با ۱۰ است:

۹۳ • هر چهار عبارت پیشنهاد شده درست هستند.

بررسی عبارت‌ها:

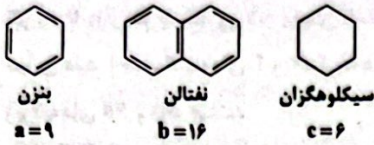
• فرمول مولکولی هیدروکربنی که ساختار آن داده شده به صورت C₁₃H₁₆ بوده و تفاوت شمار اتم‌های C و H مولکول آن برابر با ۳ است. تفاوت شمار اتم‌های C و H مولکول سیکلو هگزان (C₆H₁₂) برابر با ۶ است.

• هر مولکول از این هیدروکربن شامل ۳ پیوند دوگانه و یک پیوند سه‌گانه است. به همین دلیل هر مول از آن در واکنش با ۳ مول گاز هیدروژن برای پیوندهای دوگانه و ۲ مول گاز هیدروژن برای پیوند سه‌گانه، به یک هیدروکربن سیر شده تبدیل می‌شود.

• فرمول آلکانی با نام ۳- اتیل، ۲، ۲- دی متیل اوکتان که ۱۲ اتم کربن دارد به صورت C₁₄H₃₀ بوده و شمار اتم‌های H آن، دو برابر شمار اتم‌های کربن مولکول C₁₃H₁₆ است.

• مولکول داده شده دارای ۴ گروه CH₃ است. شمار گروه‌های CH₃ هر آلکان شاخه‌دار برابر با «شمار شاخه‌ها + ۲» است.

۱۰۵ ۳

$$9b = 4c^2 \Rightarrow \frac{9(16)}{144} = \frac{4(6)^2}{144}$$

۱۰۶ ۳ عبارت‌های دوم و چهارم درست هستند.

بررسی عبارت‌های نادرست:

• مدل اتمی بور فقط طیف نشری خطی نخستین عنصر جدول (H) را می‌تواند توجیه کند.

• انرژی لایه‌های الکترونی هر اتم به عدد اتمی آن وابسته است.

۱۰۷ ۲ عبارت‌های دوم و سوم درست هستند.

بررسی عبارت‌های نادرست:

• از نظر شمار الکترون‌ها، یک اتم برانگیخته با همان اتم در حالت پایه تفاوتی با هم ندارند.

• منظور از اتم برانگیخته، همان الکترون‌های اتم در حالت پایه‌اند که اکنون به لایه‌های بالاتر (دورتر از هسته) رفته‌اند.

الکترون‌های یک اتم در حالت پایه می‌توانند $n > 1$ نیز اختیار کنند.

۱۰۸ ۳ می‌دانیم انتقال‌هایی که به لایه دوم انجام می‌شود نور مرئی ایجاد می‌کند که حداکثر طول موج آن‌ها ۷۰۰ نانومتر است. برای تشکیل پرتوهایی با طول موج بیشتر از ۷۰۰ نانومتر، فقط انتقال‌های بالاتر از لایه دوم را در نظر می‌گیریم:

$$n=4 \rightarrow n=3$$

$$n=5 \rightarrow n=3$$

$$n=6 \rightarrow n=3$$

$$n=5 \rightarrow n=4$$

$$n=6 \rightarrow n=4$$

$$n=6 \rightarrow n=5$$

۱۰۹ ۳ مطابق داده‌های سؤال آرایش الکترونی اتم عنصر مورد نظر به

یکی از دو شکل $3d^5 4s^2$ و $3d^5 4s^1$ است.

بررسی عبارت‌ها:

• در هر دو حالت آرایش الکترونی اتم عنصر مورد نظر به ۴s ختم می‌شود.

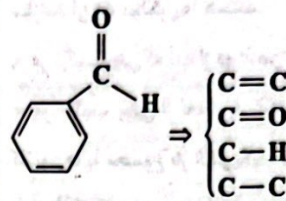
• فقط در حالت اول ($3d^5 4s^1$) آرایش الکترونی اتم عنصر مورد نظر از قاعده آفبا پیروی نمی‌کند.

• در هر دو حالت آرایش الکترونی اتم عنصر مورد نظر شامل ۷ زیرلایه اشغال شده از الکترون است: $1s / 2s \ 2p / 3s \ 3p \ 3d / 4s$

• در حالت اول اتم عنصر مورد نظر دارای ۶ و در حالت دوم دارای ۷ الکترون ظرفیتی است. شمار الکترون‌های ظرفیتی اتم $51Sb$ برابر ۵ است.

۹۹ ۱ با توجه به ساختار آلدهید موجود در بادام (بنزآلدهید) که

شامل ۴ نوع پیوند است، برای همه پیوندهای موجود در ساختار آن، به کار بردن واژه «میانگین آنتالپی پیوند» مناسب‌تر از آنتالپی پیوند است.

۱۰۰ ۴ در واکنش‌های گرماده، هر چه سطح انرژی واکنش‌دهنده‌ها

بالاتر و سطح انرژی فرآورده‌ها پایین‌تر باشد، گرمای آزاد شده بیشتر است. واضح است که هر چه سطح انرژی فرآورده‌ها و واکنش‌دهنده‌ها در واکنش‌های گرماده

به هم نزدیک‌تر باشد، مقدار گرمای آزاد شده کم‌تر است.

• سطح انرژی $H_2O(l)$ پایین‌تر از سطح انرژی $H_2O(g)$ است.

• سطح انرژی اتم‌های جدا از هم $H(g)$ بالاتر از سطح انرژی $H_2(g)$ است.

۱۰۱ ۲ بررسی عبارت‌های نادرست:

(ب) مقدار نمک و اسید در نفت خام کم بوده و در نواحی گوناگون متغیر است.

(ت) بیش از ۹۰ درصد نفت خام صرف سوزاندن و تأمین انرژی می‌شود.

۱۰۲ ۴ • جرم هپتان (C_7H_{16}) و ۳-اتیل اوکتان ($C_{10}H_{22}$) در

مخلوط (برحسب گرم) را به ترتیب با a و b نشان می‌دهیم:

$$a + b = 91$$

• از سوختن کامل هر مول هپتان و هر مول ۳-اتیل اوکتان به ترتیب ۸ و ۱۱ مول H_2O تولید می‌شود.

$$\left(\left[\frac{a}{100} \times 8 \right] + \left[\frac{b}{142} \times 11 \right] \right) \times 18 = 127/8$$

جرم مولی ۳-اتیل اوکتان   جرم مولی هپتان

$$\Rightarrow \frac{2a}{25} + \frac{11b}{142} = 7/1 \Rightarrow \frac{284a + 275b}{3550} = 7/1$$

$$\Rightarrow 284a + 275b = 25205 \Rightarrow 284a + 275(91-a) = 25205$$

$$\Rightarrow 9a = 25205 - 25025 \Rightarrow 9a = 180 \Rightarrow a = 20g \ C_7H_{16}$$

$$\%C_7H_{16} = \frac{20g}{91g} \times 100 = 22\%$$

۱۰۳ ۱ آلکان‌ها به دلیل ناقصی بودن در آب نامحلول‌اند. این ویژگی

سبب می‌شود تا بتوان از آن‌ها برای حفاظت از فلزها استفاده کرد. به طوری که قراردادن فلزها در آلکان‌های مایع یا اندود کردن سطح فلزها و وسایل فلزی با

آن‌ها، مانع از رسیدن آب به سطح فلز می‌شود و از خوردگی فلز جلوگیری می‌کند.

۱۰۴ ۱ فرمول مولکولی هیدروکربن داده‌شده به صورت C_7H_{14} بوده

و تفاوت شمار اتم‌های هیدروژن و کربن مولکول آن برابر با ۴ است.

۱۱۷) هر چهار عبارت پیشنهاد شده نادرست هستند.

بررسی عبارت‌ها،

• بسیاری از ترکیب‌های شیمیایی در ساختار خود هیچ یونی ندارند و ذره‌های سازنده آن‌ها، مولکول‌ها هستند.

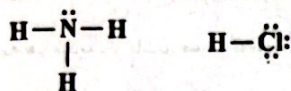
• هر ترکیب یونی که تنها از دو عنصر ساخته شده، ترکیب یونی دوتایی نامیده می‌شود.

• هر ترکیب یونی از لحاظ بار الکتریکی خنثی است، زیرا مجموع بار الکتریکی کاتیون‌ها با مجموع بار الکتریکی آنیون‌ها برابر است.

• در NaCl، یون سدیم به آرایش Ne و یون کلرید به آرایش Ar رسیده است.

۱۱۸) هر مولکول آمونیاک (NH₃) دارای ۳ جفت الکترون پیوندی

و یک جفت الکترون ناپیوندی و هر مولکول هیدروژن کلرید (HCl) دارای یک جفت الکترون پیوندی و ۳ جفت الکترون ناپیوندی است.

۱۱۹) به جز عبارت دوم سایر عبارت‌ها درست هستند.

عنصرهای A و X به ترتیب ^{۱۲}Mg و ^{۱۷}Cl هستند که در گروه‌های ۲ و ۱۷ جدول جای دارند.

در تمامی ترکیب‌های یونی که خنثی هستند، مجموع بار الکتریکی کاتیون‌ها برابر با مجموع بار الکتریکی آنیون‌ها است.

۱۲۰) بررسی گزینه‌ها،

۱) ^۳Zr: [Kr]4d^۲ 5s^۲ 5p^۲ ⇒ زیرلایه ۳

۲) ^۲Y: [Rn]5f^{۱۴} 6s^۲ ⇒ زیرلایه ۲

۳) ^۴Pb: [Xe]4f^{۱۴} 5d^{۱۰} 6s^۲ 6p^۲ ⇒ زیرلایه ۴

۴) ^۲Ba: [Xe]6s^۲ ⇒ زیرلایه ۲

۱۲۱) عبارت‌های اول و چهارم نادرست هستند.

بررسی عبارت‌های نادرست،

• ذره‌های سازنده کلوتیدها، توده‌های مولکولی با اندازه‌های متفاوت هستند.

• کلوتیدها همانند سوسپانسیون، نور را پخش می‌کنند.

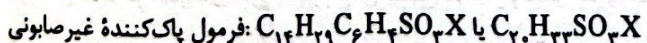
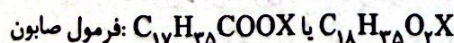
۱۲۲) عبارت‌های دوم و چهارم درست هستند.

بررسی عبارت‌های نادرست،

• اتیلن گلیکول به صورت مولکولی در آب حل شده و از انحلال آن در آب یون تولید نمی‌شود.

• اتانول همانند اتیلن گلیکول به صورت نامحدود در آب حل می‌شود.

۱۲۳) مطابق داده‌های سؤال می‌توان نوشت:

پاک‌کننده غیرصابونی دو اتم کربن، یک اتم گوگرد و یک اتم اکسیژن بیشتر

داشته و از طرفی اتم‌های هیدروژن آن، دو واحد کم‌تر است:

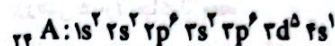
$$C_pSO-H_p = 2(12) + 32 + 16 - 2(1) = 70$$

۱۱۰) انرژی زیرلایه‌ها به n و n+1 وابسته است. به طوری که

اگر n+1 برای دو یا چند زیرلایه یکسان باشد، زیرلایه n کوچک‌تر، انرژی کم‌تری دارد (حذف گزینه‌های ۲ و ۴) گزینه‌های ۱ و ۳ به ترتیب مربوط به زیرلایه‌های ۶s و ۵p هستند.

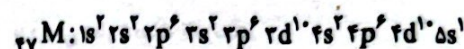
۱۱۱) ۱

$${}^{52}\text{A}^{3+} \begin{cases} p+n=52 \\ p-e=3 \Rightarrow n=28, p=24, e=21 \\ n-e=7 \end{cases}$$

۷: شمار الکترون‌های با l=0 (زیر لایه s)

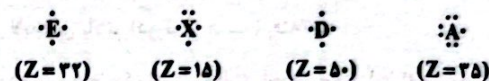
$${}^{108}\text{M}^+ \begin{cases} p+n=108 \\ p-e=1 \Rightarrow n=61, p=47, e=46 \\ n-e=15 \end{cases}$$

۱۸: شمار الکترون‌های با n=4

$$18-7=11$$

۱۱۲) آرایش الکترون - نقطه‌ای اتم هر چهار عنصر در زیر رسم شده است:

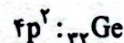
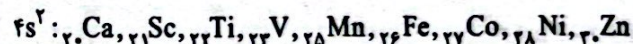

۱۱۳) ۳) عنصرهای F و Br هم‌گروه بوده و متعلق به دسته p

هستند. فلوتور در دمای اتاق گازی شکل بوده اما برم به حالت مایع است.

۱۱۴) در دوره چهارم، ۱۰ عنصر وجود دارد که آخرین زیرلایه اتم

آن‌ها شامل ۲ الکترون است. این ۱۰ عنصر عبارتند از:

۱۱۵) ۲) عبارت‌های سوم و چهارم درست هستند.

مطابق داده‌های سؤال آرایش الکترونی اتم A به 3d^a 4s^b و آرایش الکترونی

اتم X به 5p^۱ یا 6s^۱ ختم می‌شود.

بررسی عبارت‌ها،

• عنصر X می‌تواند متعلق به دوره ششم جدول باشد.

• تفاوت شماره گروه A و X حداکثر برابر با ۱۵ است. در این صورت A متعلق به گروه ۲ و X در گروه ۱۸ جدول جای دارد.

• عنصرهای دسته d، همگی به‌جز جیوه که در دوره ششم جای دارد، در دما و فشار اتاق به حالت جامدند.

• A یک فلز بوده و X یا گاز نجیب است و یا این‌که آن هم فلز می‌باشد. در

هر صورت A و X با هم واکنش شیمیایی نمی‌دهند.

۱۱۶) ۳) به‌جز مورد دوم سایر موارد برای کامل کردن جمله مورد نظر

مناسب هستند.

در دوره‌های ششم و هفتم که طولانی‌ترین دوره‌های جدول هستند، حداکثر

تفاوت عدد اتمی عنصرهای دوره برابر با ۳۱ است.

ریاضیات

۱۳۱) می‌دانیم که شرط وارون پذیری هر تابع، یک به یک بودن آن است.

در توابع دو ضابطه‌ای، هر ضابطه باید یک به یک باشد و اشتراک برد هر دو تابع نهی باشد، پس:

$$\begin{cases} x < 2 \Rightarrow 2x < 4 \Rightarrow 2x - k < 4 - k \Rightarrow y_1 < 4 - k \\ x \geq 2 \Rightarrow 4x \geq 12 \Rightarrow 4x - 12 \geq 11 \Rightarrow y_2 \geq 11 \end{cases}$$

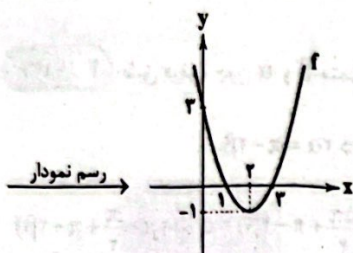
$$4 - k \leq 11 \Rightarrow k \geq -7$$

بنابراین:

پس حداقل مقدار k برابر -7 است.

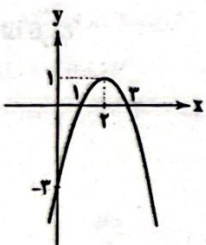
۱۳۲) ابتدا نمودار تابع f را رسم می‌کنیم:

$$f(x) = x^2 - 4x + 4 - 1 = (x - 2)^2 - 1$$

$$\Rightarrow R_f = [-1, +\infty)$$

لذا برای این که برد تابع به $(-\infty, 2]$ تبدیل شود، می‌بایست نمودار تابع f را در منفی ضرب کنیم (قرینه نسبت به محور OX) در این حالت برد تابع به صورت $(-\infty, 1]$ می‌باشد، نگاه کنید:

و برای این که برد تابع به صورت $(-\infty, 2]$ درآید، باید 2 واحد نمودار تابع جدید را به سمت بالا منتقل کنیم. پس پاسخ درست گزینه (2) است.

$$(f+g)(-2) = f(-2) + g(-2) = 5$$

۱۳۳) ۱

$$\Rightarrow \sqrt{-2+2} + ((-2)^2 + (-2) - k) = 5 \Rightarrow 1 + 4 - 2 - k = 5$$

$$\Rightarrow k = -2 \Rightarrow g(x) = x^2 + x + 2$$

$$\Rightarrow (f \times g)(6) = f(6) \times g(6) = (\sqrt{6+2})(6^2 + 6 + 2) = 2 \times 44 = 88$$

۱۳۴) ۳

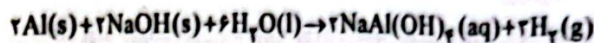
$$A'(6, k) \in f^{-1} \Rightarrow (k, 6) \in f \Rightarrow f(k) = 6 \Rightarrow 3 + \sqrt{2k-1} = 6$$

$$\Rightarrow \sqrt{2k-1} = 3 \xrightarrow{\text{توان دو}} 2k-1=9 \Rightarrow k=5 \Rightarrow A'(6, 5)$$

$$\xrightarrow{\text{قرینه A نسبت به خط } y=x \text{ است}} A(5, 6)$$

$$\Rightarrow AA' = \sqrt{(6-5)^2 + (5-6)^2} = \sqrt{2}$$

۱۳۴) ۳

این واکنش گرما ده ($\Delta H < 0$) بوده و در آن، سطح انرژی فرآورده‌ها، پایین تر از سطح انرژی واکنش دهنده‌ها است.

فشار گاز هیدروژن باعث بازکردن لوله‌های مسدود شده در دستگاه‌ها شده و هیچ گونه واکنش شیمیایی بین گاز H_2 و چربی‌ها یا سایر آلاینده‌ها انجام نمی‌شود.

۱۳۵) ۴

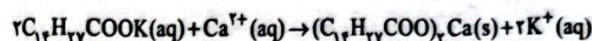
پاک‌کننده‌های خورنده مانند سدیم هیدروکسید، جوهر نمک و سفیدکننده‌ها برخلاف صابون و پاک‌کننده‌های غیرصابونی با آلاینده‌ها واکنش می‌دهند.

۱۳۶) ۳ بررسی عبارتهای نادرست.

۱) صابون مراغه افزودنی شیمیایی ندارد.

۲) صابون گوگردار برای از بین بردن جوش صورت و هم چنین قارچ‌های پوستی استفاده می‌شود.

۱۳۷) ۱ معادله موازنه شده واکنش موردنظر به صورت زیر است:

$$\frac{mg \times \frac{60}{100}}{2 \times 278} = \frac{77/7g}{1 \times 518} \Rightarrow m = 139g$$

۱۳۸) ۴ نمک پتاسیم اسید چرب، صابون مایع بوده در حالی که نمک

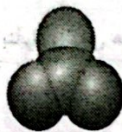
سدیم اسید چرب، صابون جامد است. واضح است که نقطه ذوب صابون مایع، پایین تر از صابون جامد است.

۱۳۹) ۳ شکل‌های مربوط به Li_2O و N_2O_5 نادرست رسم شده‌اند.

• با حل شدن Li_2O در آب، یون‌های Li^+ و OH^- به تعداد برابر تولید می‌شود.

• با حل شدن N_2O_5 در آب، یون‌های H^+ و NO_3^- به تعداد برابر تولید می‌شود.

اما مدل فضا پرکن یون NO_3^- به صورت زیر است:

۱۴۰) ۲ مطابق داده‌های سؤال، اکسید مورد نظر بازی است.

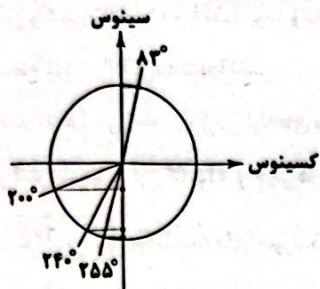
اغلب اکسیدهای فلزی خاصیت بازی دارند. سه عنصر X ، A و G که به ترتیب

همان Ba ، Na و Sr هستند، جزو فلزها طبقه‌بندی می‌شوند و

اکسید آن‌ها خاصیت بازی دارد.

۱۳۸ ۳ در ۸۳° در ربع اول و مابقی زوایای داده شده در ربع سوم قرار دارند

پس $\sin ۸۳^\circ$ مقداری مثبت و مابقی مقداری منفی دارند، مطابق شکل داریم:

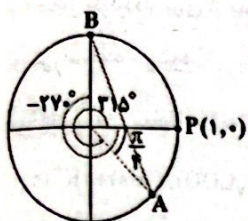

$\Rightarrow \sin ۲۰۰^\circ > \sin ۲۴۰^\circ > \sin ۲۵۵^\circ$

پس مقدار $\sin(۲۵۵^\circ)$ از سایر گزینه‌ها کم‌تر است.

$۳۱۵^\circ = ۲۷۰^\circ + ۴۵^\circ$

۱۳۹ ۳

$\frac{D}{۱۸۰} = \frac{R}{\pi} \Rightarrow D = ۱۸۰ \times \frac{R}{\pi} = ۱۸۰ \times (-\frac{۴/۷۱}{۳/۱۴})$

$= ۱۸۰ \times (-۱/۵) = -۳۶^\circ$

در نتیجه پاره‌خط AB از نواحی اول و چهارم عبور می‌کند.

۱۴۰ ۱

ریشه‌های {مخرج} - {مخرج D} $\cap$ {صورت D}

مجموع ضرایب صفر است.

$= \{1-x \geq 0\} \cap \mathbb{R} - \{x|x^2 + 2x - 3 = 0\}$

$= \{x \leq 1\} \cap \mathbb{R} - \{1, -2\} = \{x \leq 1\} - \{1, -2\} = \{x < 1\} - \{-2\}$

بنابراین شامل هیچ عدد طبیعی نیست.

$y = ۲ - ۵ \sin(-۲\pi x + \frac{\pi}{۶})$

۱۴۱ ۲

بیشترین مقدار y زمانی به دست می‌آید که sin کم‌ترین مقدار خود را داشته

باشد (چرا؟)

بنابراین:

$y_{\max} = ۲ - ۵(-1) = ۲ + ۵ = ۷ \Rightarrow A = ۷$

از طرفی محل تلاقی نمودار با محور yها برابر است با:

$T = y(0) = ۲ - ۵ \sin(0 + \frac{\pi}{۶}) = ۲ - ۵(\frac{1}{۲}) = -\frac{1}{۲}$

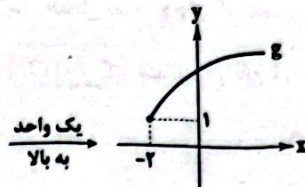
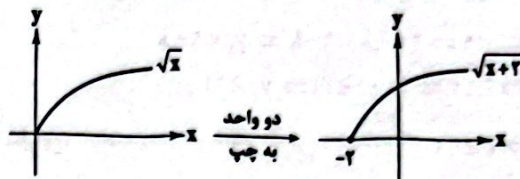
$\Rightarrow \frac{A}{T} = \frac{۷}{-\frac{1}{۲}} = -۱۴$

۱۳۵ ۳ ابتدا ضابطه تابع f را به دست می‌آوریم:

$\begin{cases} (0, 2) \\ (-2, 0) \end{cases} \xrightarrow{\text{شیب خط}} m = \frac{0-2}{-2-0} = 1 \xrightarrow{\text{معادله f}} y-2 = 1(x+2)$

$\Rightarrow y = f(x) = x+2 \Rightarrow g(x) = 1 + \sqrt{x+2}$

حال به کمک انتقال و نمودار تابع $\sqrt{x}$ ، نمودار تابع g را رسم می‌کنیم:

۱۳۶ ۲ طبق فرض، چون α و β متمم هستند، داریم:

$\alpha + \beta = \frac{\pi}{۲} \Rightarrow \alpha = \frac{\pi}{۲} - \beta \Rightarrow ۲\alpha = \pi - ۲\beta$

$\Rightarrow \cos(\frac{\Delta\pi}{۲} + ۲\alpha) = \cos(\frac{\Delta\pi}{۲} + \pi - ۲\beta) = \cos(۲\pi - \frac{\pi}{۲} + \pi - ۲\beta)$

$= \cos(۴\pi - \frac{\pi}{۲} - ۲\beta) = \frac{\cos(-\alpha) = \cos\alpha}{\cos(\frac{\pi}{۲} + ۲\beta)} = -\sin(۲\beta)$

۱۳۷ ۴ می‌دانیم که اگر α و β متمم یکدیگر باشند، آن‌گاه:

$\tan \alpha = \cot \beta$

لذا داریم:

$\begin{cases} ۲^\circ + ۷^\circ = ۹^\circ \Rightarrow \tan ۷^\circ = \cot ۲^\circ \\ ۲۱^\circ + ۶۹^\circ = ۹۰^\circ \Rightarrow \tan ۶۹^\circ = \cot ۲۱^\circ \\ \vdots \end{cases}$

$\frac{1}{1 + \tan ۲^\circ} + \frac{1}{1 + \tan ۷^\circ} = \frac{1}{1 + \tan ۲^\circ} + \frac{1}{1 + \cot ۲^\circ}$

$= \frac{1 + \cot ۲^\circ + 1 + \tan ۲^\circ}{(1 + \tan ۲^\circ)(1 + \cot ۲^\circ)}$

$= \frac{۲ + \tan ۲^\circ + \cot ۲^\circ}{1 + \tan ۲^\circ + \cot ۲^\circ + \underbrace{\tan ۲^\circ \cot ۲^\circ}_1} = 1$

$\Rightarrow \frac{1}{1 + \tan ۲۱^\circ} + \frac{1}{1 + \tan ۶۹^\circ} = \frac{1}{1 + \tan ۲۱^\circ} + \frac{1}{1 + \cot ۲۱^\circ} = 1, \dots$

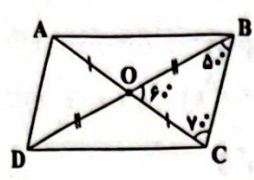
پس این ۵۱ کسر به ۲۵ دسته ۲ تایی و یک کسر وسط می‌توان دسته‌بندی کرد

و داریم:

کسر وسط $= \frac{1}{1 + \tan ۴۵^\circ} = \frac{1}{1+1} = \frac{1}{۲}$

عبارت حاصل $= (۲۵ \times 1 + \frac{1}{۲}) = ۲۵/۵$

۳ ۱۴۶

$$\widehat{BOC} = 120^\circ - (\widehat{OBC} + \widehat{OCB}) = 60^\circ$$

در متوازی الاضلاع قطرهای منصفانند و داریم:

$$\sin 60^\circ = \sin(180^\circ - 60^\circ) = \frac{\sqrt{3}}{2}$$

بنابراین:

$$S_{ABCD} = 4S_{\triangle OBC} = 4 \left(\frac{1}{2} OB \times OC \times \sin 60^\circ \right)$$

$$= 4 \left(\frac{1}{2} \times \frac{BD}{2} \times \frac{AC}{2} \times \frac{\sqrt{3}}{2} \right) = 4 \left(\frac{1}{2} \times \frac{8}{2} \times \frac{5}{2} \times \frac{\sqrt{3}}{2} \right)$$

$$= \frac{4 \times 8 \times 5}{16} \times \sqrt{3} = 10\sqrt{3}$$

۳ ۱۴۷

$$\sin 30^\circ = \frac{AB}{OB} \quad OB=12 \rightarrow \frac{1}{2} = \frac{AB}{12} \Rightarrow AB=6$$

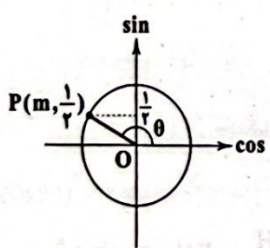
$$\sin 45^\circ = \frac{AC}{OC} \quad OC=12 \rightarrow \frac{\sqrt{2}}{2} = \frac{AC}{12} \Rightarrow AC=6\sqrt{2}$$

$$\Rightarrow AC=6 \times 1/4 = 1.5$$

$$AC=AB+BC$$

$$\Rightarrow \text{ارتفاع سقف} = BC = AC - AB = 1.5 - 6 = 2/4 \text{ متر}$$

۳ ۱۴۸

$$\sin \theta = \frac{1}{4}$$

$$\sin^2 \theta + \cos^2 \theta = 1 \Rightarrow \frac{1}{16} + \cos^2 \theta = 1$$

$$\Rightarrow \cos^2 \theta = 1 - \frac{1}{16} = \frac{15}{16}$$

$$\xrightarrow{\cos \theta < 0} \cos \theta = -\sqrt{\frac{15}{16}} = -\frac{\sqrt{15}}{4}$$

$$\Rightarrow \tan \theta = \frac{\sin \theta}{\cos \theta} = \frac{1/4}{-\sqrt{15}/4} = -\frac{1}{\sqrt{15}}$$

$$\sqrt{3} \cos \theta - 2 \tan \theta = \sqrt{3} \left(-\frac{\sqrt{15}}{4} \right) - 2 \left(-\frac{1}{\sqrt{15}} \right) = -\frac{\sqrt{45}}{4} + \frac{2}{\sqrt{15}} = \frac{-\sqrt{45} + 8}{4}$$

۴ ۱۴۲

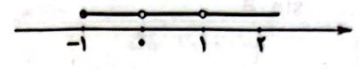
$$g(x) = \frac{1}{\sqrt{x+1}}, f(x) = \frac{x}{x-1}$$

$$D_f = \mathbb{R} - \{x | x-1=0\} = \mathbb{R} - \{1\}$$

$$D_g : x+1 > 0 \Rightarrow x > -1$$

$$\Rightarrow D_{\frac{g}{f}} = D_f \cap D_g - \{x | f(x)=0\} = (\mathbb{R} - \{1\}) \cap (x > -1) - \{1\}$$

$$\Rightarrow (x > -1) - \{0, 1\}$$

$\Rightarrow$ کوچک ترین عدد صحیح در دامنه $= 2$

شرط وارون پذیری، یک به یک بودن تابع است، پس:

۲ ۱۴۳

$$(2, 9), (2, m^2) \xrightarrow{\text{شرط تابع بودن}} m^2 = 9 \Rightarrow m = \pm 3$$

$$m=3 \Rightarrow (5, m+1) = (5, 4) \xrightarrow{(7, 4) \in f} \text{تابع یک به یک نیست}$$

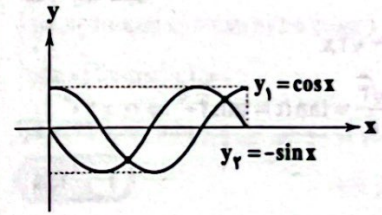
$$m=-3 \Rightarrow f = \{(2, 9), (5, -2), (7, 4), (k, -2)\}$$

$$\xrightarrow{\text{شرط یک به یک}} k=5 \Rightarrow m+k = -3+5 = 2$$

ابتدا ضابطه دو تابع را ساده می کنیم.

۲ ۱۴۴

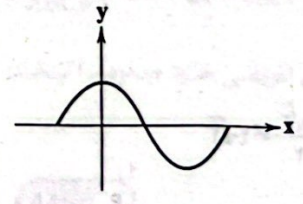
$$\begin{cases} y_1 = \sin\left(\frac{\pi}{2} - x\right) = \cos x \\ y_2 = \cos\left(\frac{\pi}{2} + x\right) = -\sin x \end{cases}$$

پس دو تابع در دو نقطه یکدیگر را قطع می کنند.

تابع $y = \cos x$ بر روی محور y ها دارای ماکزیمم است:

۲ ۱۴۵

پس با توجه به شکل داده شده، متوجه می شویم که نمودار $y = \cos x$ نسبت به محور x ها قرینه شده است، یعنی $b < 0$ است، پس داریم:

$$-1 \leq \cos x \leq 1 \xrightarrow{xb < 0} -b \geq b \cos x \geq b$$

$$\xrightarrow{+a} a - b \geq a + b \cos x \geq b + a$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \max = a - b \\ \min = a + b \end{cases} \xrightarrow{\text{با توجه به شکل}} \begin{cases} a - b = 5 \\ a + b = -1 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a = 2 \\ b = -3 \end{cases}$$

$$\Rightarrow f(x) = 2 - 3 \cos x \Rightarrow f\left(\frac{14\pi}{3}\right) = 2 - 3 \cos\left(\frac{14\pi}{3}\right)$$

$$= 2 - 3 \cos\left(\frac{15\pi}{3} - \frac{\pi}{3}\right) = 2 - 3 \cos\left(\pi - \frac{\pi}{3}\right)$$

$$= 2 - 3(-\cos \frac{\pi}{3}) = 2 + 3 \times \frac{1}{2} = 2 + 1.5 = 3.5$$

ابتدا حاصل عبارت را تا حد امکان ساده می‌کنیم: **۱ ۱۵۲**

$$\begin{aligned} & (1 - \sin \theta)(1 + \cos \theta \tan \theta) + \left(1 - \frac{1}{\sin^2 \theta}\right) \\ &= (1 - \sin \theta)(1 + \cos \theta \times \frac{\sin \theta}{\cos \theta}) + (1 - (1 + \cot^2 \theta)) \\ &= (1 - \sin \theta)(1 + \sin \theta) + (-\cot^2 \theta) \\ &= (1 - \sin^2 \theta) - \cot^2 \theta = \cos^2 \theta - \frac{\cos^2 \theta}{\sin^2 \theta} \\ &= \cos^2 \theta - \frac{\cos^2 \theta}{1 - \cos^2 \theta} = \frac{1}{9} - \frac{1}{1 - \frac{1}{9}} = \frac{1}{9} - \frac{1}{\frac{8}{9}} = \frac{1}{9} - \frac{9}{8} = \frac{8 - 9}{72} = -\frac{1}{72} \end{aligned}$$

$$\cos^2 \theta - \sin^2 \theta - \frac{1}{1 + \tan^2 \theta} \quad \text{۱ ۱۵۳}$$

$$= (\cos^2 \theta + \sin^2 \theta)(\cos^2 \theta - \sin^2 \theta) - \frac{1}{\cos^2 \theta}$$

$$= \cos^2 \theta - \sin^2 \theta - \cos^2 \theta = -\sin^2 \theta$$

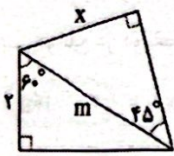
پس کافی است مقدار $\sin^2 \theta$ را بیابیم:

$$\sin^2 \theta = 1 - \cos^2 \theta = 1 - \frac{2}{16} = 1 - \frac{1}{8} = \frac{7}{8} \Rightarrow \text{حاصل نهایی عبارت} = -\frac{7}{8}$$

معادله خط را به صورت $y = mx + b$ می‌نویسیم تا شیب خط را پیدا کنیم: **۴ ۱۵۴**

$$\sqrt{3}x - 2y = 5 \Rightarrow -2y = 5 - \sqrt{3}x$$

$$\Rightarrow y = \frac{\sqrt{3}}{2}x - \frac{5}{2} \Rightarrow m = \frac{\sqrt{3}}{2} = \tan \alpha = \tan 30^\circ \Rightarrow \alpha = 30^\circ$$

$$\cos 60^\circ = \frac{x}{m} \Rightarrow \frac{1}{2} = \frac{x}{m} \Rightarrow m = 2x$$

$$\sin 45^\circ = \frac{x}{m} \Rightarrow \frac{\sqrt{2}}{2} = \frac{x}{2x} \Rightarrow x = \frac{2\sqrt{2}}{2} = \sqrt{2}$$

۴ ۱۵۶

$$\cos \hat{A} = \frac{AB}{AC} = \frac{AD}{AE} = \frac{AF}{AG} \quad \text{(۱)}$$

$$\frac{(1)}{\rightarrow} \frac{AB}{2} = \frac{2+AB}{8} \Rightarrow 8AB = 6 + 2AB$$

$$\Rightarrow 8AB - 2AB = 6 \Rightarrow AB = \frac{6}{6} = 1$$

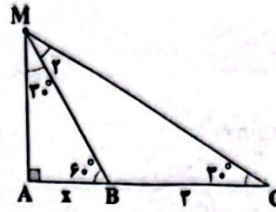
$$\sin \hat{G} = \frac{AF}{AG} \xrightarrow{(2)} \sin \hat{G} = \frac{AD}{AE} = \frac{2+AB}{8}$$

$$\frac{AB=1}{\rightarrow} \sin \hat{G} = \frac{2+1}{8} = \frac{3}{8} = \frac{16}{8} \times \frac{3}{16} = \frac{6}{16} = \frac{3}{8}$$

۲ ۱۴۹

$$\begin{aligned} \frac{1 - \tan^2 \theta}{1 + \tan^2 \theta} &= \frac{1 - \tan^2 \theta}{\frac{1}{\cos^2 \theta}} = \cos^2 \theta (1 - \tan^2 \theta) \\ &= \cos^2 \theta - \frac{\cos^2 \theta \tan^2 \theta}{\sin^2 \theta} = \cos^2 \theta - \sin^2 \theta \end{aligned}$$

۱ ۱۵۰

زاویه خارجی $\hat{MBA} = \hat{BMC} + \hat{MCB}$

$$\Rightarrow 60^\circ = \hat{M}_r + 30^\circ \Rightarrow \hat{M}_r = 30^\circ$$

$$\Rightarrow \hat{M}_r = \hat{C} \Rightarrow BM = BC = 2r$$

$$\Delta AMB: \sin 30^\circ = \frac{x}{MB} \Rightarrow \frac{1}{2} = \frac{x}{2r} \Rightarrow x = \frac{2r}{2} = r$$

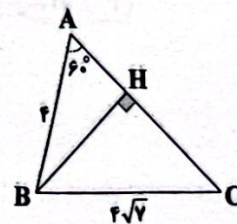
$$\Delta AMC: \cos 30^\circ = \frac{AC}{MC} \Rightarrow \frac{\sqrt{3}}{2} = \frac{x+r}{MC} \Rightarrow MC = \frac{2(x+r)}{\sqrt{3}}$$

$$\Rightarrow MC = \frac{2(\frac{r}{2} + r)}{\sqrt{3}} = \frac{2+2r}{\sqrt{3}} = \frac{2}{\sqrt{3}} + \frac{4r}{\sqrt{3}} = \frac{2}{\sqrt{3}} + \frac{4 \times \frac{2r}{2}}{\sqrt{3}} = \frac{2}{\sqrt{3}} + \frac{4r}{\sqrt{3}}$$

ابتدا BH را رسم می‌کنیم. داریم: **۴ ۱۵۱**

$$\Delta ABH: \cos \hat{A} = \frac{AH}{AB} \Rightarrow \cos 60^\circ = \frac{AH}{4} \Rightarrow \frac{1}{2} = \frac{AH}{4} \Rightarrow AH = \frac{4}{2} = 2 \quad (1)$$

$$\Rightarrow \frac{1}{2} = \frac{AH}{4} \Rightarrow AH = \frac{4}{2} = 2 \quad (1)$$

$$\Delta ABH: \sin \hat{A} = \frac{BH}{AB} \Rightarrow \sin 60^\circ = \frac{BH}{4} \Rightarrow BH = 4 \times \sin 60^\circ$$

$$\Rightarrow BH = 4 \times \frac{\sqrt{3}}{2} = 2\sqrt{3} \quad (2)$$

$$\begin{aligned} \Delta BHC: \text{فیتاغورس در } CH^2 &= BC^2 - BH^2 \xrightarrow{(1),(2)} (4\sqrt{3})^2 - (2\sqrt{3})^2 \\ &= 112 - 12 = 100 \Rightarrow CH = \sqrt{100} = 10 \quad (3) \end{aligned}$$

$$(1), (3) \Rightarrow AC = AH + CH = 2 + 10 = 12$$

$$\Rightarrow S_{\Delta ABC} = \frac{1}{2} AB \times AC \times \sin 60^\circ = \frac{1}{2} \times 4 \times 12 \times \frac{\sqrt{3}}{2} = 12\sqrt{3}$$

$$\Rightarrow S_{\Delta ABC} = \frac{1}{2} BH \times AC = \frac{1}{2} \times 2\sqrt{3} \times 12 = 12\sqrt{3}$$

عبارت داده شده را ساده می‌کنیم: **۱ ۱۶۲**

$$P(x) = ((x+1)^2)^2 - ((x-2)^2)^2 + 1$$

$$= (x^2 + 2x + 1)^2 - (x^2 - 4x + 4)^2 + 1$$

حال به کمک اتحاد مزدوج داریم:

$$P(x) = (x^2 + 2x + 1 + x^2 - 4x + 4)(x^2 + 2x + 1 - x^2 + 4x - 4) + 1$$

$$= (2x^2 - 2x + 5)(6x - 3) + 1 = 12x^2 + \dots$$

بنابراین $n=3$ و $a=12$ و در نتیجه $n+a=15$ خواهد بود.

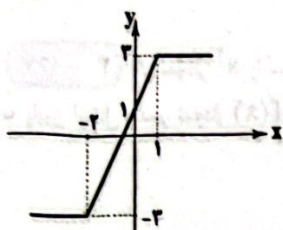
۲ ۱۶۳

$$h(x) = f(x) + g(x) = 2x - |x-1| + |x+2| - 2x$$

$$= |x+2| - |x-1|$$

تابع $h(x)$ یک تابع سراسره‌ای است.

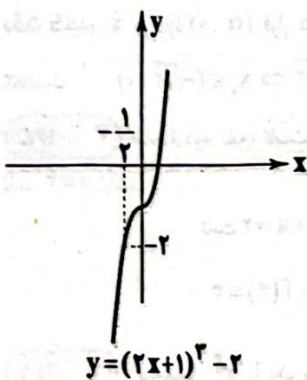
$$\frac{x}{y} = \frac{-2}{-3} = \frac{1}{3}$$

با توجه به نمودار، تابع $(f+g)(x)$ در فاصله $[-2, 1]$ صعودی اکید است.

۳ ۱۶۴

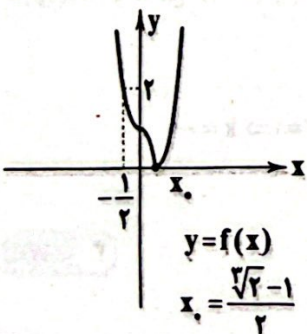
$$f(x) = |8x^2 + 12x^2 + 6x - 1| = |(2x+1)^2 - 2|$$

نقطه برخورد تابع f با محور x ها را حساب می‌کنیم.

$$(2x+1)^2 - 2 = 0 \Rightarrow (2x+1)^2 = 2 \Rightarrow x = \frac{\sqrt{2}-1}{2}$$

نمودار تابع f به صورت زیر است.

تابع در بازه $(\frac{\sqrt{2}-1}{2}, +\infty)$ صعودی اکید است. پس حداقل مقدار a

برابر $\frac{\sqrt{2}-1}{2}$ است.

با استفاده از رابطه‌های $\sin^2 \theta + \cos^2 \theta = 1$ **۳ ۱۵۷**

و $\tan^2 \theta = \frac{1}{\cos^2 \theta} - 1$ برای زاویه حاده θ داریم:

$$\frac{-2 \cos^2 45^\circ + \frac{1}{\cos^2 25^\circ} - \tan^2 25^\circ}{\sin^2 30^\circ + \sin^2 60^\circ}$$

$$= \frac{-2 \times (\frac{\sqrt{2}}{2})^2 + 1 + \tan^2 25^\circ - \tan^2 25^\circ}{\sin^2 30^\circ + \cos^2 30^\circ}$$

$$= \frac{-2 \times \frac{1}{2} + 1}{1} = \frac{-2 + 1}{1} = -1$$

$\cos \theta = 3 \sin \theta \xrightarrow{+\cos \theta} 1 = 3 \tan \theta \Rightarrow \tan \theta = \frac{1}{3}$ **۲ ۱۵۸**

$$1 + \tan^2 \theta = \frac{1}{\cos^2 \theta} \Rightarrow \frac{1}{\cos^2 \theta} = 1 + \frac{1}{9} = \frac{10}{9} \Rightarrow \cos^2 \theta = \frac{9}{10}$$

ناحیه سوم $\rightarrow \cos \theta = -\frac{3}{\sqrt{10}}$

ناحیه سوم $\rightarrow \sin \theta = \frac{-1}{\sqrt{10}}$

بنابراین داریم: $\sin \theta - \cos \theta = \frac{-1}{\sqrt{10}} + \frac{3}{\sqrt{10}} = \frac{2}{\sqrt{10}} = \frac{2\sqrt{10}}{10} = \frac{\sqrt{10}}{5}$

۴ ۱۵۹

$$\begin{cases} \sin x(2 + \cos x) > \tan x(2 + \cos x) \\ \cos x(1 + \cot^2 x) > 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \sin x > \tan x & (1) \\ \cos x > 0 & (2) \end{cases}$$

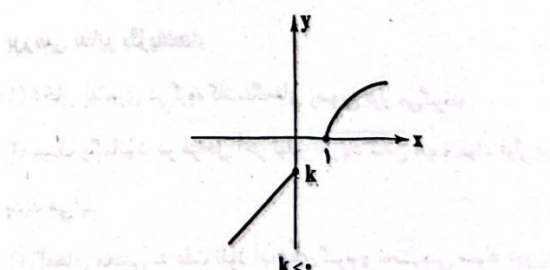
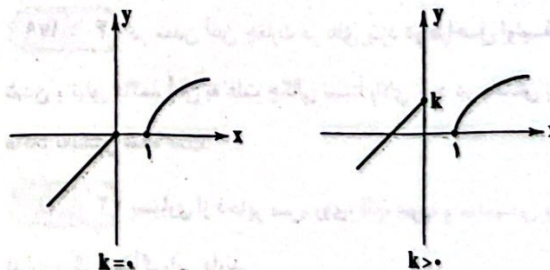
در نواحی دوم و چهارم رابطه (۱) و در نواحی اول و چهارم رابطه (۲) برقرار است. پس x در ناحیه چهارم قرار دارد.

$\triangle DCE: \hat{D} = 90^\circ, E = 30^\circ \Rightarrow \hat{C} = 60^\circ$ **۲ ۱۶۰**

$$S_{ABCF} = CB \times CF \times \sin \hat{C} = 5\sqrt{3} \times 4 \times \frac{\sqrt{3}}{2} = 30$$

۴ ۱۶۱ هر دو تابع در بازه‌های تعریفی خود صعودی اکیداند.

حالت‌های زیر برای آن‌ها رخ می‌دهد.

ملاحظه می‌کنید که در حالت $k > 0$ تابع f غیر یکنواست.

زمین‌شناسی

۱۷۱ سنگ‌های نفوذناپذیر مانند سنگ گچ و شیل جلوی مهاجرت

نفت را می‌گیرند و پوش سنگ تله نفتی را تشکیل می‌دهند.

۱۷۲ بعد از بازدید صحرایی و شناسایی محل احتمالی تشکیل

ذخایر معدنی در دومین مرحله از اکتشاف معدن، با روش‌های ژئوفیزیکی،

ذخایر زیرسطحی و پنهان را شناسایی می‌کنند.

۱۷۳ تورب اولین مرحله تشکیل زغال‌سنگ است و ماده‌ای پوک و

متخلخل می‌باشد.

۱۷۴ پس از تبلور بخش اعظم ماگما (منطقه C) که کانسنگ‌های

ماگمایی تشکیل شده‌اند، مقدار آب و مواد فرار در صورتی که فراوان باشند و

زمان تبلور بسیار کند و طولانی باشد سنگ‌هایی با بلورهای بسیار درشت

(مانند پگماتیت) در بالای آن، (منطقه B) ایجاد شده و می‌تواند حاوی بعضی

گوهرها مانند زمرد باشد.

۱۷۵ طبق جدول ۲ - ۲ صفحه ۲۶ کتاب درسی، هر عنصری که

درصد فراوانی کم‌تری از غلظت کلارک داشته باشد دارای بی‌هنجاری منفی است

که آلومینیم دارای غلظت کلارک ۸ درصد است که در گزینه (۳)، ۷ درصد بیان

شده است.

۱۷۶ گاهی آب‌های روان، کانی‌ها را از سنگ‌ها جدا کرده و در مسیر

رود آن‌ها را ته‌نشین می‌کنند و ذخایر پلاستی را تشکیل می‌دهند.

۱۷۷ طبق شکل ۲ - ۲ صفحه ۲۸ کتاب درسی، درصد فراوانی

فلدسپارهای سدیم و کلسیم (پلاژیوکلاز) در پوسته زمین حدود ۳۹ درصد است که

از مجموع درصد فراوانی کوارتز (۱۲ درصد) و پیروکسن (۱۱ درصد) بیشتر است.

۱۷۸ بازی رنگ سبب درخشش رنگین‌کمانی آپال شده است و

یاقوت بعد از الماس که سختی ۱۰ دارد، سخت‌ترین گوهر است، یعنی سختی

آن ۹ در مقیاس سختی موهس است.

۱۷۹ در معدن آهن چغارت در بافق یزد در مراحل اولیه سرد

شدن و تبلور ماگما، آهن به علت چگالی نسبتاً بالای خود در بخش زیرین

ماگما ته‌نشین شده است.

۱۸۰ بسیاری از ذخایر مس، روی، قلع، سرب و مولیبدن و برخی

فلزات دیگر منشأ گرمایی دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ذخایر پلاستی در گروه کانسنگ‌های رسوبی قرار می‌گیرند.

(۳) سنگ پگماتیت در مراحل آخر تبلور با زیاد شدن آب و مواد فرار در ماگما

پدید می‌آید.

(۴) رگه‌های معدنی به علت نفوذ آب‌های گرم و ته‌نشینی مواد درون شکاف

سنگ‌ها پدید می‌آیند.

۱۶۵ طبق داده مسئله $f(x) = x$ و $g(x) = ax + b$ ، $a \neq 0$ است.

تابع f صعودی اکید است. f^2 نیز صعودی اکید است. مجموع دو تابع صعودی اکید، صعودی اکید است.

$2f - 2g$ اکیداً یکنوا خواهد بود زیرا خطی است. تابع g^2 هم یکنوا خواهد بود. تابع $f^2 + g^2$ یک تابع درجه دوم است که همواره غیر یکنواست.

۱۶۶ با توجه به انتقال، $k=1$ است. نقطه‌ای به عرض M محل برخورد

تابع با محور Y ها و نقطه‌ای به طول N طول نقطه برخورد تابع با محور X هاست

$$k=1 \Rightarrow y=(x+1)^2+1$$

$$x=0 \Rightarrow y=2 \Rightarrow M=2$$

$$y=0 \Rightarrow (x+1)^2+1=0 \Rightarrow (x+1)^2=-1 \Rightarrow x+1=-1$$

$$\Rightarrow x=-2 \Rightarrow N=-2$$

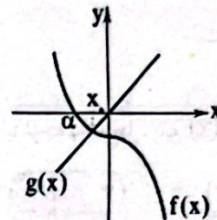
پس مختصات نقاط M و N به صورت زیر است:

$$M(0, 2), N(-2, 0)$$

$$|MN| = \sqrt{(0+2)^2 + (2-0)^2} = 2\sqrt{2}$$

۱۶۷ اگر نمودار x^2 را نسبت به محور X ها قرینه کنیم و دو واحد

به پایین انتقال دهیم، نمودار $f(x)$ به دست می‌آید.

دقت کنید، x در بازه $(\alpha, 0)$ قرار دارد که محل برخورد $f(x)$ با محور

X هاست. $f(\alpha) = 0 \Rightarrow \alpha^2 = -2 \Rightarrow \alpha = -\sqrt{2} \Rightarrow x \in (-\sqrt{2}, 0)$

۱۶۸ ضابطه دوم تابع، ثابت $y=3$ است، ضابطه سوم هم باید

ثابت $y=3$ باشد.

$$y = (a-1)x + x + 3 + a = ax + 3 + a = 3 \text{ ثابت}$$

$$\Rightarrow a=0 \Rightarrow f(x) = \begin{cases} x & x > 1 \\ 3 & x \leq 1 \end{cases} \Rightarrow f(3) = 3$$

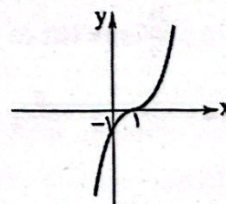
۱۶۹ اگر نمودار x^2 را یک واحد به سمت راست انتقال دهیم،

نمودار $(x-1)^2$ به دست می‌آید. این تابع محور Y ها را در نقطه‌ای به

عرض -1 قطع می‌کند. اگر قرار باشد تابع $y = (x-1)^2 + k + 2$ فقط از

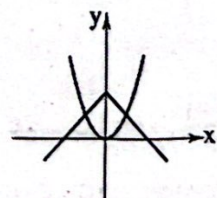
نواحی اول و سوم عبور کند، بایستی از مبدأ مختصات عبور کند، یعنی به

عبارتی باید 1 واحد تابع $(x-1)^2$ را به بالا منتقل کنیم.

$$k+2=1 \Rightarrow k=-1$$

۱۷۰

$$y = x^2 |x| = \begin{cases} x^3 & x \geq 0 \\ -x^3 & x < 0 \end{cases}$$

دو تابع داده‌شده در دو نقطه متقاطع‌اند.

۱۸۱) ۲ کانسنگ‌های ماگمایی به علت چگالی زیاد عناصر نهنشین می‌شوند مانند کروم، پلاتین، نیکل و آهن (قسمت B) و در شکاف سنگ‌ها آب‌های گرم عناصری مانند مس، سرب، روی، مولیبدن، قلع و برخی فلزات دیگر را به صورت رگه‌های معدنی تشکیل می‌دهند که به آن‌ها کانسنگ‌های گرمایی گفته می‌شود (قسمت A)

۱۸۲) ۲ گالن (Pbs) کانه مهم عنصر سرب است و زبرجد گوهری سیلیکاتی به رنگ سبز زیتونی است.

۱۸۳) ۴ به فرایند جداسازی کانی‌های مفید اقتصادی (کانه) از باطله، کته‌آرایی (فرآوری) ماده معدنی گفته می‌شود.

۱۸۴) ۴ گالن (Pbs) کانسنگ فلز سرب است و طبق جدول ۲-۲ صفحه ۲۶ کتاب درسی، سرب کم‌ترین مقدار را بین عناصر جدول دارد.
نکته: چهار عنصر فراوان پوسته زمین:

۱- اکسین ۲- سیلیسیم ۳- آلومینیم ۴- آهن

(کرنوم Al_2O_3 ، کوارتز SiO_2 و هماتیت Fe_2O_3 می‌باشند).

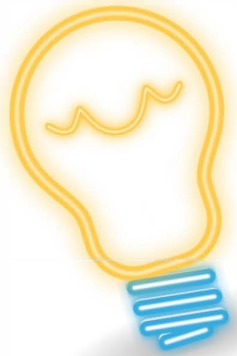
۱۸۵) ۲ اگر در طی مهاجرت اولیه نفت، مانعی در مسیر حرکت آب، نفت و گاز نباشد، به سطح زمین راه یافته و چشمه‌های نفتی را به وجود می‌آورد. در این صورت نفت، در سطح زمین دچار تبخیر، اکسایش و غلیظشدگی شده و قیر طبیعی را به وجود می‌آورد.

داندود رایگان تمام آزمون های آزمایشی

در کانال تلگرام ما :

آزمونها آزمایشی

t.me/Azmoonha_Azmayeshi

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان سازمان سنجش آموزش کشور

زیبختار

آزمون

آزمونهای سراسری گاج

join us ...

